

การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถ
ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เพ็ญศรี แก้วมณี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางเพ็ญศรี แก้วมณี แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต. ดร.อรัญ ชูยกระเดื่อง) ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์
(ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย)

.....
(อาจารย์ ดร.คณิตา ดวงวิไล) กรรมการ
(ผู้ทรงคุณวุฒิ)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยะธิดา ปัญญา) กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ) กรรมการ
(อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรวาท ทองบุ) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนิท ตีเมืองซ้าย)
คณบดีคณะครุศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน.....ปี พ.ศ. 2560

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัย : เพ็ญศรี แก้วมณี

ปริญญา : ค.ม. (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ปิยะธิดา ปัญญา

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

ผศ.ดร.ไพศาล วรรค้ำ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการศึกษา
ความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปี
การศึกษา 2556 จำนวน 16 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้
จำนวน 7 แผน 2) ชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ 3) แบบสังเกต
พฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน และ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้
พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน
ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถ
ในการอ่านจับใจความเมื่อสิ้นสุดวงจรที่ 1 นักเรียนบางคนอ่านจับใจความไม่ได้ อ่านทวน
ไม่เป็นกระบวนการขาดทักษะในการอ่าน ทำคะแนนในการทดสอบย่อยท้ายวงจรไม่ผ่าน
เกณฑ์ที่ตั้งไว้ จึงนำผลไปปรับปรุงในวงจรที่ 2 ครูเตรียมการสอนให้ดียิ่งขึ้นโดยเตรียมใบ
ความรู้ แบบฝึกทักษะสื่อการสอน ปรับเวลาในการเรียนการสอนให้ทันต่อการจัดกิจกรรม
การสอน แก้ไขปัญหาการทำชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้กระชับและ
สั้นลงให้เหมาะสมกับวัย ฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการอ่านจับใจความบ่อยๆ จนนักเรียน
สามารถอ่านจับใจความได้ดีอ่านเรื่องสั้น แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นในเรื่อง คาคคเน
เหตุการณ์โดยระบุเหตุผลประกอบ สามารถทำชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับ
ใจความที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันกำหนดเวลา และทำคะแนนในการทดสอบย่อยท้ายวงจร
ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนการสอน ชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

โดยใช้สื่อที่เป็นบทความ ถ้อยความ เรื่องสั้น นิทาน วรรณคดี สารคดี ทำให้นักเรียนสามารถ
ทำคะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 24.94 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.13 ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

TITLE : Activities to Learn Reading Development Equations to Develop the Ability in solving the Problem of students in Prathomsuksa 5

AUTHOR : Pensri Keamane **DEGREE :** M.Ed. (Educational Research and Evaluation)

ADVISORS : Asst. Prof. Dr. Piyatida Panya Major Advisor

Asst. Prof. Dr. Paisarn Worakham Co-advisor

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2017

ABSTRACT

The objectives of the research were 1) to develop learning management and the education of reading for main idea skill. The sample is 16 students of 5 grade students, academic year 2013. Research instruments are 1) 7 sheets of instruction plan, 2) The exercise for developing reading for main idea skill, 3) the during-class observation form and 4) the achievement test of learning management in developing reading for main idea skill. Statistics used for data analysis are basic statistics which are percentage, average and standard deviation.

The research findings were as follows : 1) The result of the development of learning management and developing reading for main idea skill in the end of cycle 1 was some of the students cannot find main idea when reading. They read unsystematically, and their scores of the end of cycle test cannot meet the given criteria. For that reason, the problem was adjusted in the cycle 2. The teacher had a better instruction plan preparation by prepare worksheet, exercise and instructional media; adjust instructional time to fit the teaching activity and solve the problem of the exercise for developing reading for main idea skill which is to make it short and fit students' age. The students was provided chances to use reading for main idea skill until they can find the main idea when reading properly, read short story, separate between facts and opinion, done the exercise for developing reading for main idea skill in time and meet the given criteria in the end of cycle test. 2) The result of the study of 5 grade students' capability in reading for main idea by using instruction plan and the exercise for

developing reading for main idea skill using media which are article, text, short story, tale, fiction and non-fiction made the students can done the post-test using the reading for main idea skill achievement test. Their average score is 24.94 out of 30 (83.13%); meet the given criteria.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะธิดา ปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล วรรณคำ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ให้ความอนุเคราะห์ ให้ข้อเสนอแนะ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ ร.ต. ดร.อรัญญา ชูยกระเดื่อง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.คณิตา ดวงวิไล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบ ที่กรุณาให้ความเมตตา และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพศาล เอกะกุล ดร.พงษ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์ อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดร.พิศมัย จำนงพิศ ผู้อำนวยการโรงเรียนยางวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 นายศักดิ์สิทธิ์ แก้วมณี และนางสมพร ใจแก้ว ครู คศ.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนบ้านม่วง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังขาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และสนับสนุนให้ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้าจนสำเร็จ และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2/2556 ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่สา ดุพงษ์ และนายศักดิ์สิทธิ์ แก้วมณี ผู้คอยให้กำลังใจช่วยเหลือ สนับสนุนมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบบูชาแด่บิดาผู้ล่วงลับ มารดา คุณครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

เพ็ญศรี แก้วมณี

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
สารบัญตารางภาคผนวก	ผ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิลััง	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	8
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	21
การอ่านและการอ่านจับใจความ	24
แนวคิด ทฤษฎีชุดฝึก	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	54
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ	64
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	73
รูปแบบการวิจัย	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	75

หัวข้อเรื่อง	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	76
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ลำดับชั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	89
สรุปผล	89
อภิปรายผล	92
ข้อเสนอแนะ	95
บรรณานุกรม	96
ภาคผนวก ก วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระมาตรฐาน และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	104
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	120
ภาคผนวก ค แบบประเมินคุณภาพเครื่องสำหรับผู้เชี่ยวชาญ	165
ภาคผนวก ง แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนและหลังเรียน	184
ภาคผนวก จ การวิเคราะห์เครื่องมือการวิจัย	192
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	203
ประวัติผู้วิจัย	211

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	สรุปความคิดรวบยอดหลักของวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เน้นการวิพากษ์และการปฏิบัติเป็นฐาน	13
2	สรุปลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	17
3	ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาระดับพื้นฐาน	23
4	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้สาระสำคัญตัวชี้วัดเรื่องการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	65
5	ผลการทดสอบย่อยความสามารถในการอ่านจับใจความท้ายวงจรที่ 1	83
6	ผลการทดสอบย่อยทักษะการอ่านจับใจความจากแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 2	85
7	ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย	87

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่

หน้า

1	วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ	20
---	----------------------------------	----

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่

หน้า

- 1 ผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนา
ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ 193
- 2 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดฝึกพัฒนาความสามารถ
ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5..... 196
- 3 ผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ (IOC)
ของผู้เชี่ยวชาญ 199
- 4 ค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (B) รายข้อ
และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการ
อ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 201

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยกำหนดเป็นจุดมุ่งหมายให้เกิดกับผู้เรียน โดยให้มีความรู้ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต ความสามารถทางสาระการเรียนรู้ภาษาไทยพัฒนาเต็มศักยภาพ สามารถนำความรู้และทักษะกระบวนการไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการสำหรับการศึกษาต่อ (กรมวิชาการ, 2555 : 1-3) โดยเมื่อเรียนจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วผู้เรียนต้องมีความรู้ความสามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร อ่าน เขียน ฟังดู และพูด ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล คิดอย่างเป็นระบบ และมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาไทยในการพัฒนาตนสร้างสรรค์ชิ้นงาน ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย สามารถนำทักษะมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามกาลเทศะ และบุคคล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทย มีคุณธรรม จริยธรรม มีวิสัยทัศน์ และโลกทัศน์ที่กว้างไกลลึกซึ้ง (กรมวิชาการ, 2555 : 10)

สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นวิชาพื้นฐานในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มอื่น ๆ เป็นวิชาที่เน้นผู้เรียนให้ทำความเข้าใจและศึกษาหลักเกณฑ์ทางภาษา โดยฝึกฝนให้เกิดทักษะทั้ง การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด การฝึกฝนทักษะทุกด้านให้ถูกต้องอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความชำนาญ เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ ซึ่งการจัด การศึกษาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว จำเป็นที่ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรม วางแผนการเรียน การสอนให้มีการพัฒนาผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้อย่างมีคุณภาพ เพื่อสนองต่อจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะการให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล และคิดอย่างเป็นระบบ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555 : 1)

จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้นำแนวคิดดังกล่าวข้างต้นมา เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งประกอบด้วยสาระการเรียนรู้

5 สารระ คือสารการอ่าน สารการเขียน สารการฟัง การดูและการพูด และสารวรรณคดี และวรรณกรรม ซึ่งทักษะสำคัญที่นักเรียนควรได้รับการส่งเสริมและฝึกฝนเป็นอันดับแรก คือ การอ่าน เพราะการอ่านถือว่าเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในยุคที่สังคมได้กลายเป็นยุค สังคมข่าวสารในปัจจุบัน แต่ปัญหาการอ่านที่สำคัญของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน ในระดับประถมศึกษาที่สอบตกซ้ำชั้นปีละหลายๆ เพราะนักเรียนมีปัญหาในด้านการอ่าน คือ นักเรียนขาดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านหรือเข้าใจได้ช้า จบใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ ตีความ ไม่เป็น ซึ่งจะเป็นปัญหาในการตีโจทย์คณิตศาสตร์และการเรียนการสอนวิชาอื่นต่อไป (กรมวิชาการ. 2555 : 6-7)

สารพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ตามมาตรา 24 ส่งเสริมให้ครูสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ และมาตรา 30 ส่งเสริม ให้ครูสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งจาก ข้อความตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2 มาตรานี้ แสดงให้เห็นว่าครูต้องทำการสอน ควบคู่กับการทำวิจัยด้วย เพื่อที่ครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในห้องเรียน และหาวิธีแก้ไขปัญหาหรือค้นหาเหล่านั้น เพื่อนำไปพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอน ต่อไป (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2553 : 6-7)

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการศึกษาค้นคว้าของครูซึ่งจัดว่าเป็นผู้ปฏิบัติงาน ในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนหรือพฤติกรรมของนักเรียน และ คิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน ดังนั้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนจึง ไม่เพียงแต่เป็นกระบวนการนำเชื่อถือและเป็นระบบการแสวงหาคำตอบเท่านั้น แต่ยังเป็น การคิดค้นพัฒนาที่เน้นการแก้ไขปัญหาในสภาพการณ์หรือบริบทของชั้นเรียนอีกด้วย

(ประวิต เอราวรรณ์. 2545 : 3) สอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช (2553 : 13) ที่กล่าวว่า กระบวนการวิจัยของครูต้องเป็นไปอย่างง่าย ๆ สามารถใช้ข้อมูลที่มีอยู่ในห้องเรียนมาใช้ในการ ค้นหาคำตอบ และเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องใช้กระบวนการวิจัยในการปฏิบัติงานของตนเอง ต้องไม่คิดว่างานวิจัยเป็นงานนอกเหนืองานสอน และหน้าของครูจะต้องหาวิธีแก้ไข ปัญหา ให้หมดไปด้วยวิธีการที่เหมาะสมที่สุด ภายใต้ทรัพยากรหรือสภาพเงื่อนไขที่เป็นอยู่ในขณะนั้น

การนำกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการไปแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนของครูนั้น มีครูหลายคนที่ได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแล้วประสบความสำเร็จในการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนของตน อย่างเช่น ธนวรรณ เทียนเกษม (2550 : 4-5)

ที่ได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน คณิตศาสตร์ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง พบว่า ผลของการใช้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ทำให้ครูและนักเรียนมีการพัฒนาทั้งในด้าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เจตคติ และพฤติกรรมในการเรียนด้วย ส่วน วารุณี พรหมคุณ (2551 : 92-95) ได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ภาษาไทยกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การเรียนการสอนมีการปรับปรุงและพัฒนา ในด้านต่างๆ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น เจตคติและพฤติกรรมของนักเรียนรักการเรียน มากยิ่งขึ้น และยังสอดคล้องกับ สุวคนธ์ ทองแมน (2547 : 104) ได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิง ปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในวิชาภาษาไทยในชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า การเรียนการสอนมีการปรับปรุงและพัฒนาในด้านต่าง ๆ คือ ผลการเรียน เจตคติ และพฤติกรรมของการเรียนนักเรียนสูงขึ้นเช่นเดียวกัน

จากการวิจัยต่างๆ ที่กล่าวมาเป็นการนำเอาการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาพัฒนาและแก้ไข ปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ เป็นอย่างยิ่ง และยังสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนการสอนในทุกรายวิชา เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นได้จริง และสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุ จุดมุ่งหมายตามที่ครูผู้สอนตั้งไว้ได้

โรงเรียนบ้านม่วง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังขม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคายเขต 1 มีนักเรียนร้อยละ 97 เป็นนักเรียนที่สืบเชื้อสายมาจากประเทศลาว ใช้ภาษาลาวสื่อสารในชีวิตประจำวันและใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ดังนั้นครูผู้สอนจึง ประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่มีต่อ การเรียนภาษาไทย และพฤติกรรมกรเรียนภาษาไทยของนักเรียน ส่งผลกระทบต่อการเรียน การสอนในรายวิชาอื่นๆ ด้วย ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นนักศึกษาสาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา และเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแห่งนี้ ได้ประสบปัญหา ในการสอนวิชาภาษาไทยเช่นเดียวกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนอ่านจับใจความ เนื่องจาก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ถึงแม้จะเริ่มฝึกทักษะการอ่านจับใจความมาตั้งแต่ประถมต้นก็ตาม แต่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถจับใจความสำคัญในการอ่านได้ ไม่สามารถตอบคำถาม บอกรายละเอียดในเรื่องที่อ่านได้ ลำดับเหตุการณ์ไม่เป็นขั้นตอน สรุปเรื่องและบอกข้อคิดหรือ เขียนแผนภาพ โครงเรื่องจากเรื่องที่อ่านได้ไม่เท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงได้ใช้กระบวนการวิจัยเชิง ปฏิบัติการในชั้นเรียนมาพัฒนาความเข้าใจในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง เพื่อให้ส่งผลต่อนักเรียนในการพัฒนาการเรียนวิชาภาษาไทย และวิชาอื่นๆ ให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลางตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากหนังสือส่งเสริมการอ่านในระดับชั้นประถมศึกษา และหนังสือเรียนภาษาไทยของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การอ่านจับใจความ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้แกนกลาง ดังต่อไปนี้

- 1.1 การอ่านจับใจความ หลักการเบื้องต้นการอ่านจับใจความ
- 1.2 การอ่านจับใจความ พระบรมราโชวาท
- 1.3 การอ่านจับใจความ คำสอนท่านพุทธทาส
- 1.4 การอ่านจับใจความ บทประพันธ์ในวรรณคดี
- 1.5 การอ่านจับใจความ จากนิทาน เรื่องสั้น
- 1.6 การอ่านจับใจความ บทความสารคดี
- 1.7 การอ่านจับใจความ บทความทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2

ปีการศึกษา 2556 ในเขตอำเภอสังขม จำนวน 21 โรงเรียน 26 ห้อง รวมทั้งสิ้น 421 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังขม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 16 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเหตุผล นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ขาดทักษะการอ่านจับใจความ ในฐานะผู้วิจัย เป็นครูผู้สอนนักเรียนกลุ่มนี้ จึงสมควรแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อให้เป็นไปตามทิศทางที่ประสงค์

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบด้วย

3.1 การอ่านจับใจความ หลักการเบื้องต้นการอ่านจับใจความ

3.2 การอ่านจับใจความ พระบรมราโชวาท

3.3 การอ่านจับใจความ คำสอนท่านพุทธทาส

3.4 การอ่านจับใจความ บทประพันธ์ในวรรณคดี

3.5 การอ่านจับใจความ จากนิทาน เรื่องสั้น

3.6 การอ่านจับใจความ บทความสารคดี

3.7 การอ่านจับใจความ บทความทั่วไป

4. สถานที่วิจัย

โรงเรียนบ้านม่วง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังขม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยจะดำเนินการศึกษาภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง กระบวนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนของครู ด้วยวิธีการที่เชื่อถือได้และเป็นระบบ โดยครูเป็นผู้ทำการวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้ ซึ่งมี 3 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน ขั้นดำเนินการเรียนการสอนควบคู่กับกระบวนการวิจัย และขั้นทบทวนประเมินผลเพื่อปรับแผน

ความสามารถในการอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อการตอบคำถาม จับใจความสำคัญ หารายละเอียด จัดลำดับเหตุการณ์ สรุปความ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อความหรือเรื่องที่อ่านของนักเรียน โดยวัดได้จากการทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบความเข้าใจ ในการอ่านจับใจความภาษาไทยในแต่ละเนื้อหา แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านก่อน เรียนและหลังเรียนเนื้อหาทั้งหมด และจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

เกณฑ์ในการพัฒนาความสามารถ หมายถึง ความสามารถในการอ่านของนักเรียน ในการอ่านเนื้อเรื่องนั้นๆ และเหมาะสมกับระดับชั้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มอ่าน ไม่ออก นักเรียนต้องอ่านคำศัพท์พื้นฐานที่อ่านในเรื่องนั้น ๆ ได้ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 60 2) กลุ่มอ่าน ได้แต่ไม่คล่อง นักเรียนต้องอ่านคำศัพท์พื้นฐานที่อ่านในเรื่องนั้น ๆ ได้ถูกต้องตั้งแต่ ร้อยละ 60 ขึ้นไป 3) กลุ่มอ่าน ได้คล่องแต่สื่อสารไม่ได้ นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องจากบทความ นิทาน ข่าว เหตุการณ์ วรรณคดีหรือวรรณกรรมต่าง ๆ แล้ว สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 60 และ 4) กลุ่มอ่าน ได้คล่องและสื่อสารได้ นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องจากบทความ นิทาน ข่าว เหตุการณ์ วรรณคดีหรือวรรณกรรมต่าง ๆ แล้ว สามารถตอบคำถามได้ถูกต้องน้อยกว่าร้อยละ 60 ขึ้นไป

แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการสอนให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความเข้าใจ ในการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย โดยปรับจากรูปแบบและขั้นตอนการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ

เจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย หมายถึง ความรู้สึก ความคิดเห็น ความพึงพอใจในการเรียนภาษาไทย ซึ่งวัดได้จากการเขียนเรียงความ การตอบแบบสอบถามเมื่อจบเนื้อหา และการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงว่านักเรียนมีพฤติกรรม ทางบวก เช่น การเรียนด้วยความสนุกสนาน ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความกระตือรือร้น ไม่แสดงอาการเบื่อหน่ายในการเรียน เป็นต้น ส่วนพฤติกรรมที่แสดงว่านักเรียนมีเจตคติทางลบ เช่น มีอาการเบื่อหน่าย ไม่ให้ความร่วมมือในกิจกรรมกลุ่มหรือชั้นเรียน ไม่กระตือรือร้นในการเรียน เป็นต้น

พฤติกรรมการเรียนภาษาไทย หมายถึง การแสดงออกในด้านความสนใจ ความตั้งใจ ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และความมีระเบียบวินัยในชั้นเรียน ของนักเรียน ซึ่งวัดได้จากการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน

พฤติกรรมการสอนภาษาไทย หมายถึง การปรับเปลี่ยน การวางแผนการจัด การเรียนรู้ทุกระยะให้มีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหา เวลา และความสามารถในการเรียนรู้ ของนักเรียน โดยใช้วิธีการปรับความรู้พื้นฐาน การจัดกิจกรรมในการสอนเนื้อหาใหม่ แบบฝึกหัด วิธีการและเกณฑ์การวัดผลประเมินผล การสอนซ่อมเสริม และบุคลิกลักษณะของ ผู้วิจัย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความเข้าใจในการอ่านจับใจความภาษาไทย เจตคติที่มี ต่อการเรียนภาษาไทย และพฤติกรรมกรเรียนภาษาไทย โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากแบบบันทึก ผลการเรียน แบบสอบถามเมื่อจบเนื้อหาในวิชาเรียน และการสังเกตพฤติกรรมกรเรียนของ นักเรียน มาเป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมกรสอนภาษาไทยของผู้วิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีประสิทธิภาพ
2. ทราบถึงความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1
3. ได้แนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างมีระบบของครูผู้สอนเพื่อพัฒนา ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้นำเสนอหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. การอ่านและการอ่านจับใจความ
4. แนวคิด ทฤษฎีชุดฝึก
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยนำเสนอในแต่ละประเด็น ดังนี้

1. ความหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้
กิตติพร ปัญญาภิบาล (2551 : 75) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าอย่างมีระบบถึงการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานเอง เพื่อเข้าใจดีขึ้น หรือแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ซึ่งได้จากการรวบรวมการร่วมมือ การสะท้อนตนเองและการใช้วิจารณ์ญาณประกอบภายใต้กรอบจรรยาบรรณที่ยอมรับกัน

สมนึก ปฏิปทานนท์ (2555 : 68) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่มุ่งจะนำหลักการของวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อแก้ปัญหาในสภาพการณ์เฉพาะ เน้นการวิจัยที่ง่ายไม่สลับซับซ้อน และนำไปใช้ในการแก้ปัญหาในการทำงานจริงๆ

กาญจนา วัฒนา (2551 : 82) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การวิจัยประยุกต์แบบหนึ่ง เป็นการวิจัยที่สะท้อนผลการปฏิบัติงานของตนเองเป็นวงจรแบบต่อเนื่อง

ไม่มีที่สิ้นสุด โดยเริ่มต้นที่ขั้นตอนการวางแผน การปฏิบัติการสังเกต และการสะท้อนกลับ เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

ยาใจ พงษ์บริบูรณ์ (2552 : 67) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือการวิจัย ที่ใช้กระบวนการศึกษาในลักษณะกลุ่มรวมกันทำงานและตัดสินใจ อย่างมีพันธะต่อกัน เพื่อมุ่งมั่นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และใช้การปฏิบัติการ 3 ขั้นตอน คือการวางแผน การปฏิบัติการ และการสะท้อนผลการปฏิบัติ

Kemmis and McTaggart (1988 : 169-170) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นระเบียบวิธีสำหรับเรียนรู้จากประสบการณ์ เป็นวิธีสร้างและจัดการความรู้ในลักษณะของการสอบถาม (Inquiry) ประกอบด้วยเส้นเวียนก้นหอย (Spiral) ของกิจกรรมตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Acting) การสังเกตผล (Observing) และการประเมินสะท้อนกลับ (Reflecting) โดยจะมีการกระทำซ้ำกิจกรรมในเส้นเวียนก้นหอยทั้งหมด จนกว่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่นั้น

Johnson and Kelly (1999 : 271 ; อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช. 2553 : 63) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการหมายถึง การรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์และตีความหมาย โดยมีแผนงานกำหนดและแลกเปลี่ยนผลกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ต้องตอบคำถาม 5 ข้อ ดังต่อไปนี้ 1) คำถามที่ต้องการศึกษาคืออะไร 2) ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีอะไรบ้าง 3) ข้อมูลที่ต้องจัดเก็บคืออะไร 4) จะวิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร และ 5) จะแปลความหมายนั้น ว่าอย่างไร การตอบคำถามเหล่านี้ต้องใช้เวลาวางแผน และในทุกขั้นตอนต้องอภิปรายกับเพื่อนร่วมงาน

Zuber (1996 : 194 ; อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช. 2553 : 83) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนการทำงานเป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) การปฏิบัติ (นำแผนไปปฏิบัติ) 3) การสังเกต (โดยมีการประเมินตนเอง) และ 4) การสะท้อนผลเชิงวิพากษ์จากตนเองและเพื่อนร่วมงานในผลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1-3 จากนั้นมีการทำงานในวงจรรอบที่ 2 โดยมีการปรับแผนการทำงาน แล้วนำไปปฏิบัติ ทำการสังเกตผล ที่เกิดขึ้นและสะท้อนผลเพื่อปรับปรุงต่อไป

Dick (2000 : 216 ; อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช. 2553 : 91) กล่าวว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยวิธีวิทยาการการวิจัยที่ทำให้เกิดผลของการปฏิบัติ และผลของการวิจัย ในเวลาเดียวกัน โดยมีขั้นตอนการวิจัยที่เป็นวงจรต่อเนื่อง ประกอบด้วยผู้มีส่วนร่วมในกระบวนการ ใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นข้อความที่เป็น

ภาษามากกว่าตัวเลข นอกจากนี้ ยังมีการสะท้อนผลซึ่งครอบคลุมทั้งส่วนที่เป็นกระบวนการ และผลลัพธ์ การวิจัยเชิงปฏิบัติการจึงเป็นกระบวนการที่มีความยืดหยุ่น ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งนี้ Dick มีความเห็นว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการวิจัยที่มีการสร้างสมมติฐานการวิจัยจากข้อมูลที่รวบรวมได้ระหว่างการทำวิจัย และสามารถใช้กระบวนการดังกล่าวเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยนำร่อง การนำไปใช้เป็นเครื่องมือวิจัยจุดบกพร่องต่างๆ หรือใช้เพื่อการประเมินผล อย่างไรก็ตาม Dick เห็นว่าการมีส่วนร่วมไม่จำเป็นต้องมีตลอดการวิจัย อาจให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมเพียงแค่ผู้ให้ข้อมูลลักษณะสำคัญ

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศที่มีต่อความหมายของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ สามารถสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ และตีความหมายอย่างมีระบบ และยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นที่เกิดขึ้นในสถานการณ์เฉพาะ ถึงการปฏิบัติงาน เพื่อเข้าใจดีขึ้น หรือแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานที่ทำอยู่ ของผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนการทำงานเป็นวงจรต่อเนื่อง 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) การปฏิบัติ (นำแผนไปปฏิบัติ) 3) การสังเกต (โดยมีการประเมินตนเอง) และ 4) การสะท้อนผลเชิงวิพากษ์จากตนเองและเพื่อนร่วมงาน ผลที่ได้นำไปปรับแผนเข้าสู่วงจรใหม่จนกว่าจะได้ข้อสรุปที่แก้ไขปัญหาได้จริงหรือพัฒนาสภาพการณ์ของสิ่งที่ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กรอบจรรยาบรรณที่ยอมรับกัน

2. ต้นกำเนิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ประมาณปี 1934 Kurt Lewin ได้รับเกียรติให้เป็นผู้ใช้คำว่า “Action Research” เป็นครั้งแรก และในต้นปี 1940 หลังจากที่ Lewin ได้ประสบการณ์จากการลงมือทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแล้ว เขาให้ข้อคิดว่าวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นกระบวนการที่มีความน่าเชื่อถือได้ในการพัฒนาความสามารถของการสะท้อนคิด การอภิปรายการตัดสินใจ และการลงมือทำเพื่อให้เกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น (กิตติพร ปัญญาวิทยุโผลผล. 2551 : 112)

จากการศึกษาพบว่าในยุคต้นๆ ของการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ จำแนกตามกลุ่มภูมิศาสตร์ คือ กลุ่มจากอเมริกา วิจัยเชิงปฏิบัติการเจริญรอยตามความเคลื่อนไหวของคัมภีร์ของกลุ่มหัวหน้าทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานของ John Dewey ซึ่งจัดว่าเป็นยุคของ Modern Era และ Elkind ได้กล่าวทำนองเดียวกันและเสริมว่า ข้อเสนอแนะของ Dewey ที่กล่าวว่านักเรียนไม่จำกัดว่าอายุใดสามารถเรียนรู้ได้ดีที่สุดจากการลงมือทำ (หรือ Learning By Doing) มีผลอย่างมากมาต่อการปรับเปลี่ยนกิจกรรมของโรงเรียนและหลักสูตรในปลาย ๆ

ศตวรรษที่ 19 และต้น ๆ ศตวรรษที่ 20 ตามแนวคิดของ Dewey ซึ่งยังมีส่วนส่งผลถึงยุคปัจจุบัน (รับทอดต่อจากยุค Modern Era มาถึงยุค Post Modern ERA) แต่มีความซับซ้อนมากกว่ายุคก่อนๆ กล่าวคือ โรงเรียนให้ความใส่ใจกับความแตกต่างระหว่างบุคคลทุกอย่างมีทางเลือกหลากหลายมากขึ้น คำนี้ถึงพหูชนวนปัญญา ขยายการแสวงหาความรู้ได้หลาย ๆ ทาง รวมถึงการสร้างความรู้ได้เอง สิทธิที่เด็กพึงได้รับ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นต้น กลุ่มจากอังกฤษมุ่งใช้วิจัยเชิงปฏิบัติการในการปฏิรูปหลักสูตร และพัฒนาด้านวิชาชีพทางการสอนมากยิ่งขึ้น และกลุ่มจากออสเตรเลียเน้นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบร่วมมือกันในการวางแผนหลักสูตร ซึ่งมีความเคลื่อนไหวใฝ่ขอบเขตค่อนข้างกว้าง (กิตติพร ปัญญาภิคุณุผล, 2551 : 114)

3. ทฤษฎีพื้นฐานของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

Mills (2003 : 241 ; อ้างถึงใน กิตติพร ปัญญาภิคุณุผล, 2551 : 79) ได้กล่าวถึงทฤษฎีและปรัชญาที่เป็นฐานสำคัญของการปฏิบัติของนักวิจัย มีความแตกต่างหลากหลายขึ้นกับรากเหง้าทางประวัติศาสตร์ของนักวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจัดเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่ใช้ทฤษฎีเป็นฐาน (Critical or Theory-Based) และประเภทที่ใช้การปฏิบัติการเป็นฐาน (Practical Based) นั่นคือ Mills จัดว่าวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ใช้การวิพากษ์เป็นฐาน (Critical Action Research) และวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ปลดปล่อยอิสระจากการครอบงำของกรอบ (Emancipatory Action Research) โดยรวมประเภทที่ 1 และประเภทที่ 3 ดังที่กล่าวข้างต้นเป็นกลุ่มประเภทเดียวกัน เพราะเป้าหมายหลักเหมือนกัน คือ มีการรวบรวมความรู้ที่ไม่ติดขัดกับกฎเกณฑ์หรือกรอบแบบเดิมๆ หลักการเหตุผลสำหรับ Critical Action Research ใช้ทฤษฎีเป็นฐานสำคัญในทางสังคมศาสตร์และทางมนุษยศาสตร์ รวมถึงทฤษฎีของยุคหลังสมัยใหม่ (Theories of Postmodernism) หรือ Technical Action Research

ทฤษฎีเชิงวิพากษ์ (Critical Theory) ในงานวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือ Technical Action Research ทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ต่างก็มีวัตถุประสงค์ที่เป็นพื้นฐานร่วมคล้าย ๆ กัน (Kemmis, 1988 : 189 ; อ้างถึงใน กิตติพร ปัญญาภิคุณุผล, 2551 : 121) ดังนี้

1. ความสนใจร่วมกันในกระบวนการของการนำไปสู่การรู้แจ้ง (Enlightenment)
2. ความสนใจร่วมกันในการทำให้แต่ละคนอิสระเสรีจากสังการหรือบงการตามแบบเดิมๆ (สืบทอดตามวัฒนธรรมแบบเดิม ๆ)
3. การเต็มใจผูกมัดตัวเองเข้ามีส่วนร่วมในกระบวนการทางประชาธิปไตยเพื่อการปฏิรูปและนอกจากนี้รากเหง้าในทฤษฎีเชิงวิพากษ์ของทางสังคมศาสตร์และ

มนุษยศาสตร์ เป็นที่มาของวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ใช้การวิพากษ์เป็นฐาน ซึ่งมาจากทฤษฎียุคหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) ที่เรียกร่องความเป็นจริง (Truth) และความเป็นปรนัย (Objectivity) ตามวิธีการทางวิทยาศาสตร์แบบเดิม แทนที่จะเรียกร่องข้อเท็จจริง (Fact) กลุ่มยุคหลังสมัยใหม่ให้ข้อโต้แย้งว่าความเป็นจริง (Truth) มักเกี่ยวข้องกับสิ่งอื่นๆ เช่น เงื่อนไข สถานการณ์ และความรู้ที่ได้มักเกิดจากความเจริญงอกงามที่เป็นผลพอกพูนขึ้นจากประสบการณ์เดิม

ดังนั้น ทิศนะของยุคหลังสมัยใหม่ได้คำนึงถึงความห่วงใยดังกล่าวเหล่านี้ โดยสนับสนุนให้การวิจัยตั้งอยู่บนข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการมีอยู่ของความเป็นจริง (Truth) เป็นสิ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับสิ่งอื่นๆ ไม่ว่าจะเงื่อนไขหรือสถานการณ์ และยังขึ้นกับประสบการณ์เดิมด้วย ดังนั้นเพียงจัดทำให้วิจัยเชิงปฏิบัติการดำเนินการในสถานที่นั้นๆ เอง จึงจะน่าพอใจ และตรงมากกว่า และที่สำคัญคือผลข้อค้นพบที่ได้มานั้นมีความหมายสำหรับผู้มีส่วนร่วมเอง

ทฤษฎียุคหลังสมัยใหม่ได้ผลักดันให้ศึกษาและตรวจสอบถึงกลไกของการผลิตความรู้ และตั้งคำถามถึงข้อตกลงเบื้องต้นที่เป็นฐานสำคัญของชีวิตสมัยใหม่ นั่นคือ มีการผลักดันให้ “ตรวจสอบสิ่งที่มีอยู่ตามปกติประจำวันในกิจกรรมส่วนบุคคล กิจกรรมทางสังคม และกิจกรรมทางวิชาชีพ” (Stringer.1996 : 187 ; อ้างถึงใน กิตติพร ปัญญาภิญ โยผล. 2551 : 122) วิจัยเชิงปฏิบัติการให้วิธีการที่ทำให้เราสามารถนำไปใช้เพื่อการตรวจสอบและได้ตัวแทนประสบการณ์ของผู้วิจัย ซึ่งสร้างตามบริบทและการเมือง

คุณค่าของวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ใช้การวิพากษ์เป็นฐานคือ การทำให้วิจัยทางการศึกษาตอบสนองต่อสังคม รวมถึงลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. ความเป็นประชาธิปไตย ช่วยการมีส่วนร่วมของกลุ่มคน
2. ความเสมอภาค รับทราบถึงคุณค่าของความเท่าเทียม
3. ความมีอิสรภาพหรือเสรีภาพหรือความเสมอภาพ ให้มีอิสรภาพจาก

การถูกกดขี่ พ้นจากสภาพความหดหู่ หมดกำลังใจ

4. การส่งเสริมสนับสนุน ช่วยส่งเสริมให้คนแสดงออกอย่างเต็มศักยภาพ

ในขณะเดียวกัน วิธีการของการใช้ทฤษฎีวิพากษ์เป็นฐานนั้นถูกวิจารณ์ว่าขาดความเป็นไปได้ด้านการปฏิบัติ (Hammersley.1993 : 224 ; อ้างถึงใน กิตติพร ปัญญาภิญ โยผล. 2551 : 132) ซึ่งถือว่าไม่สำคัญนักเพราะวิจัยเชิงวิพากษ์ช่วยค้นหาหรือช่วยแก้ปัญหาซึ่งใช้เป็นวิธีการสำหรับครูได้ผู้ก่อดตนเอง โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการค้นหาความสัมพันธ์ และพร้อมๆ กับปฏิบัติงานในวิชาชีพของครูเองด้วย

ส่วนวิจัยอีกประเภทหนึ่ง คือ วิจัยเชิงปฏิบัติการที่เน้นการปฏิบัติเป็นฐาน (Practical Action Research) โดยวิจัยเชิงนี้เน้นหนักไปที่วิธีการดำเนินการกับกระบวนการของ วิจัยเชิงปฏิบัติการ และให้น้ำหนักน้อยกับ “ปรัชญา” โดยตั้งสมมติฐานว่าครูแต่ละคนหรือ แต่ละทีมมีอิสระในตัวเองในการกำหนดเรื่องที่ต้องการศึกษา นักวิจัยผูกมัดกับการพัฒนาทาง วิชาชีพครูปรับปรุงการเรียนการสอน ปรับปรุงโรงเรียน และนักวิจัยต้องสะท้อนงานที่ปฏิบัติ อย่างมีระบบท้ายที่สุดเชิงปฏิบัติการประเภทนี้มีทัศนะว่า นักวิจัยเป็นผู้ตัดสินใจเลือกกำหนด ประเด็นที่ต้องการวิจัย ตัดสินใจเองว่าจะใช้เทคนิคอะไร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และแปลความหมายข้อมูล และพัฒนาแผนการปฏิบัติที่ขึ้นกับผลข้อค้นพบ สำหรับความคิด รวบยอดหลักของวิจัย เชิงปฏิบัติการทั้ง 2 ประเภท สรุปเสนอในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปความคิดรวบยอดหลักของวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เน้นการวิพากษ์และการปฏิบัติ เป็นฐาน

วิจัยเชิงปฏิบัติการที่เน้นการวิพากษ์ (Critical Action Research)	วิจัยเชิงปฏิบัติการที่เน้นการปฏิบัติ (Practical Action Research)
1. ลักษณะของการมีส่วนร่วมและเป็น ประชาธิปไตย	1. นักวิจัยมีอำนาจในการตัดสินใจ เป็นตัวของตัวเองอย่างอิสระ
2. มีการตอบสนองทางสังคมและดำเนินการใน บริบทเฉพาะนั้นๆ	2. นักวิจัยมีข้อผูกมัดกับการพัฒนาทางวิชาชีพ และการปรับปรุงโรงเรียน
3. กระบวนการช่วยให้ให้นักวิจัยต้องตรวจสอบ ทุกวัน ดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติให้ปฏิบัติ ทางวิชาชีพ	3. นักวิจัยต้องสะท้อนสิ่งที่ตนปฏิบัติ
4. ความรู้ที่ได้รับเมื่อผ่านการวิจัยเชิง ปฏิบัติการ ผู้ให้ข้อมูลคือนักเรียน ครูและ ผู้บริหารมีอิสระเสรีภาพจากสาระความรู้ที่ได้รับ พร้อมกับได้เพิ่มพูนการเรียนรู้ การสอนและ การจัดทำนโยบาย	4. นักวิจัยจะใช้วิธีการที่เป็นระบบในการ สะท้อนงานที่ปฏิบัติของตนเอง
	5. นักวิจัยเป็นผู้เลือกประเด็นปัญหาที่ ต้องการทำวิจัยเอง พิจารณาเทคนิคการ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และแปลความหมาย ข้อมูล และรวมถึงพัฒนาแผนการปฏิบัติเอง ด้วย

ที่มา : กิตติพร ปัญญาภิบาล. 2551 : 133

จากตารางสรุปได้ว่าข้อแตกต่างระหว่างหลักของวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เน้นการวิพากษ์และการปฏิบัติเป็นฐาน คือ การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เน้นการวิพากษ์ จะเน้นแนวทางการปฏิบัติในลักษณะของการมีส่วนร่วมที่เป็นประชาธิปไตย เพื่อตอบสนองทางสังคมและดำเนินการในบริบทเฉพาะ ซึ่งช่วยให้นักวิจัยต้องตรวจสอบทุกวัน ผู้ให้ข้อมูลคือนักเรียนครูและผู้บริหารมีอิสระเสรีภาพจากสาระความรู้เพิ่มพูนการเรียนรู้ การสอนและการจัดทำนโยบายเมื่อผ่านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ส่วนการปฏิบัติเป็นฐาน จะเน้นให้นักวิจัยมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างอิสระมีข้อผูกมัดกับการพัฒนาปรับปรุงโรงเรียน ผู้วิจัยจะต้องสะท้อนผลที่ตนปฏิบัติเป็นระบบงานที่ปฏิบัติของตนเอง

4. ประเภทของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

นักวิชาการหลายท่านได้อภิปรายถึงประเภทของวิจัยเชิงปฏิบัติการ อาทิ Crundy, Mckerman, Mccutcheon and Jurg ต่างก็ให้แนวคิดเกี่ยวกับวิจัยเชิงปฏิบัติการว่าแบ่งเป็น 3 ประเภท (กิตติพร ปัญญาภิบาล โสภณ. 2551 : 154) คือ

ประเภทที่ 1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ยึดเทคนิค (Technical Action Research) โครงการที่ใช้วิธีของวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ยึดเทคนิคนั้น ดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีประสบการณ์สูงหรือมีคุณสมบัติที่จัดว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญ งานวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้งานที่ปฏิบัติมีทั้งประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากขึ้น การปฏิบัติมุ่งโดยตรงไปที่ผลการวิจัยแต่ในขณะเดียวกัน ผู้ปฏิบัติการวิจัยเองเป็นผู้ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมแบบเป็นกันเองในกระบวนการของการปรับปรุง การวิจัยแบบนี้มีผลทำให้เกิดการสะสมของการทำนวยความรู้อย่างสำคัญอยู่ที่การตรวจสอบความตรงและการทำให้ทฤษฎีที่มีอยู่ละเอียดมากขึ้น และให้ความสำคัญของการพิจารณาจากทฤษฎีนำไปสู่เรื่องเฉพาะของการปฏิบัติงาน พุดง่าย ๆ คือ นำทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

ประเภทที่ 2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่เกิดจากประสบการณ์การปฏิบัติ (Practical Action Research) โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการประเภทนี้ ผู้วิจัยในฐานะผู้ปฏิบัติงานกับผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้วิจัยกับผู้ปฏิบัติงาน ช่วยกันกำหนดปัญหา และเป็นเหตุให้เกิดการลองใช้วิธีการต่างๆ เข้าไปเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุง การกำหนดปัญหาเกิดหลังจากการสนทนาระหว่างผู้วิจัยกับผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้วิจัยกับผู้ปฏิบัติงานต่างก็เข้าใจกัน การวิจัยเชิงปฏิบัติการประเภทนี้แสวงหาหนทางเพื่อการปรับปรุงการปฏิบัติ โดยใช้สติปัญญาของผู้ร่วมปฏิบัติงานเป็นสำคัญ ทำไปแก้ไขไปแล้วแต่สถานการณ์ เป้าหมายสำคัญของนักวิจัยแบบ Practical Action Research คือ เข้าใจการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาเฉพาะหน้า (Mckerman.

1991 : 274 ; อ้างถึงใน กิตติพร ปัญญาภิบาล. 2551 : 156) วิจัยเชิงปฏิบัติการประเภทนี้ช่วยพัฒนาการทางวิชาชีพ โดยเน้นที่การตัดสินใจของผู้วิจัยเองที่มุ่งเพื่อให้เกิดสิ่งดี ๆ กับงานของตนและผู้เกี่ยวข้อง

ประเภทที่ 3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่อิสระปลดปล่อยจากพันธการทั้งปวง หรือวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การวิจัยประเภทนี้ ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติเป็นไปอย่างอิสระ โดยผู้ปฏิบัติงานทุกคนต่างมีความสามารถ มีจิตสำนึก มีวิจารณญาณส่วนตนในตัวเองที่จะผลักดันให้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง เป้าหมายสำคัญ 2 ประการ ของวิธีการประเภทนี้ คือ ประการแรก การทำให้เกิดความใกล้ชิดกันมากขึ้นระหว่างปัญหาที่เกิดขึ้น (กับผู้ปฏิบัติงานในเฉพาะแห่งเฉพาะที่) กับทฤษฎีที่ใช้อธิบายและใช้แก้ปัญหา ประการที่สองซึ่งมีเป้าหมายเหนือกว่าวิจัย 2 ประเภทแรก คือ เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถกำหนดและสามารถตั้งฐานเบื้องต้นของปัญหาออกมาได้โดยใช้ความสามารถรู้คิดที่มีอยู่ในตัวผู้ปฏิบัติงานเอง

วิธีการแบบนี้ ต้องผ่านกระบวนการของการพัฒนาการวิพากษ์วิจารณ์ที่ทำให้เกิดการใกล้ชิด และมีความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ ดังนั้นการกระทำที่นำโดยการวิพากษ์วิจารณ์ก่อน จึงประกอบด้วย 3 อย่าง คือ ทฤษฎี การทำความเข้าใจแจ่มแจ้งในทฤษฎี และลงมือกระทำ (Grundy.1982 : 316 ; อ้างถึงใน กิตติพร ปัญญาภิบาล. 2551 : 162) ไม่ได้หมายความว่า การวิจัยประเภทนี้จะเริ่มต้นด้วยทฤษฎี และจบลงด้วยการปฏิบัติแต่เป็นการได้คำบอกกล่าวจากทฤษฎีก่อน ดังนั้น ทฤษฎีจึงเป็นแนวทางเริ่มต้นของการปฏิบัติ ความสัมพันธ์ที่เป็นพลวัตระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติในการวิจัยประเภทนี้ นำไปสู่การขยายทั้งทฤษฎีและการปฏิบัติ ในขณะที่ทำงานยังดำเนินการอยู่

สิ่งสำคัญประการหนึ่งของการเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติคือ การจัดการกระบวนการของการทำความเข้าใจกับการนำทฤษฎีมาใช้และการทดสอบในลักษณะที่เฉพาะสิ่ง โดยใช้กระบวนการสะท้อน (Process of Reflection) กับกลุ่มคนเฉพาะกลุ่มหนึ่ง กระบวนการของการสะท้อนเหล่านี้จะทำให้เกิดความกระจ่างแจ้งในรูปของการรู้แจ้งเห็นจริง (Authentic Insights) ภายในตัวผู้ร่วมปฏิบัติงานและตามด้วยสื่อสารเกี่ยวกับการรู้แจ้งเห็นจริงเป็นลำดับถัดไป

นอกจากนี้สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้องโดยตรงก็คือ การจัดทำแผนเพื่อการปฏิบัติหลังจากกระบวนการทำความเข้าใจชัดในทฤษฎีแล้ว จากนั้นก็นำไปสู่การ

ประยุกต์ใช้โดยการลงมือทำซึ่งจะทำให้เกิดการตัดสินใจเพื่อการปฏิบัติ ซึ่งอิสระจากข้อจำกัดหรือข้อขัดข้องทั้งปวงจากสิ่งแวดล้อม

ความแตกต่างของวิจัยเชิงปฏิบัติการทั้ง 3 ประเภท ไม่ใช่อยู่ที่วิธีวิทยาการวิจัย แต่เป็นเรื่องของ ข้อตกลงเบื้องต้น (Assumption) และทัศนคติการมองโลกของผู้ปฏิบัติงานที่เป็นสาเหตุของความหลากหลายในการนำวิธีวิทยาการวิจัยไปใช้ ซึ่งความแตกต่างที่เด่นชัดตามที่ตั้งข้อสังเกตว่าเป็นเรื่องของอำนาจ กล่าวคือวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ยึดเทคนิคผู้มีอำนาจควบคุมคือ ตัวผู้วิจัยหลักที่เป็นผู้เชี่ยวชาญและผู้อำนวยความสะดวก ในขณะที่วิจัยเชิงปฏิบัติการที่เกิดจากประสบการณ์การปฏิบัติ อำนาจเฉลี่ยอยู่ในกลุ่มบุคคลที่เข้าร่วม เน้นไปที่แต่ละคนมีอำนาจในการลงมือกระทำ ส่วนอำนาจของวิจัยเชิงปฏิบัติการที่อิสระปลดปล่อยเป็นอำนาจทั้งหมดภายในของทั้งกลุ่ม (Grundy. 1982 : 319 ; อ้างถึงใน กิตติพร ปัญญาภิญ โยผล. 2551 : 163)

5. เป้าหมายการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

5.1 เพื่อพัฒนาบุคลากร

5.1.1 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการส่งเสริมให้ผู้ทำวิจัยได้ฝึกทักษะใหม่ ๆ เช่น การคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ปัญหาด้วยตนเอง การจดบันทึก เป็นต้น ทำให้สามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น

5.1.2 การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นแนวทางส่งเสริม และพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักวิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย

5.2 เพื่อพัฒนางาน

5.2.1 โดยค้นหาปัญหา แสวงหาทางเลือก หรือวิธีการที่เหมาะสมเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงานเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนางานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

5.2.2 โดยประเมินสิ่งที่ค้นพบจากการวิจัย นำไปปรับแผน แล้วลงมือทำ

6. ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเริ่มจากการปรับปรุงงานของตนเป็นรายบุคคลแล้วขยายวงกว้างออกไปเพื่อเผยแพร่ให้ผู้อื่นได้รับรู้ และยิ่งหากลักษณะปัญหาอย่างเดียวกันต้องได้รับการปรับปรุงหรือพัฒนางานเหมือนๆ กันก็ร่วมมือกัน แลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน ดังนั้น ลักษณะสำคัญของวิจัยเชิงปฏิบัติการคือ

6.1 จับงานที่ตนปฏิบัติอยู่ ลงมือดำเนินการด้วยสรรพวิธีเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข

6.2 กระบวนการดำเนินการ โดยผ่านวงจรต่อเนื่องกันเป็นชุดๆ เป็นวงจร เกลียวสวาน (วงจรหนึ่งประกอบด้วย วางแผน ลงมือปฏิบัติ สังเกต รวบรวมข้อมูล และสะท้อน ผล) ซึ่งงานอย่างเป็นระบบและปฏิบัติการอย่างมีวิจารณญาณ การปฏิบัติมีความสอดคล้อง รองรับกัน มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องต่อเนื่องกัน จนเกิดผลการเปลี่ยนแปลงขึ้น

6.3 ลักษณะการตอบสนองทันเวลา ทันเหตุการณ์ในขณะที่ปฏิบัติงาน ดังนั้น จึงให้ความสำคัญกับข้อมูลเชิงคุณภาพ

6.4 กิจกรรมทุกระยะสามารถเปิด โอกาสให้ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง กับงานหรือผู้ร่วมงานรับรู้ เข้ามามีส่วนร่วมช่วยกันแลกเปลี่ยนความเห็น วิชาทฤษฎีจนถึง กระบวนการปฏิบัติงานและผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติ และพยายามให้การร่วมด้วยช่วยกัน ดำรงคงอยู่ เพราะเป็นการช่วยควบคุมกระบวนการของการปฏิบัติ ให้มีความเหมาะสม ไปในตัวด้วย

ในบางงานของวิจัยเชิงปฏิบัติการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม (Participation) เพราะการมีส่วนร่วมทำให้เกิดข้อมูลผูกมัดให้ลงมือทำ เพื่อหวังผลให้เกิด การเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ Dick (2001) ให้แง่คิดว่าควรเปิดให้เป็นทางเลือกกว่าวิจัย เชิงปฏิบัติการจะเน้นหนักไปทางใดระหว่างข้อมูลเชิงคุณภาพกับการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง เพราะยังต้องพิจารณาร่วมกับปัจจัยอื่นๆ อีกหลายประการ และขึ้นกับการเน้นน้ำหนักระหว่าง ข้อดี ข้อเสียต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาอีกด้วย ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นประเด็น ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ที่	ประเด็น	ลักษณะสำคัญ
1	ปัญหาการวิจัย	เกิดจากการปฏิบัติงานจริง เป็นปัญหาที่พบในที่ทำงาน
2	วิธีการวิจัย	1. การวิจัยดำเนินการ ไปพร้อมกับการทำงานปกติเป็น ส่วนหนึ่งของการทำงาน 2. มีความยืดหยุ่น สามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพ การดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงาน 3. กระบวนการวิจัยมีความเชื่อมโยงระหว่างการคิด เชิงสะท้อนและการปฏิบัติอย่างชัดเจน มีการพิจารณา ทบทวนทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการวิจัย

ที่	ประเด็น	ลักษณะสำคัญ
3	ผลการวิจัย	<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นการสะท้อนกลับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเอง 2. ผลที่ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น 3. ผลที่ได้นำไปสู่การปรับแผนการทำงาน เช่น การแก้ปัญหา การวางแผนการผลิต การวางแผนการตลาด หรือ การหาแหล่งทุนใหม่ เป็นต้น 4. ผลที่ได้นำไปสู่การประเมินผลเพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้น 5. ผลที่ได้จากการวิจัย เป็นผลที่อธิบายได้เฉพาะกรณีนั้น ๆ ไม่เหมาะสมที่จะนำไปอธิบายกรณีอื่น ๆ
4	เน้นการทำงานเป็นทีม	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวิจัยเชิงปฏิบัติการใช้กระบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน 2. เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงาน มีส่วนวิพากษ์วิจารณ์ การปฏิบัติงานและผลที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยปฏิบัติการ 3. เป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้ร่วมทำวิจัย

ที่มา : กิตติพร ปัญญาภิญโญผล. 2551 : 166

จากตารางสรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการจะพบปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงานจริง จะต้องแก้ไขปัญหาโดยการดำเนินการวิจัยไปพร้อมกับการทำงานปกติ โดยมีความยืดหยุ่น ปรับให้เหมาะสมกับสภาพการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงานให้มีความเชื่อมโยงระหว่างการคิดเชิงสะท้อนและการปฏิบัติอย่างชัดเจน มีการพิจารณาทบทวนก่อนและหลังการวิจัย ซึ่งจะทำให้เกิดผลสะท้อนในการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น บางครั้งอาจต้องมีการปรับแผนการทำงาน เช่น การแก้ปัญหาโดยมีการวางแผนการดำเนินงานให้เหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงาน โดยเน้นการทำงานเป็นทีมหรือกลุ่มเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ผลการปฏิบัติงานและผลที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยปฏิบัติงาน

7. ขั้นตอนการดำเนินงานการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

Kemmis and McTaggart (1988 : 140-141) ได้เสนอแนะขั้นตอนของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงสภาพการเรียนรู้การสอนจริงในโรงเรียนตามวงจรการปฏิบัติการ ดังต่อไปนี้

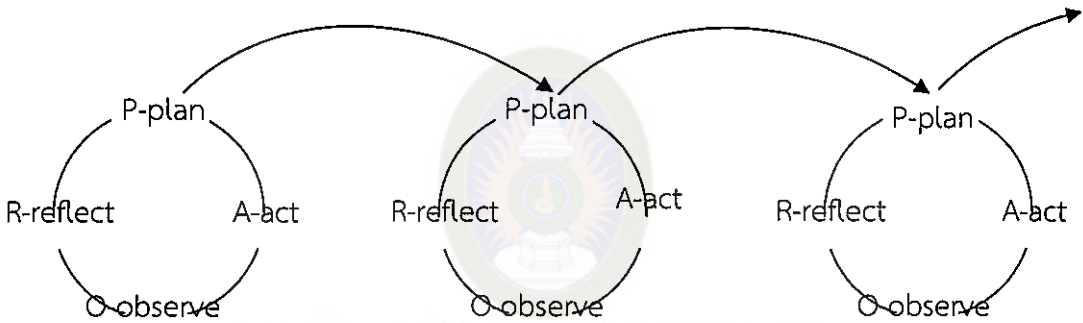
7.1 **ขั้นวางแผน (Plan)** เริ่มต้นด้วยการสำรวจปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไข ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องอาจเป็นครูผู้สอนร่วมกัน ผู้บริหาร นักเรียน วางแผนด้วยกัน สำรวจสภาพการณ์ของปัญหาว่าอย่างไร ปัญหาที่ต้องแก้ไขคืออะไร ปัญหานั้นเกี่ยวข้องกับใครบ้าง วิธีแก้ไขต้องปฏิบัติอย่างไร การแก้ไขต้องมีการแก้ไขในเรื่องใดบ้าง เช่น ครูต้องเปลี่ยนวิธีสอน นักเรียนต้องทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงบางอย่างผู้บริหารต้องรับทราบ การเปลี่ยนแปลงและให้การสนับสนุน ในขั้นการวางแผนจะมีการปรึกษาร่วมกันระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ซึ่งในการวิเคราะห์สภาพการณ์ปัญหาทางการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการหาโครงสร้างของปัญหาอย่างมีระบบ ทบทวนแง่มุมปัญหา ถกปัญหาอย่างกว้างขวางกับผู้ร่วมวิจัยหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้เห็นปัญหาอย่างชัดเจน

7.2 **ขั้นปฏิบัติการ (Action)** เป็นการกำหนดแนวคิดที่กำหนดเป็นกิจกรรมในขั้นวางแผนงานมาดำเนินการ เมื่อลงมือปฏิบัติต้องใช้การวิเคราะห์วิจารณ์ประกอบไปด้วย โดยรับฟังจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจากการปฏิบัติจะเป็นข้อมูลย้อนกลับว่า แผนที่วางไว้เป็นอย่างดีนั้น ปฏิบัติได้ดีมากน้อยเพียงใด มีอุปสรรคอย่างไรบ้างในการปฏิบัติ ดังนั้นแผนงานที่กำหนดไว้ อาจจะยืดหยุ่นได้โดยผู้วิจัยต้องใช้วิจารณญาณ และการตัดสินใจที่เหมาะสม และมุ่งปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามขั้นตอนที่กำหนดไว้

7.3 **ขั้นสังเกตการณ์ (Observe)** ขณะที่การวิจัยดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนที่วางไว้ ต้องมีการสังเกตการณ์ควบคู่ไปด้วย พร้อมจดบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมดที่คาดหวังและไม่คาดหวัง โดยสิ่งที่สังเกตก็คือ กระบวนการของการปฏิบัติ (The action process) และผลของการปฏิบัติ (The effects of action) การสังเกตนี้จะรวมถึงการรวบรวมผลการปฏิบัติที่เห็นด้วยตา การได้ฟัง การได้ใช้เครื่องมือ เชาวน์ แบบทดสอบ เป็นต้น ซึ่งขณะที่การปฏิบัติการวิจัยกำลังดำเนินการ ไปควบคู่กับการสังเกตผลการปฏิบัติ ควรใช้เทคนิคต่างๆที่เหมาะสมมาช่วยในการรวบรวมข้อมูลด้วย

7.4 **ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect)** เป็นขั้นสุดท้ายของวงจรการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ คือ การประเมินหรือตรวจสอบกระบวนการ ปัญหา หรืออุปสรรคต่อการปฏิบัติการซึ่งผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องตรวจสอบกระบวนการ ปัญหา หรืออุปสรรค

ต่อการปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องตรวจสอบปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่มุมต่างๆ โดยผ่านการถก-อภิปรายปัญหา ซึ่งจะได้นำแนวทางของการพัฒนาขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม และเป็นพื้นฐานข้อมูลนำไปสู่การปรับปรุงและวางแผนการปฏิบัติต่อไป โดยวงจรของ 4 ขั้นตอนดังกล่าว จะมีลักษณะการดำเนินการเป็นขั้นบันไดเวียน (Spiral) การทำซ้ำตามวงจรจนกว่าจะได้ผลงานวิจัย และแสดงให้เห็นแนวทาง หรือรูปแบบปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ปัญหาในสิ่งที่ศึกษานั้น ดังนั้น การนำแนวทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้วิจัยเพื่อแก้ปัญหาในการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยครูเป็นผู้เรียนรู้และวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งจากผลการปฏิบัติจะทำให้ครูพัฒนาการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของโรงเรียน และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง ดังวงจรวิจัยปฏิบัติการนี้เรียกอ้อ ๆ ว่า วงจร PAOR

แผนภาพที่ 1 วงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

จากทฤษฎีข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร เนื่องจากให้ข้อค้นพบที่ได้จากกระบวนการสืบค้นที่เป็นระบบและเชื่อถือได้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาการเรียนรู้และครูเกิดการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และยังเป็นการพัฒนาผู้เรียนไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยหลักการสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการภายใต้กระบวนการวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผลการปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาหรือพัฒนางานให้มีคุณภาพมากขึ้นไปจนกว่าจะได้ผลโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพอใจสำหรับผู้ลงมือปฏิบัติ

หลักสูตรการศึกษาระดับปริญญาตรี พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อเรียนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้ เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ ตามความถนัด และ ความสนใจของผู้เรียนสำหรับสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทยมีรายละเอียด ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 2-18)

1. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่ 2 รายละเอียดของหลักสูตรสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่เป็นองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม ประกอบด้วย

สาระที่ 1 การอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยประกอบด้วย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.2 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้า อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.3 สามารถเลือกดูและฟังอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดง ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลง ของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐาน ท 4.2 สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษา และวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐานที่ 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดีและ วรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. คุณภาพผู้เรียน

เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคุณภาพ ดังนี้

2.1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ ส่วนนวนโวหารจาก เรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำคำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และนำความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่าน ไปตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน

2.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ข้อความชัดเจนเหมาะสม ใช้แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่างๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์และมีมารยาทในการเขียน

2.3 พุดแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง เล่าเรื่องย่อและสรุปจาก เรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือจากการฟังและการดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พุดตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พุดรายงานหรือประเด็นการค้นคว้า จากการฟัง การดู การสนทนาและพุดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู ละพุด

2.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ส่วน นวน คำพ้องเพย และสุภาษิต รู้และเข้าใจชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค คำในภาษาถิ่นและภาษา ต่างประเทศในภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11

2.5 เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน ร้องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และท่องจำ บทอาขยานตามที่กำหนดได้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 2-4)

3. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 15-16)

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.5	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง 2. อธิบายความหมายของคำ ประโยคและข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา 3. อธิบายความหมายโดยนัยจากเรื่องที่อ่านอย่างหลากหลาย 4. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 5. วิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต 6. อ่านงานเขียนเชิงอธิบาย คำสั่งข้อแนะนำ และปฏิบัติตาม	1. การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง ประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 คำที่มีพยัญชนะคำควบกล้ำ 1.2 คำที่มีอักษรนำ 1.3 คำที่มีตัวการันต์ 1.4 อักษรย่อและเครื่องหมายวรรคตอน 1.5 ข้อความที่เป็นการบรรยายและพรรณนา 1.6 ข้อความที่มีความหมายโดยนัย 2. การอ่านบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะ 3. การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ol style="list-style-type: none"> 3.1 วรรณคดีในบทเรียน 3.2 บทความ 3.3 บทโฆษณา 3.4 งานเขียนประเภทโน้มน้าวใจ 3.5 ข่าวและเหตุการณ์ประจำวัน 4. การอ่านเขียนเชิงอธิบาย คำสั่งข้อแนะนำและปฏิบัติตาม เช่น <ol style="list-style-type: none"> 4.1 การใช้พจนานุกรม 4.2 การใช้วัสดุอุปกรณ์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	7. อ่านหนังสือที่มีคุณค่าตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	4.3 การอ่านฉลากยา 4.4 คู่มือและเอกสารของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน 4.5 ข่าวสารทางราชการ 5. การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น 5.1 หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย 5.2 หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	8. มีมารยาทในการอ่าน	8. มารยาทในการอ่าน

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ. 2555 : 4

สรุปได้ว่า หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดจุดหมายให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ข้อ 2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า มุ่งเน้นให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด ไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน คุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้ว ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล และคิดเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาไทยในการพัฒนาตนให้มีความรู้ความสามารถยิ่งขึ้นต่อไป

การอ่านและการอ่านจับใจความ

1. ความหมายของการอ่าน

ธนวรรณ เทียนเจษฎา (2548 : 13) สรุปไว้ว่า การอ่าน หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ที่มีการจดบันทึกไว้เพื่อจับใจความ แปลความ ตีความ ขยายความ โดยการผสมผสานระหว่างความมุ่งหมายของผู้เขียนกับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน และนำข้อความรู้ ความคิดมาได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

แม่น้ำมาส ชาวลิต (2544 : 232) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่าน คือ การใช้ศักยภาพของสมองเพื่อรับรู้ แปลความหมายและเข้าใจปรากฏการณ์ของข้อมูลข่าวสาร เรื่องราวประสบการณ์ความคิด ความรู้สึก จินตนาการ ตลอดจนสาระอื่นๆ ซึ่งมีผู้แสดงออกโดยสัญลักษณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น เพื่อสื่อสารการอ่านเป็นทักษะพื้นฐาน

2. ความหมายของการอ่านจับใจความ

ธนวรรณ เทียนเจษฎา (2548 : 14) ได้สรุปความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า คือกระบวนการถ่ายทอดความหมายจากสารหรือตัวอักษรออกมาเป็นความคิด การทำความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน จับประเด็นสำคัญได้ สามารถนำประสบการณ์เดิมมาใช้ในการทำความเข้าใจและสามารถบอกจุดมุ่งหมายสำคัญ ๆ ของเรื่องนั้น ๆ นั่นคือ

บันลือ พฤษกะวัน (2545 : 29-35) และสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 : 56-57) กล่าวถึงการอ่านจับใจความว่าเป็นการอ่านเรื่องเพื่อต้องการทราบว่าเป็นเรื่องนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญตรงไหน และมีความหมายอย่างไร การอ่านจับใจความสำคัญ มีขั้นตอนในการฝึก ดังนี้

- 2.1 อ่านเรื่องราวผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้าง จุดใดบ้าง ตอนใดเป็นตอนสำคัญของเรื่อง
- 2.2 อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจให้ถูกต้อง
- 2.3 ตอบคำถามสั้น ๆ ใคร อะไร ที่ไหน เมื่อไร หรือบันทึกย่อเพื่อทดสอบความเข้าใจของตนเอง
- 2.4 เรียบเรียงใจความสำคัญด้วยตนเอง
- 2.5 ชื่นเสนอแนะในการฝึก
- 2.6 สอนคาที่ควรศึกษา หรือคาที่มีความหมายพิเศษให้ก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาเกี่ยวกับการตีความ จับใจความ
- 2.7 ตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบ เพื่อให้ให้นักเรียนรู้จักประสงค์ก่อนอ่าน
- 2.8 สรุปโครงเรื่องให้ฟังก่อนอ่าน
- 2.9 สนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่มีส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน
- 2.10 กำหนดเวลาในการอ่านให้เหมาะสมกับจำนวนคำที่อ่าน และลดเวลาให้น้อยลงทีละน้อย (จำนวนคำหมายถึงคำตามหลักภาษา)
- 2.11 ควรแนะนำให้รู้ว่าข้อความสำคัญหรือใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า

จะอยู่ตอนต้นของย่อหน้าหรือตอนท้ายของย่อหน้า และสรุปจะอยู่ตอนสุดท้ายของเรื่อง แต่ถ้าเป็นบทสนทนาหรือบทร้อยกรอง จะต้องอ่านจับใจความทุกบรรทัด

2.12 ควรนำเรื่องง่ายๆ สั้นๆ ให้ฝึกอ่านก่อนแล้วเพิ่มความยาวขึ้นตามลำดับ

2.13 ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ตอบคำถาม สรุปเรื่อง เพื่อทดสอบความเข้าใจ

2.14 หลังการอ่านในใจแล้ว อาจให้อ่านออกเสียงอีก โดยเฉพาะเนื้อเรื่องที่เป็นบทละคร บทร้อยกรอง

สรุปว่าการสอนอ่านจับใจความ ครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านจับใจความ โดยฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อความเข้าใจในเรื่องราวที่กำหนด โดยครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอน ๆ ตามท้องเรื่องนั้น ๆ เพื่อต้องการทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร สำคัญตรงไหน และมีความหมายอย่างไร

3. องค์ประกอบของการอ่านเพื่อจับใจความ

องค์ประกอบที่ทำให้เข้าใจการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง มีผู้เสนอความคิดไว้พอสรุปได้ ดังนี้

สุนาฏ นิธิมทรากุล (2520 : 7-8) กล่าวว่า ความเข้าใจของการอ่านแต่ละบุคคลจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายๆ ประการ เช่น

3.1 ความเข้าใจในการอ่านของแต่ละบุคคลอาจแตกต่างกันออกไปตามประสบการณ์เดิม และความคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้นในขณะนั้น เช่น

3.1.1 อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ

3.1.2 อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดที่สำคัญ

3.1.3 อ่านเพื่อศึกษาคาแนะนําต่างๆ เช่น การใช้เครื่องมือ เป็นต้น

3.1.4 อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องอะไรจะลงเอยอย่างไร

3.1.5 อ่านเพื่อศึกษาคุณค่าของเรื่องที่อ่าน

3.1.6 อ่านเพื่อรวบรวมเรื่องหรือย่อเรื่องแล้วนำมาเขียนใหม่

3.1.7 อ่านเพื่อเปรียบเทียบกับเรื่องราวหรือข้อความอื่น

3.1.8 อ่านเพื่อจดจำและเข้าใจเนื้อเรื่อง สำหรับนำไปใช้ตลอดไป

3.2 พิสัยของความเข้าใจในการอ่าน เด็กจะอ่านได้ดีขึ้นและถูกต้องเพียงใดขึ้นอยู่กับพิสัยของหมุดคำที่เด็กอ่านเข้าใจได้ และขึ้นอยู่กับความสามารถทางสติปัญญา ชนิดของประสบการณ์เก่าและความยากง่ายของข้อความที่เด็กอ่านด้วย

3.3 ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่าน ช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวที่อ่าน มากน้อยต่างกัน ความถูกต้องในการเข้าใจของเด็กย่อมแตกต่างกันมากน้อยตามประสบการณ์ ความยากง่ายของข้อความนั้น ๆ

3.4 ระดับความเข้าใจในการอ่าน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เป็นต้นว่า สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจคำศัพท์ที่อ่าน และวิธีการพิเศษ เฉพาะตัวของผู้อ่านแต่ละคน รวมทั้งประสบการณ์เดิมของแต่ละคน

3.5 ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยความเข้าใจในคำศัพท์ ความสามารถในการนึกภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความและสิ่งอื่น ๆ

Wainwright (1972 : 36-38) กล่าวว่า ผู้ที่จะเข้าใจเรื่องราวที่ตนอ่านได้จะต้องมีความสามารถ ดังนี้

1. เก็บใจความสำคัญและระลึกได้เมื่อต้องการ
2. เลือกเอาแต่หัวข้อสำคัญ
3. ตีความใจความสำคัญ และแนวคิดในเรื่องได้
4. สรุปเรื่องราวต่างๆ จากเรื่องอ่านได้
5. สรุปและประเมินค่าเนื้อเรื่องที่ตนอ่านได้
6. เชื่อมโยงความรู้ที่ได้มากับประสบการณ์

การอ่านที่จะเข้าใจเรื่องและจับใจความได้นั้น ต้องสืบเนื่องมาจากการอ่านให้เกิดทักษะ 5 ชั้น คือ อ่านออก อ่านคล่อง อ่านเข้าใจเนื้อเรื่อง อ่านแยกแยะชนิดของข้อความ ที่อ่านแล้วตีความหรือวินิจฉัยสารได้ ชั้นนี้เป็นชั้นที่จำเป็นที่สุดในการอ่าน ซึ่งผู้อ่านจะต้องเข้าใจว่าผู้เขียนได้ส่งสารอะไรมาให้ผู้อ่านบ้าง โดยผู้อ่านจะต้องพิจารณาเอง

4. หลักสำคัญในการสอนอ่านเพื่อจับใจความ

การสอนอ่านเพื่อจับใจความ ครูต้องพยายามสร้างความสนใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านจับใจความ โดยฝึกให้นักเรียนอ่านเพื่อความเข้าใจในเรื่องราวที่กำหนด โดยครูตั้งคำถามให้นักเรียนตอบเป็นตอนๆ ตามท้องเรื่องนั้นๆ

แวมมูรา เหมือนนิล (2541 : 17) กล่าวว่า พฤติกรรมการอ่านที่แสดงให้เห็นว่า นักเรียนอ่านจับใจความได้หรือไม่ ควรมีทักษะต่อไปนี้

1. การจำลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน และสามารถเล่าได้โดยใช้คำพูดของตนเอง

2. การบอกเล่าความทรงจำจากการอ่านในสิ่งที่เหมาะสมเฉพาะเจาะจงได้ เช่น
ข้อเท็จจริง รายละเอียด ชื่อ สถานที่ เหตุการณ์ วันที่ ฯลฯ
3. การปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะหลังการอ่านได้
4. การรู้จักแยกข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือจินตนาการได้
5. การรวมข้อมูลใหม่กับข้อมูลเก่าที่มีอยู่แล้ว
6. การเลือกความหมายที่ถูกต้องและนำไปใช้ได้
7. การให้ตัวอย่างประกอบได้
8. การจำแนกใจความสำคัญ และส่วนใจความสำคัญ
9. การกล่าวสรุปได้

ทัศนีย์ สุขเมธี (2534 : 88) การกล่าวถึงการสอนอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2545 : 49-50) ว่าเป็นการอ่านในใจ โดยมุ่งแต่เนื้อเรื่องไม่พะวงกับการออกเสียง โดยครูแนะนำให้ตั้งคำถามตัวเองจากเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ที่ไหน อย่างไร และในการสอนครูควรแนะแนวทางให้ก่อนเพื่อที่จะช่วยให้การอ่านจับใจความ ได้ผลดี เช่น

1. อธิบายคำบางคำที่มีความหมายพิเศษหรือคำที่ควรทราบก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาในการเข้าใจความหมายในขณะที่อ่านเพื่อจับใจความ
2. ให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมายในการอ่าน หรืออาจมีการตั้งคำถามเพื่อค้นหาคำตอบ จะช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความ ได้ดีขึ้น
3. มีการสนทนาเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่องที่จะอ่านก่อน หรือสนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะให้อ่าน
4. กำหนดเนื้อหาและเวลาที่ให้อ่านได้อย่างเหมาะสมกับ ระดับ วัย และความสามารถ
5. ควรมีกิจกรรมต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ให้ตอบคำถามหรือให้เขียนสรุปเรื่องราวเพื่อทดสอบความเข้าใจ หรืออาจให้อ่านออกเสียงซ้ำในเนื้อหานั้นอีกครั้งได้

5. ความมุ่งหมายในการอ่าน

การสอนอ่านมีความมุ่งหมายดังนี้

- 5.1 อ่านเพื่อรู้ ให้รู้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ความเป็นไปในโลกซึ่งมีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

5.2 อ่านเพื่อให้เกิดความคิด การอ่านเรื่องราวต่าง ๆ รู้จักพิจารณาหาเหตุผลในเรื่องนั้นๆ เป็นการปลูกฝังนิสัยการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5.3 อ่านเพื่อความเพลิดเพลินหรือความบันเทิง ได้แก่ นวนิยาย เรื่องสั้น จะช่วยให้เกิดความเพลิดเพลิน คลายความเครียด

5.4 อ่านเพื่อความจรรโลงใจ หากพบปัญหาคับข้องใจ การอ่านหนังสือประเภทชีวประวัติ ประวัติบุคคลสำคัญ จะทำให้เราฟันฝ่าอุปสรรคในชีวิตไปได้ ทำให้แก้ปัญหาชีวิตของตนได้ไม่ห่อเหี่ยวต่ออุปสรรค

5.5 อ่านเพื่อสนองความต้องการด้านอื่นๆ มนุษย์เรามีความต้องการที่แตกต่างกัน

5.6 การอ่านจะช่วยชดเชยสิ่งที่ขาดหายไป

5.7 การอ่านเป็นการแนะแนวทางการแก้ปัญหาได้ทุกด้าน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 5-6) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายเฉพาะของการอ่าน

ดังนี้

1. ตอบสนองอารมณ์ที่ผู้อ่านสนใจ

2. ช่วยให้อ่านพบกับความต้องการในชีวิตประจำวัน เพราะการอ่านจะช่วยชดเชยอารมณ์ที่ขาดหายไป และช่วยตอบสนองความต้องการในส่วนของอารมณ์หรือความรู้สึกที่ต้องการติดตามเรื่องที่ได้รับฟังจากผู้อื่น

3. ส่งเสริมให้มีความคิดสร้างสรรค์ โดยอาศัยแนวทางจากเรื่องที่อ่าน

4. ส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้นในการอ่านเรื่องอื่นๆ เพิ่มขึ้น

5. รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดของสมอง

6. ช่วยให้มีความรู้เพิ่มขึ้น สามารถใช้ประกอบการเรียนวิชาอื่นๆ

7. รู้จักสถานที่ที่ไม่สามารถเดินทางไปเยือนแต่สามารถหาประสบการณ์ได้จากการอ่าน

8. มีความคิดเป็นอิสระในการเลือกเรื่องที่จะอ่าน มีความเฉลียวฉลาดโดยอาศัยความรู้และแนวคิดจากการอ่านไปสนทนาโต้ตอบกับผู้อื่นได้

9. เป็นการใช้เวลาพักผ่อน

10. ช่วยให้เกิดความสนใจเรื่องใหม่ ๆ

11. ส่งเสริมการฝึกทักษะการอ่านจากขั้นพื้นฐาน ไปสู่ขั้นที่สูงขึ้น

12. เป็นการฝึกให้มีระดับความคิดสูงขึ้น

13. เปิดเผยความลึกซึ้งในเรื่องราวบางอย่างที่ผู้อ่านยังไม่เคยรู้มาก่อน

14. ช่วยให้ผู้สุขภาพจิตดีขึ้น
15. ช่วยให้มีความคิดแตกฉานมากขึ้น
16. ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีน้ำใจนักกีฬา
17. นำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาแก้ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเรื่อง

ส่วนตัว

18. ส่งเสริมให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน
19. ส่งเสริมให้ผู้อ่านสามารถเผชิญหน้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ด้วยความเชื่อมั่น

มากยิ่งขึ้น

20. พัฒนาคุณค่าทางสังคม โดยอาศัยความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์

ให้มากยิ่งขึ้น

21. ช่วยให้ผู้อ่านมีหูตากว้างไกลยิ่งขึ้น

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545 : 23-25) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการอ่านดังนี้

1. อ่านเพื่ออยากรู้อยากเห็น และรู้ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ (Information)

อันเป็นความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์

2. อ่านเพื่อแก้ปัญหา
3. อ่านเพื่อความรู้และเพื่อการศึกษา
4. อ่านเพื่อค้นคว้าและวิจัย (Research)
5. อ่านเพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพ
6. อ่านเพื่อรักษาสุขภาพ เป็นโรคต่างๆ ควรจะรักษาได้อย่างไร
7. อ่านเพื่อปรับปรุงงานอาชีพ
8. อ่านเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นการหาความสนุกสนานเพลิดเพลิน

โดยไม่ต้องไปดูภาพยนตร์ ละคร โทรทัศน์ ฯลฯ

9. อ่านเพื่อแก้เหงา หรืออ่านเพื่อฆ่าเวลา
10. อ่านเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

จากความสำคัญของการอ่านจับใจความ ข้างต้นสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องรู้วิธีการอ่านที่ถูกต้องเป็นพื้นฐานสำคัญในการอ่าน เพื่อทำความเข้าใจ เรื่องที่อ่านแล้วผู้อ่านได้รับความรู้และความบันเทิง นำทักษะการอ่านจับใจความไปแสวงหา ความรู้ในชีวิตประจำวันได้ จุดมุ่งหมายของการอ่านมีบทบาทสำคัญสำหรับใช้กำหนดแนวทาง

ในการสอนอ่าน โดยเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเวลา โอกาส ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ผู้เรียนสามารถนำทักษะการอ่าน ไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสวงหาความรู้และความบันเทิงด้วยตนเองได้ จะช่วยให้การสอนอ่านประสบความสำเร็จตามจุดหมายที่ต้องการ

6. เกณฑ์การวัดการอ่านจับใจความ

ในการอ่านจับใจความจะให้บรรลุตามจุดหมายนั้น ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงหลักความสำคัญในการนำไปปฏิบัติ และใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะเรื่องความสนใจในการอ่านจับใจความ ครูต้องมีความพยายามสร้างความสนใจให้กับนักเรียน เพื่อให้ นักเรียน ได้มองเห็นความสำคัญและคุณค่าของการอ่านจับใจความ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่านของนักเรียน ประการสำคัญจะต้องมีการวัดผลการอ่านจับใจความอยู่เสมอ เพื่อให้ทราบปัญหา ขอบกพร่อง ซึ่งครูจะนำมาปรับปรุงแก้ไขและให้ความช่วยเหลือตั้งแต่เบื้องต้น ดังที่มีผู้ให้ความสำคัญของหลักในการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

บันทึก พุทธทศวรรษ (2545 : 3) ได้ให้หลักการอ่านจับใจความที่ผู้เรียนควรได้รับการฝึกฝนสรุปได้ดังนี้

1. ผู้เรียนจะต้องใช้การจำรูปคำและนำไปใช้ในการอ่านได้ดี การอ่านโดยทั่วไปนั้น ผู้อ่านจะต้องใช้การจำรูปคำ โดยการกวาดสายตาในการอ่าน เมื่ออ่านคำนั้นแล้ว ย่อมเข้าใจความหมายโดยทันที
2. อ่านเข้าใจความหมายโดยประโยค วลีหรือแต่ละอนุเจต (ย่อหน้า) โดยสรุปใจความสำคัญได้
3. ผู้อ่านควรได้รับการส่งเสริมใช้การไตร่ตรองคิดทบทวนว่า ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการอ่านนั้น มาทบทวนดูว่าสอดคล้องกับความคิดของตนเองหรือไม่ ยอมรับหรือเห็นด้วยหรือโต้แย้ง ขณะนี้ผู้อ่านย่อมใช้เหตุผลวิเคราะห์ซึ่งนำหนัก เลือกดัดลึงใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ได้ดี
4. ผู้อ่านย่อมใช้ผลแห่งการวิเคราะห์ไตร่ตรองที่ยอมรับแล้วนั้น มาจัดให้เกิดการประสานสัมพันธ์ ระหว่างความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน หากสิ่งที่ได้รับใหม่นั้นปรับเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิม เช่น เห็นว่าไร้สาระ หรือได้ประโยชน์หรือมีความสำคัญน้อยกว่าความรู้ที่ตนมีอยู่ ผู้อ่านก็จะไม่สนใจในสิ่งที่อ่านนั้น แต่ในลักษณะนี้ผู้อ่านย่อมได้ประสบการณ์ในการใช้วิธีการคิดอย่างเหตุผล คิดโต้แย้ง (ในใจ) อยู่เสมอและไม่ยอมเชื่อในทุกสิ่งที่อ่าน จนกว่าจะผ่านการวิเคราะห์ ไตร่ตรองอย่างรอบคอบหรือพิสูจน์ให้เห็นจริงมีเหตุผลพอที่จะยอมรับและเชื่อในสิ่งนั้น

5. ผู้อ่านยอมอ่านหนังสือเร็ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีสอนอ่านและกิจกรรมที่ใช้ในการฝึกของครู ผู้สอน เช่น ถ้าครูใช้วิธีสอนแบบสะกดตัวผสมคำแบบเดียว ก็ยอมอ่านได้ช้า ไม่ได้รับการฝึกกวาดสายตา ถ้าการอ่านโดยวิธีอ่านเป็นคำ เป็นประโยคทีละประโยค ย่อมช่วยฝึกสายตาในการอ่าน

6. การปรับประโยคให้สอดคล้องสนองจุดประสงค์ของการอ่านในแต่ละลักษณะ ทั้งนี้ยอมขึ้นอยู่กับลักษณะของบทเรียนที่ใช้ในการฝึกอ่านเป็นอย่างมาก แต่ในบางลักษณะก็ขึ้นอยู่กับกำหนดยุทธศาสตร์ของผู้สอนด้วยเช่นกัน เช่น สลากยา ผู้อ่านยอมอ่านเพื่อที่จะใช้ยานั้นได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย การใช้ประโยชน์ทางการอ่าน ผู้เรียนควรได้รับการฝึกอ่านให้ใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางและเห็นคุณค่าของการอ่าน

ทศนีย์ สุภเมธี (2542 : 31-32) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญของการสอนอ่านจับใจความนั้น ครูควรแนะนำนักเรียนตั้งคำถาม ถามตัวเองจากเรื่องทีอ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไรเกิดที่ไหน อย่างไร ฯลฯ และในการสอนครูควรแนะนำแนวทางก่อนเพื่อจะช่วยให้การอ่านจับใจความได้ผลดี เช่น

1. อธิบายคำบางคำที่มีความหมายพิเศษ หรือคำที่ควรทราบก่อน เพื่อไม่ให้มีปัญหาในการเข้าใจความหมายในขณะที่อ่านจับใจความ
2. ให้นักเรียนรู้จักมุ่งหมายในการอ่าน หรืออาจตั้งข้อคำถามเพื่อให้ค้นหาคำตอบ ช่วยให้นักเรียนอ่านจับใจความได้ดีขึ้น
3. มีการสนทนาเกี่ยวกับเค้าโครงเรื่องที่จะให้อ่านก่อน หรือสนทนาเกี่ยวกับภาพหรือประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องที่จะให้อ่าน
4. กำหนดเนื้อหาและเวลาที่ให้อ่านได้อย่างเหมาะสมกับระดับวัยและความสามารถ
5. ควรมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่องหลังจากการอ่าน เช่น ให้ตอบคำถามหรือให้เขียน สรุปเรื่องราวเพื่อทดสอบความเข้าใจ หรืออาจให้อ่านออกเสียงซ้ำในเนื้อหานั้นอีกก็ได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 83-90) ได้เสนอทักษะพิเศษที่ควรฝึกในการอ่านจับใจความสรุปได้ ดังนี้

1. ค้นหาใจความสำคัญ ที่อยู่ในข้อความของแต่ละตอนของเรื่องที่อ่านซึ่งครูอาจแนะนำด้วยการตั้งคำถาม และให้นักเรียนช่วยกันคิดหาคำตอบ โดยอ่านข้อความแต่ละตอนอย่างพิถีพิถัน เพื่อหาประโยคสำคัญ ที่จะนำมาตอบคำถามให้ถูกต้อง

2. ค้นหาส่วนปลีกย่อยที่ให้ความรู้ที่ช่วยให้นักเรียนสามารถมองเห็นใจความสำคัญชัดเจน
3. การสังเกตการณ์ที่เรียงลำดับ โดยพิจารณาเวลา เหตุการณ์ ความจริงแนวคิดอื่นๆ โดยเฉพาะคำสำคัญ เช่น วันที่ เดือน พ.ศ. และตัวเลขที่ใช้ หรือสังเกตคำ กลุ่มคำ เช่น “ประการแรก...” “... ประการสุดท้าย” เป็นต้น การแนะนำสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนเรียงลำดับเหตุการณ์ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจดจำวิชาต่าง ๆ ที่นักเรียนเรียนหลายวิชา
4. การให้ความรู้จักทำนายผล ครูเป็นผู้สมมุติเหตุการณ์ แล้วให้นักเรียนสรุปผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อไป
5. การค้นหาถ้อยคำหรือประโยคที่ให้ความรู้สึกประทับใจ เพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจจนเกิดเป็นความจำโดยสมองจะบันทึกเก็บไว้
6. การเกิดอารมณ์ร่วมกับผู้เขียน ครูควรให้นักเรียนรู้จักสังเกตข้อความแต่ละตอนว่ามีส่วนใดบ้างที่สร้างอารมณ์ แล้วช่วยกันอภิปราย
7. การติดตามทิศทางการดำเนินเรื่อง ครูควรให้นักเรียนดูชื่อเรื่อง แนะนำตอนที่ต้นเค้าของเรื่อง เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความสนใจและอยากอ่านต่อไป
8. การหาข้อความตามการใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นเทคนิคของการใช้ห้องสมุด เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักใช้บัตรรายการ อ่านสารบัญ แผนภูมิในวิชาต่างๆ
9. การให้รู้จักสรุปเรื่องที่อ่าน ครูควรฝึกให้นักเรียนรู้จักประเด็นสำคัญของเรื่อง ด้วยการตั้งคำถาม เช่น ผู้เขียนเสนอเหตุการณ์อะไรที่ควรสรุปจากเรื่องนี้ อะไรคือประเด็นสำคัญที่นำมาสู่ข้อสรุป เป็นต้น
10. การวิเคราะห์โครงสร้างระหว่างการอ่าน ซึ่งจะฝึกกับนักเรียนในระดับสูงขึ้นไปพร้อมที่จะวิเคราะห์โครงสร้างของสาร
11. การศึกษารูปแบบของหนังสือหรือเรื่องที่อ่าน สำหรับนักเรียนในระดับสูงขึ้นไป ครูควรแนะนำให้รู้จักรูปแบบของการเขียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงและแตกต่าง พร้อมทั้งทำความเข้าใจความคิดสำคัญที่ได้จากการอ่าน
12. การประเมินเนื้อเรื่อง เมื่อนักเรียนมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นไป เช่น รู้จักตัดสินผลที่ได้จากการอ่าน โดยเปรียบเทียบกับประสบการณ์ที่เคยอ่านเรื่องต่าง ๆ มาแล้ว
13. การสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัวให้ผูกพันกับเรื่องที่อ่าน โดยให้นักเรียนติดตามอ่านเรื่องจากหนังสือหรือวารสาร เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน
14. การรู้จักเปรียบเทียบความรู้ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องเดียวกัน แต่มาจาก

หนังสือหลายเล่ม ซึ่งนักเรียนจะต้องรู้จักการอ่านหนังสือหลาย ๆ เล่มในเรื่องเดียวกันจึงจะมองเห็นความแตกต่าง

15. การค้นหาแหล่งที่อ้างอิงของผู้เขียน ครูควรแนะนำให้รู้แหล่งค้นคว้าแหล่งที่ผู้เขียนนำข้อเท็จจริงมาเสนอ เพื่อได้พิจารณาว่าส่วนที่ผู้เขียนนำมาอ้างอิงถูกต้องหรือไม่

16. การหาแนวทางหรือจุดหมายของผู้เขียน โดยครูตั้งคำถาม เช่น ทำไมผู้เขียนจึงเขียนเรื่องนี้ อะไรที่ผู้เขียนพยายามจะบอกให้นักเรียนเข้าใจ อะไรคือจุดสำคัญที่ทำให้คุณค่าแก่นักเรียน เป็นต้น

17. การพิจารณาข้อความในส่วนที่อาจแทรกการโฆษณา ครูควรแนะนำการพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้ จุดมุ่งหมายของผู้เขียนว่าต้องการเสนออะไร พื้นฐานความรู้และความคุ้นเคยของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องนั้น แหล่งที่ใช้อ้างอิงเพื่อรวบรวมข้อมูลมีลักษณะน่าเชื่อถือหรือไม่ การยอมรับหรือปฏิเสธขึ้นอยู่กับเหตุผลทั้งสามข้อแรก และให้นักเรียนเป็นผู้ตัดสินใจจากแนวความคิดของการอ่านจับใจความ สรุปได้ว่าผู้อ่านควรมีเกณฑ์ในการอ่าน คือ ผู้อ่านต้องตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน อ่านสารบัญหรือเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เสียก่อนเพื่อดูว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร พยายามจับใจความสำคัญของเรื่องให้ได้ จากนั้นพยายามตั้งคำถามในใจจากเรื่อง ที่อ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ควรรู้ว่าผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไรแล้วสรุปใจความสำคัญของเรื่อง และเรียบเรียงใจความสำคัญด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น ผู้อ่านจะต้องฝึกการอ่านจับใจความเสมอ ๆ นอกจากนี้ผู้อ่านต้องรู้จักสังเกตลักษณะของใจความสำคัญด้วยว่า อยู่ตอนใดของประโยคหรือย่อหน้าใด จะทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้รวดเร็วขึ้น

7. ทฤษฎีทางจิตวิทยาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ

สุรนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 97) ได้ศึกษาถึงทฤษฎีทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความที่มีประโยชน์ต่อการเตรียมการสอน ดังนี้

7.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ของ Thorndike ซึ่งเน้นด้านสติปัญญา โดยกล่าวว่าผู้ที่มีสติปัญญาดีจะสามารถรับรู้และอ่านจับใจความได้ในเวลาอันรวดเร็ว ตรงกันข้ามกับผู้ที่มีสติปัญญาไม่ดี จะใช้เวลาในการอ่านเพิ่มขึ้น ดังนั้นการให้นักเรียนได้รับการฝึกฝนบ่อย ๆ ก็เป็นวิธีการที่จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านจับใจความดีขึ้น

7.2 ทฤษฎีการให้สิ่งเร้าและการตอบสนอง เน้นการกระทำซ้ำ ๆ จนตอบสนองโดยอัตโนมัติ ดังนั้น การจัดหาเรื่องที่ตรงกับความสนใจก็จะเป็นสิ่งเร้าที่ช่วยให้เกิดความต้องการที่จะอ่านผลที่ได้คือการตอบสนองที่ดี

7.3 ทฤษฎีของ Gestalt เน้นความสำคัญของการจัดเตรียม คือ กฎของการรับรู้ที่ประยุกต์เข้ามาสู่การสอนอ่าน ซึ่งแยกเป็นกฎ 3 ข้อคือ

7.3.1 กฎของความคล้ายกัน เป็นการจัดสิ่งทีคล้ายกันเอาไว้ด้วยกัน เช่น คำที่คล้ายกัน โครงสร้างของประโยค เนื้อเรื่อง รวมทั้งสิ่งอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน หากจัดไว้เป็นหมวดหมู่ก็จะช่วยให้เกิดการรับรู้ได้เร็วขึ้น

7.3.2 กฎของความชอบ เป็นหลักสำคัญในการสอนอ่านจับใจความสำคัญ หากนักเรียนได้อ่านสิ่งที่นักเรียนชอบก็จะช่วยให้กิจกรรมการเรียนการสอนอ่านมีความหมายต่อตัวนักเรียน

7.3.3 กฎของการต่อเนื่อง เป็นการพิจารณาโครงสร้างของการสอนอ่านให้มีลักษณะต่อเนื่องกัน ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาการอ่านเป็นไปโดยไม่หยุดชะงัก

7.4 ทฤษฎีของ Jean Piaget ได้แบ่งลำดับขั้นการพัฒนาการอ่านไว้เป็น 6 ขั้น ดังนี้

7.4.1 ขั้นก่อนเริ่มอ่าน จะเริ่มตั้งแต่ทารกจนกระทั่งถึงวัยก่อนเข้าเรียนอนุบาลเด็ก ในวัยนี้จะเลียนแบบภาษาจากบิดามารดาและผู้ใกล้ชิด

7.4.2 ขั้นเริ่มต้นอ่าน เริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาล จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เด็กจะคุ้นเคยกับคำง่ายๆ และพูดประโยคสั้น ๆ ได้ ใช้คำที่มีความสัมพันธ์กับความหมาย

7.4.3 ขั้นเริ่มต้นอ่านอย่างอิสระ เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เด็กเริ่มมีความพร้อมที่จะอ่านอย่างอิสระ โดยต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่บ้าง โอกาส

7.4.4 ขั้นถ่ายโยงความรู้ เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-4 เด็กต้องการคำแนะนำในการเลือกหนังสือ สามารถนำถ้อยคำ ความหมาย และความรู้จากที่อ่านเรื่องหนึ่งไปใช้กับอีกเรื่องหนึ่งได้

7.4.5 ขั้นวุฒิภาวะระดับกลาง สามารถใช้วิธีอ่านในแบบต่าง ๆ ที่ครูสอน และรู้จักคิดวิจารณ์ญาณมากขึ้น

7.4.6 ขั้นวุฒิภาวะระดับสูง เด็กจะมีรสนิยมในการอ่าน รู้จักเลือกหนังสือให้เหมาะสมกับความสนใจ การอ่านจะมีประสิทธิภาพตามลำดับขั้นพัฒนาการ ย่อมขึ้นกับพัฒนาการทางร่างกายและทางสมองที่เป็นไปในลักษณะปกติด้วย

จากทฤษฎีที่กล่าวมาในการเลือกเรื่องมาให้เด็กอ่าน หรือจะนำมาสร้างเป็นชุดฝึกทักษะการอ่านให้เด็กจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมตรงกับความสนใจ ความสามารถและพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย เพราะถ้าเด็กได้อ่านเรื่องที่ตรงกับความสนใจแล้ว จะทำให้เด็กต้องการอ่านมากขึ้นและมีนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น

8. แนวการสอนการอ่านจับใจความ

การสอนการอ่านจับใจความให้นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ครูต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลาย ๆ ด้าน เพื่อให้นักเรียนพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นพดล จันทรเพ็ญ (2542 : 87) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญ ดังนี้

1. อ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นกล่าวถึงเรื่องอะไร บ้างจุดใด ที่เห็นว่าเป็นจุดสำคัญของเรื่อง
2. อ่านโดยละเอียด โดยอ่านตลอดอีกครั้ง ทำความเข้าใจให้ชัดเจนและเห็นความสัมพันธ์ความคิดต่าง ๆ ในเรื่อง โดยอาจมีการขีดเส้นใต้ข้อความที่เห็นว่าสำคัญไว้ด้วยก็ได้
3. อ่านซ้ำเฉพาะตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจในบางแห่งให้แน่นอน
4. ทดสอบความเข้าใจด้วยการตอบคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับประเด็นของเรื่อง และใจความสำคัญ เช่น ถามว่าเรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไรอย่างไร ทำไม เป็นต้น
5. เรียบเรียงใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเองที่เห็นว่าจะทำให้เข้าใจเรื่อง ได้ชัดเจนถูกต้องที่สุด โดยอาจให้รายละเอียดที่จำเป็นของ ใจความสำคัญเพิ่มเติมเพื่อให้ได้เนื้อความที่สมบูรณ์

พอบ โปษะกฤษณะ (2537 : 111-112) ได้กล่าวถึงหลักสำคัญในการอ่านจับใจความสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. หนังสือต่าง ๆ ย่อมมีสารบัญเป็น โครงเรื่อง ดังนั้นควรอ่านสารบัญให้ละเอียดเสียก่อน เท่ากับได้ทราบ โครงเรื่องอย่างย่อๆ อยู่แล้ว แล้งเก็บใจความสำคัญเฉพาะตอนที่ต้องการ
2. ต้องจับใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าให้ได้ ซึ่งจะอยู่ตอนต้นหรือตอนท้ายของแต่ละย่อหน้า
3. เมื่อได้ประโยคใจความสำคัญแล้วจะเขียนไว้เป็นประโยค ๆ เพื่อเป็นกุญแจความสำคัญต่อไป แล้วจึงจับใจความสำคัญ แยกใจความสำคัญออกจากพลความ
4. นำใจความสำคัญมาเรียบเรียงเป็นสำนวนของตนเอง

5. ข้อสำคัญในการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้สอนควรจะได้รู้ก่อนว่า จะอ่านอะไรเรื่องแบบไหน และต้องการจะทำอะไร อ่านเพื่อให้รู้หรือต้องการค้นคว้าหาหลักฐานความประสงค์ในการอ่านเป็นข้อสำคัญข้อหนึ่งที่จะคำนึงถึง เมื่อต้องการบันทึกข้อความสำคัญที่อ่าน

แววมยุรา เหมือนนิล (2541 : 26) ได้แนะวิธีปฏิบัติในการอ่านจับใจความให้เข้าใจง่ายและรวดเร็ว ดังนี้

1. สืบหาส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าวๆ เพราะส่วนประกอบของหนังสือ เช่น ชื่อ เรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือก็มีส่วนทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหนังสือได้อย่างกว้างขวาง

2. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน การกำหนดเป้าหมายในการอ่านหนังสือทุกครั้งว่าเราจะอ่านเพื่ออะไร

3. มีความสามารถทางภาษา คือต้องเข้าใจความหมายของคำศัพท์เป็นเบื้องต้นก่อนหากไม่เข้าใจความหมายของคำย่อไม่สามารถจับใจความได้เลย

4. มีประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ย่อมทำให้เข้าใจและจับใจความเรื่องที่อ่านง่ายขึ้น

5. ความเข้าใจลักษณะของหนังสือ หนังสือแต่ละประเภทมีรูปแบบการแต่งและเป้าหมายของเรื่องแตกต่างกัน เช่น สารคดี ตำรา มุ่งให้ความรู้ หรือความคิดแก่ผู้อ่านมากกว่าอย่างอื่น ลักษณะรูปแบบของหนังสือ ตลอดจนต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ซึ่งครูควรแนะนำแนวปฏิบัติในการอ่านก่อนเสมอ

นอกจากนี้ แววมยุรา เหมือนนิล (2541 : 25-26) ยังได้กล่าวถึงกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ควรเริ่มต้นจากการอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้ได้ถูกต้องก่อนเพราะข้อความตอนหนึ่งหรือย่อหน้าหนึ่งแม้มีใจความหลายอย่าง แต่จะมีใจความสำคัญที่สุดในย่อหน้าเดียวเพียงใจความเดียว ถ้าเรื่องมีหลายประเด็น เมื่อนำประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้ามาพิจารณาร่วมกันแล้ว จะทำให้สามารถจับแก่นเรื่องหรือแนวความคิดสำคัญที่สุดของเรื่องทั้งหมดได้ง่ายขึ้น ใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าหมายถึงข้อความที่มีสาระคลุมข้อความอื่น ๆ ในย่อหน้านั้นไว้หมดใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าส่วนมากมักจะอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่งของย่อหน้า

ประทีป วาทิกทินกร (2542 : 79) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนอ่านจับใจความสำคัญไว้ ดังนี้

1. ให้อ่านเรื่องหรือฟังเรื่องราวให้ตลอดทั้งเรื่อง
2. ตั้งคำถามหรือถามตัวเองสั้น ๆ ว่า เรื่องอะไร ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม บางเรื่องอาจมีคำตอบ ไม่ครบก็ได้ แต่นักเรียนต้องตอบที่มีอยู่ให้ครบถ้วน เพื่อจะได้จับใจความสำคัญได้

3. ขยายความในคำตอบออกไปอีก เมื่อต้องการรายละเอียดที่จำเป็นของใจความสำคัญ

บันลือ พุกกะวัน (2545 : 128-129) ได้กล่าวถึงแนวการสอนอ่านเพื่อจับใจความสำคัญว่า

1. ฝึกอ่านแบบคร่าวๆ เพื่อเป็นการสำรวจหาสิ่งที่สนใจหรือสิ่งที่ต้องการ
 - 1.1 ให้อ่านเรื่องราวอย่างรวดเร็ว โดยอ่านข้าม ๆ ลวก ๆ ไปก่อน เพื่อจะรู้ว่าเรื่องนั้นมีขอบเขตหรือกล่าวถึงอะไร
 - 1.2 ให้อ่านเฉพาะหัวข้อย่อย หัวข้อใดหัวข้อหนึ่งให้ละเอียด เพื่อทราบทัศนคติเสนอแนะ เจตนาของผู้แต่ง โดยมากจะเสนอแนะให้อ่านคำนำหรืออารัมภบท
 - 1.3 อ่านทั้งเรื่องเพื่อประเมินดูว่าเรื่องนั้นให้ประโยชน์ทางใด มีจุดเด่นตรงไหน
 - 1.4 อ่านแล้วพิจารณาตรวจสอบเรื่องราวโดยส่วนรวมว่า เป็นเรื่องยากหรือเรื่องง่ายเหมาะกับวัยของผู้เรียนที่จะใช้ความคิดของตนประเมินได้เพียงใด
 - 1.5 หากเป็นบทประพันธ์ร้อยกรอง ลองอ่านสัก 2-3 หน้า เพื่อดูว่ามีคุณค่าน่าสนใจมากน้อยเพียงใด ไพเราะหรือไม่ เทคนิคการอ่านแบบคร่าว ๆ เป็นการอ่านโดยใช้การกวาดสายตารวดเร็ว เพื่อค้นหาสิ่งที่ตนสนใจ ปมเรื่อง จุดเด่น หรือสิ่งที่ผู้อ่านตั้งใจหรือถูกคิด

2. ฝึกอ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ เป็นเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่การย่อความ
 - 2.1 เมื่อให้ผู้เรียนอ่านนิทานแล้วเล่าเรื่องย่อ เรื่องราวความเป็นมาและใจความย่อว่าอย่างไร
 - 2.2 ครูตั้งคำถามให้สอดคล้องกับประเด็นสำคัญของเรื่องที่กล่าวไว้แล้ว เช่น ใครกับใคร พฤติกรรมเป็นอย่างไร อื่น ๆ
 - 2.3 การตรวจคำตอบ ครูจำเป็นต้องเน้นให้ตอบปัญหาให้ตรงประเด็นในการฝึกในห้องเรียนให้ชัดเจน (เป็นส่วนหนึ่งของความพร้อมในการอ่านในใจ)

3. นำผลของคำตอบ หรือการตั้งชื่อเรื่องมาอภิปราย ตรวจสอบโดยการอ่านออกเสียงเพื่อให้ฟังแล้วตอบคำถามหรือบอกชื่อเรื่องให้ถูกต้อง

4. ให้ผู้เรียนนำผลของคำตอบในข้อ 3 มาตรวจสอบว่าชื่อเรื่องนั้นตรงกับประโยคใดหรือประโยคบอกชื่อเรื่อง หรือประโยคใดบอกใจความสำคัญของอนุเทศที่อ่าน ให้ผู้เรียนขีดเส้นใต้ที่ประโยคบอกใจความนั้น ๆ

5. เรียงประโยคบอกใจความแต่ละอนุเทศตามลำดับ โดยเพิ่มคำเชื่อมและเกลาภาษาให้ได้ความต่อเนื่อง อาจสลับตอนก็ได้ (ถ้าได้ความดีกว่า)

6. อ่านทบทวนโดยการอ่านออกเสียงเพื่อใช้ในการฟังตรวจสอบใจความสำคัญ (เรื่องย่อ) นั้น โดยกลุ่ม หากเป็นงานรายบุคคลให้ใช้การอ่านในใจตรวจสอบเอง

7. กำหนดการตั้งชื่อเรื่องบอกแหล่งที่มาของเรื่องให้ชัดเจน รวมทั้งผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์แล้วแต่กรณี

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 189) ได้เสนอแนะแนวการอ่านจับใจความให้บรรลุจุดประสงค์ไว้ ดังนี้

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน เช่น อ่านเพื่อหาความรู้ เพื่อความเพลิดเพลินหรือเพื่อบอกเจตนาของผู้เขียนเพราะจะเป็นแนวทางให้กำหนดการอ่านได้อย่างเหมาะสมและจับใจความสำคัญหรือคำตอบได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

2. สสำรวจส่วนประกอบของหนังสืออย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง คำนำ สารบัญ คำชี้แจงการใช้หนังสือ ภาคผนวก ฯลฯ เพราะส่วนประกอบของหนังสือจะทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องหรือหนังสือที่อ่านได้อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

3. ทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นประเภทใด เช่น สารคดี ตำรา บทความ ฯลฯ ซึ่งจะช่วยให้มีแนวทางอ่านจับใจความได้ง่าย

4. ใช้ความสามารถทางภาษาในด้านการแปลความหมายของคำ ประโยค และข้อความต่าง ๆ อย่างถูกต้องรวดเร็ว

5. ใช้ประสบการณ์หรือภูมิหลังเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาประกอบ จะทำให้เข้าใจและจับใจความที่อ่านได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

พัชรินทร์ แจ่มจรรย์ (2547 : 45) ได้กล่าวถึงกลวิธีการอ่านจับใจความสำคัญสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญ คือ การอ่านผ่าน ๆ โดยตลอด เพื่อให้รู้ว่าเรื่องที่อ่านว่าด้วยเรื่องอะไร จุดใดเป็นจุดสำคัญของเรื่อง หลังจากนั้นอ่านให้ละเอียด เพื่อทำความเข้าใจอย่างชัดเจนพยายามหาใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าให้พบ ประโยคใจความสำคัญสามารถ

อยู่ได้ทั้งประโยคต้นย่อหน้า ซึ่งเป็นจุดพบใจความสำคัญของเรื่องมากที่สุด ประโยคตอนท้ายย่อหน้า บางครั้งอยู่ที่ประโยคตอนกลางย่อหน้า แต่บางย่อหน้ามีหลายประโยครวมกันผู้อ่านต้องสรุปใจความสำคัญเอง โดยใช้วิธีตั้งคำถามว่าเรื่องนี้เกี่ยวกับใคร ทำอะไรที่ไหน อย่างไร และทำไม ก็จะเห็นประเด็นสำคัญหลังจากนั้นผู้อ่านควรสรุปใจความเป็นภาษาและสำนวนของตนเอง

ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย (2547 : 28) ได้กล่าวว่าผู้อ่านต้องอ่านเรื่องราวให้ตลอดจนจบอย่างคร่าวๆ พยายามจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าถ้าเป็นหนังสือให้อ่านที่สารบัญก่อนจากนั้นตั้งคำถามเพื่อถามตนเองว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และเมื่อไรและนำมาเรียบเรียงเป็นสำนวนภาษาของผู้อ่านเอง หากต้องการรายละเอียดให้ขยายคำตอบออกไปและที่สำคัญต้องฝึกการอ่านจับใจความสำคัญอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความแนวการสอนการอ่านจับใจความสำคัญ ข้างต้น

สรุปได้ว่า ครูต้องแนะนำวิธีให้ดีขึ้นต่อไปจากการอ่านจับใจความที่ถูกต้องก่อนเสมอ ด้วยการตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน อ่านอย่างคร่าว ๆ หรืออ่านอย่างรวดเร็ว อ่านทีละย่อหน้าเพื่อหากลวิธีช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการด้านการคิด ด้วยการทำกิจกรรมการฝึกอ่านจับใจความหลาย ๆ กิจกรรม จะทำให้การสอนอ่านจับใจความนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

9. การวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ เป็นความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ ความจำ ให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล เป็นความพยายามของสมองที่จะดัดแปลง ปรับปรุงความรู้ให้มีรูปลักษณะใหม่ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์อื่นที่แปลกออกไป ความสามารถในการอ่านจับใจความสามารถแสดงออกด้วยพฤติกรรม

ชวาล แพร์ตกุล (2550 : 134) กล่าวถึงสิ่งที่แสดงว่ามีความสามารถในการอ่านจับใจความไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. การแปลความ (Translation) คือ สามารถแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ ได้ โดยการแปลตามลักษณะหรือนัยของเรื่องราว ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้ดีสำหรับเรื่องราวนั้น ๆ โดยเฉพาะ
2. การตีความ (Interpretation) คือ ความสามารถจับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งส่วนย่อย ๆ ของเรื่องนั้น จนสามารถจะนำมากล่าวแบบนัยหนึ่งได้
3. การขยายความ (Extrapolation) คือ ความสามารถขยายความหมายของเรื่องให้กว้างไกลไปจากสภาพข้อเท็จจริงได้

มณีรัตน์ สุกโขศิริรัตน์ (2548 : 54-57) ได้กล่าวถึง ความสามารถในการอ่าน
จับใจความไว้ 3 ด้านคือ

1. การอ่านตามตัวอักษร (Literal Reading) ผู้อ่านสามารถชี้คำสรรพนาม
ที่ใช้แทนนาม หาประโยคสำคัญ ตั้งหัวข้อเรื่อง การเก็บใจความสำคัญ การหาความจริงจากเรื่อง
การดำเนินตามคำสั่ง เรียงลำดับเหตุการณ์ในเรื่องที่อ่าน สามารถเปรียบเทียบและเข้าใจ
ความสัมพันธ์ของเหตุและผลรวมถึงการชี้อุปนิสัยของบุคคลในเรื่อง

2. การตีความ (Interpretative Reading) เป็นการที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจ
สิ่งที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนไว้ สามารถกล่าวสรุป คาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้า เข้าใจสำนวนภาษา
ตั้งหัวข้อเรื่องเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดสำคัญ เรียงลำดับเหตุการณ์ เปรียบเทียบเข้าใจ
ความสัมพันธ์ของเหตุและผล และความสามารถชี้อุปนิสัยของบุคคลในเรื่องได้

3. การอ่านโดยใช้วิจารณ์ญาณ (Critical Reading) เป็นความสามารถในการแยก
ความจริงกับความคิดเห็น การหาเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้อง การพิจารณาเหตุผล
ความเหมาะสมและคุณค่า การชี้วัตถุประสงค์ของผู้แต่ง เมื่อผู้อ่านมีความสามารถหรือมี
ประสิทธิภาพในการอ่านที่ดี ถูกต้อง ก็จะนำไปสู่การอ่านที่สัมฤทธิ์ผล

กัลยา ยวนมาลัย (2539 : 20-21) ได้กล่าวว่า การอ่านที่มีประสิทธิภาพนั้น
จะทำให้เกิดผล ดังนี้

1. อ่านแล้วได้เรื่องราว สามารถจับสาระสำคัญได้อย่างถูกต้อง จับใจ สามารถ
แยกแยะใจความสำคัญและในความรองได้

2. อ่านแล้วสามารถแปลความ ตีความ ขยายความ สรุปความ วิเคราะห์
ความหมาย เข้าใจอารมณ์ ความประสงค์ และเจตนาของผู้แต่งได้ สามารถสอดแทรกอารมณ์ใน
น้ำเสียงได้อย่างถูกต้อง

3. อ่านแล้วใช้วิจารณ์ญาณแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งที่อ่าน ได้อย่างมีเหตุผล
สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ได้อย่างมีเหตุผล

4. อ่านแล้วได้อรรถรส สามารถแสดงความรู้สึกร่วมต่อการประพันธ์
วิเคราะห์กลวิธีและแนวการเขียนของผู้เขียนได้

5. อ่านแล้วประเมินสิ่งที่ตนอ่าน ได้อย่างเที่ยงธรรม

6. อ่านแล้วเกิดจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เนื่องมาจากถ้อยคำเป็นสื่อ
ของความคิด ผู้อ่านสามารถอ่านแล้วเกิดจากจินตภาพ (Image) หรือแนวคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2545 : 30-32) ได้กล่าวถึงความสามารถในการอ่านหรือประสิทธิภาพในการอ่านว่าหมายถึง การที่ผู้อ่านต้อง “อ่านเป็น” ไม่ใช่ “อ่านได้” เพียงอย่างเดียวเพราะ “การอ่านได้” แต่เพียงอย่างเดียว นั่น คือการอ่านหนังสือออกตามตัวสะกดการันต์เท่านั้น แต่อาจไม่เข้าใจข้อความที่อ่านได้ “การอ่านเป็น” ผู้อ่านจะต้องอ่านอย่างถูกต้อง อ่านได้เร็วสามารถจับใจความสำคัญได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งความสามารถในการอ่านหรือประสิทธิภาพในการอ่าน ประกอบด้วย

1. อ่านได้อย่างถูกต้องตามตัวสะกดการันต์ อ่านออกเสียงถูกต้องตามหลักการอ่านและการแยกคำ
2. อ่านได้เร็ว (Speed of Reading)
3. เข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว จับใจ ถูกต้อง
4. จับใจความสำคัญได้ (Main Idea)
5. มีวิจารณ์ญาณในการอ่าน อ่านแล้วสามารถแยกข้อคิดเห็น (Opinion) ออกจากข้อเท็จจริง (Fact) ได้จากข้อความที่ผู้เขียนได้แสดงข้อคิดเห็นไว้ด้วย และสามารถ ตีความ (Interpretation) ได้ถูกต้อง
6. อ่านแล้วเกิดความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ในแนวการเขียนสำนวนและรูปแบบ รวมทั้งศิลปะการประพันธ์
7. อ่านแล้วสามารถสังเคราะห์ได้ (Synthesis) เช่น การนำความรู้เก่ามาหลอมรวมกับความรู้ใหม่เกิดแนวคิดใหม่ขึ้นมา การอ่าน ได้รู้จักเดาคาที่พบว่าสะกดผิด พิมพ์ผิด พิมพ์ตกไปสามารถอ่านประติดประต่อคำหรือข้อความได้
8. อ่านแล้วสามารถแสดงความคิดเห็น ประเมินค่า (Evaluation) สิ่งที่ตนอ่านได้ อย่างเที่ยงธรรม โดยวิเคราะห์ (Analyzing) วิจารณ์ (Criticism, Review) กลวิธีเขียนหรือแนวเขียน (Style) ของงานเขียนนั้น ได้อย่างถูกหลักวิชาการ
9. อ่านโดยการกวาดสายตาได้กว้าง (Eye Span) และอ่านโดยการกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว (Scanning) เช่น อ่านข่าว คั่นคำศัพท์ และอ่านสารบัญ เป็นต้น
10. มีสมาธิในการอ่าน (Concentration)
11. อ่านเร็วเพื่อเลือกหยิบความ เช่น อาจอ่านข้ามคำ (Skimming) เลือกอ่านหัวข้อใหญ่ หัวข้อย่อย เป็นต้น
12. อ่านแล้วให้ความรู้ (Knowledge) จดจำได้ และเข้าใจความหมายอย่าง

ถูกต้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเล่าเรียน และในชีวิตประจำวันได้ทั้งการพูด เขียน และปฏิบัติ

13. อ่านแล้วสามารถอธิบายได้และปฏิบัติตามขั้นตอนที่อธิบายไว้ในหนังสือได้
14. อ่านแล้วสามารถตอบคำถามจากหนังสือที่อ่านได้
15. อ่านแล้วสรุปได้ (Summarizing)
16. อ่านแล้วรู้จักจดบันทึก (Taking Note)
17. รู้จักใช้ส่วนต่างๆ ของหนังสือ เพื่อที่จะได้เลือกอ่านหัวข้อและเข้าใจเนื้อเรื่องได้อย่างรวดเร็ว ไม่เสียเวลา สำหรับหนังสือบางเล่มที่ไม่น่าสนใจ หรือทำให้สามารถอ่านหนังสือได้เป็นจำนวนหลาย ๆ เล่ม ในระยะเวลาอันสั้น

18. ไม่มีนิสัยเสียในการอ่าน (Bad Habit) ซึ่งทำให้อ่านช้าหรือลดย่นเวลาอ่านทำปากขมขมิมเวลาอ่านในใจ เป็นต้น

19. สามารถอ่านได้ทั้ง 2 ลักษณะ คือ การอ่านออกเสียง และการอ่านในใจผู้อ่านที่ “อ่านเป็น” จะสามารถอ่านในใจได้อย่างรวดเร็ว และถ้าอ่านออกเสียงจะสามารถอ่านออกเสียงได้อย่างถูกต้องตามอักขระวิธี และลักษณะคาประพันธ์ทั้งการอ่านร้อยแก้วและร้อยกรอง สามารถอ่านด้วยน้ำเสียงไพเราะ ชัดเจน และเว้นวรรคได้ถูกต้องจากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่าความสามารถในการอ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องอ่านเป็นอ่านได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว จับใจความสำคัญได้ มีวิจารณญาณในการอ่านสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในเรื่องที่อ่านได้ สามารถแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านได้อย่างสร้างสรรค์ เกิดจินตนาการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันได้

10. หลักการประเมินการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นกระบวนการอ่านเพื่อทำความเข้าใจความหมายของข้อความหรือเนื้อเรื่อง เพื่อระบุเรื่องที่อ่านว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เนื้อหาเป็นอย่างไร ใครทำอะไร ที่ไหนอย่างไร ส่วนประกอบของเรื่องและจัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ ดังนั้นการประเมินผลการอ่านจับใจความจำเป็นต้องประเมินผลความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนด้วยการประเมินผลความเข้าใจในการอ่านจับใจความอาจทำได้หลายวิธี และการที่ครูจะใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับจุดหมายในการประเมินครั้งนั้น ๆ

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545 : 148-150) ได้เสนอการประเมินการอ่านจับใจความโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานพิจารณาเนื้อเรื่องที่ผู้อ่านจับใจความ ไว้ 2 วิธี คือ

1. การใช้เครื่องมือที่เป็นแบบทดสอบ ผู้อ่านจะต้องตอบคำถามได้ร้อยละ 70

ขึ้นไป การยึดเกณฑ์นี้ นักการศึกษาที่มีความเห็นว่าผู้อ่านได้ผลัดเนื้อหบางตอนไปร้อยละ 30 แล้วหากยึดเกณฑ์ประเมินที่ต่ำกว่านี้ จะทำให้มีความเข้าใจคลาดเคลื่อนในเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง นักการศึกษาบางคนกำหนดเกณฑ์ที่แตกต่างไปจากนี้ คือ (Kress and Johnson, 1965 : 81-89) โดยเสนอแนะเกณฑ์การประเมินการอ่านจับใจความไว้ ดังนี้

1.1 ผู้อ่านที่สามารถตอบคำถามหรือเล่าเรื่อง ได้ถูกต้องในขอบเขตร้อยละ 90-100 มีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับที่ 1

1.2 ผู้อ่านที่ตอบคำถามหรือเล่าเรื่อง ได้ถูกต้องร้อยละ 75-89 มีความสามารถในการอ่านจับใจความอยู่ในระดับที่ 2

1.3 ผู้อ่านที่ตอบคำถามหรือเล่าเรื่อง ได้ถูกต้องต่ำกว่าร้อยละ 75 แสดงว่ายังมีข้อบกพร่องในการอ่านจับใจความ ผลัดประเด็นสำคัญของเนื้อเรื่อง ควรมีการอ่านทบทวน ลักษณะการประเมินการอ่านจับใจความของภาษาไทยควรใช้เกณฑ์การอ่านจับใจความได้ ร้อยละ 70 เป็นอย่างน้อยแล้วให้หลักส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในการจับใจความให้มากขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาอัตราเร็วในการอ่าน

2. การใช้แบบประเมินค่า โดยใช้ระดับตัวอักษรแล้วตีค่าออกมาเป็นคะแนน เช่น เมื่อผู้อ่านประเมินการอ่านจับใจความของตนแล้วรวมคะแนนทั้งหมดในแต่ละช่อง สมมติให้แบบประเมินค่าทั้งหมดได้มี 20 ข้อ ถ้าทำเครื่องหมายในช่อง “มาก” ทุกช่องจะได้คะแนนเต็ม 80 คะแนน ระดับคะแนนที่ได้มีขอบเขต ดังนี้

คะแนน 72-80 เท่ากับระดับ 4 หมายถึง ดี

คะแนน 52-71 เท่ากับระดับ 3 หมายถึง ค่อนข้างดี

คะแนน 32-51 เท่ากับระดับ 2 หมายถึง พอใช้

คะแนน 0-31 เท่ากับระดับ 1 หมายถึง ปรับปรุง

ผู้อ่านที่ประเมินการอ่านจับใจความของตนเองแล้ว หากรวมคะแนนแล้วอยู่ในระดับ 4

3. แสดงว่ามีความสามารถในการอ่านจับใจความที่น่าพอใจ แต่ถ้าผลที่ได้อยู่ในระดับ 2 หรือ 1 ผู้อ่านควรปรับปรุงเพื่อพัฒนาคุณภาพการอ่านจับใจความให้ดีขึ้น การประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ กระทำได้หลายวิธีการจะใช้วิธีใดขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย เป็นสำคัญที่นิยมใช้มี 2 วิธี (ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย, 2547 : 32 ; อ้างถึงใน จีเรียง บุญสม, 2543 : 26) คือ

3.1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้มาตรฐาน (Standardized Test) ข้อสอบนี้ นำไปให้นักเรียนทาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติ (Norm)

แบบทดสอบนี้ประกอบด้วยข้อความเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านแล้วเลือกคำตอบ เรียงจากเรื่องง่าย ๆ ไปหาเรื่องยาก จำกัดเวลา นักเรียนจะได้คะแนนตามความสามารถ ความเข้าใจในการอ่านแบบทดสอบ คะแนนจะออกมาในรูปคะแนนดิบ (Raw Score) เปอร์เซ็นไทล์ (Percentile) หรือระดับ (Grade-Equivalent)

3.2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ชนิดอิงเกณฑ์ (Criterion-Referenced Test)

ลักษณะของแบบทดสอบนี้คล้ายกับแบบทดสอบแรกคือ มีข้อความเป็นตอน ๆ หรือเรื่องสั้น ๆ ให้นักเรียนอ่านและเลือกตอบ แต่ไม่เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านกับเกณฑ์ปกติหรือนักเรียนกลุ่มอื่นคะแนนของนักเรียนขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์การอ่าน เกณฑ์นี้ถือว่านักเรียนมีความสำเร็จอยู่ระหว่างเกณฑ์ร้อยละ 80-90

3.3 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้แบบอิงกลุ่ม เป็นการประเมินที่มุ่งนำผล

ประเมินมาจำแนกนักเรียนออกตามความสามารถ โดยพิจารณาจากการเปรียบเทียบผลการประเมินนักเรียนแต่ละคนกับกลุ่มนักเรียนด้วยกัน

จากแนวคิด ทฤษฎีที่กล่าวมาในการอ่านจับใจความ ครูควรเลือกเรื่องมาให้ผู้เรียนอ่าน หรือจะนำมาสร้างเป็นชุดฝึกทักษะการอ่านให้ผู้เรียน โดยจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมตรงกับ ความสนใจ ความสามารถและพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละวัย พยายามสร้างความสนใจให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการอ่านจับใจความ โดยฝึกให้ผู้เรียนอ่านเพื่อความเข้าใจใน เรื่องราวที่กำหนด ตั้งคำถามให้ผู้เรียนตอบเป็นตอน ๆ เน้นให้ผู้เรียน ได้อ่านเพื่อเกิดทักษะ 5 ขั้น คือ อ่านออก อ่านคล่อง อ่านเข้าใจเนื้อเรื่อง อ่านแยกแยะชนิดของข้อความที่อ่านแล้วตีความหรือ วิเคราะห์สารได้ สอนให้ผู้เรียนรู้วิธีการอ่านที่ถูกต้องเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการอ่าน เพื่อทำ ความเข้าใจในเรื่องที่อ่านให้ได้รับเกิดการรับรู้และความบันเทิง นำทักษะการอ่านจับใจความ ไปแสวงหาความรู้ในชีวิตประจำวันได้ และเลือกใช้ให้เหมาะสมกับเวลา โอกาสของผู้เรียน แต่ละคน เพื่อจะช่วยให้การสอนอ่านประสบความสำเร็จตามจุดหมายที่ต้องการ

แนวคิด ทฤษฎีชุดฝึก

1. ความหมายของชุดฝึก

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 33) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ชุดฝึกหรือ ชุดการเรียนการสอน คือ ผลผลิตของกระบวนการออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ประสิทธิผลหรือประสิทธิภาพตามที่ได้ตั้งไว้ ผลผลิตดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นชุด

(Package) ซึ่งรวบรวมเอาเนื้อหากิจกรรม อุปกรณ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเรียนการสอนนั้นไว้ให้พร้อมที่จะนำไปใช้ตลอดเวลา

อุดมลักษณ์ นกพึ้งพุ่ม (2545 : 41) ให้ความหมายไว้ ชุดฝึกเป็นนวัตกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะ และแก้ไขจุดบกพร่องให้แก่ผู้เรียน มีลักษณะเป็นชุดฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ทำและมีการทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ผ่านมาแล้วจากบทเรียนให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะมากขึ้น

ธนภณ ธรรมรักษ์ (2546 : 25) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ชุดฝึก เป็นสื่อหรือสิ่งเร้าทางการเรียนประเภทหนึ่ง ที่เสริมสร้างทักษะให้แก่ผู้เรียน มีลักษณะเป็นชุดฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้นักเรียนกระทำ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียน

อรอุมา พร้อมจะบก (2547 : 51) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ชุดฝึก หมายถึง นวัตกรรมทางการเรียนประเภทหนึ่ง ที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะให้แก่ผู้เรียน มีลักษณะเป็นชุดฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้นักเรียนกระทำ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะมากขึ้น

สรุปได้ว่า ชุดฝึกคือ นวัตกรรมทางการเรียนประเภทหนึ่ง ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อเสริมทักษะและแก้ไขจุดบกพร่องให้แก่ผู้เรียน มีลักษณะเป็นชุดฝึกหัดที่มีกิจกรรมให้นักเรียนกระทำ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะมากขึ้น ซึ่งรวบรวมเอาเนื้อหา กิจกรรม อุปกรณ์ และเอกสารต่าง ๆ ที่จำเป็นในการเรียนการสอนไว้ในชุดซึ่งพร้อมที่จะนำไปใช้ตลอดเวลา

2. แนวคิด แนวคิดชุดฝึก

ชุดฝึกเป็นสื่อการเรียนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการสร้างชุดฝึกจึงควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้มาประกอบการสร้างชุดฝึกด้วย

นิตยา ปานทิพย์ และอรอุมา พร้อมจะบก (2547 : 53 ; อ้างถึงใน นิตยา ปานทิพย์. 2527 : 85) ได้เสนอว่า ในการสร้างชุดฝึกต้องอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยาเป็นหลักสำคัญประกอบด้วย

1. ความใกล้ชิด (Contiguity) การใช้สิ่งเร้าและการตอบสนองที่เกิดขึ้นในเวลาใกล้เคียงกันจะสร้างความพอใจให้กับผู้เรียน

2. ชุดฝึกหัด (Practice) คือ การให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่ซ้ำ เพื่อช่วยในการสร้างความแม่นยำ ชำนาญ

3. กฎแห่งผล (Law of Effect) ในชุดฝึกถ้าให้ผู้เรียนได้ทราบผลการทำงานของตน โดยรวดเร็ว จะทำให้ผู้เรียนทราบผลของการกระทำและสร้างความพอใจให้กับผู้เรียน อีกด้วย

4. แรงจูงใจ (Motivation) กระทำได้โดยการเรียงชุดฝึกจากง่ายไปหายากและจากชุดฝึกที่ใช้เวลานั้นไปสู่ชุดฝึกที่ใช้เวลายาวขึ้น ทั้งนี้เนื้อเรื่องที่จะนำมาสร้างชุดฝึกควรมีหลากหลายรูปแบบ ตลอดจนมีภาพประกอบ เพื่อสร้างความสนใจของนักเรียนมากขึ้น

สุจริต เพียรชอบ, สายใจ อินทรมพรรษ์ และชนภณ ธรรมรักษ์ (2546 : 28 ; อ้างถึงใน สุจริต เพียรชอบ และ สายใจ อินทรมพรรษ์. 2523 : 52) ได้เสนอว่า การสร้างชุดฝึกต้องยึดหลักทฤษฎีการเรียนรู้ทางจิตวิทยา สรุปได้ดังนี้

1. กฎการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ เกี่ยวกับกฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ซึ่งกล่าวว่า สิ่งใดก็ตามที่มีการฝึกหัดหรือกระทำบ่อย ๆ จะทำให้ผู้ฝึกหัดมีความคล่องและสามารถทำได้ดี (Law of Use) ในทางตรงกันข้าม สิ่งใดก็ตามที่ไม่ได้รับการฝึกหัดหรือทอดทิ้งไปนานแล้ว ย่อมจะทำให้ทำได้ไม่ดี (Law of Disuse) ผู้เรียนจะมีทักษะทางภาษาไทยดีต่อเมื่อมีการฝึกฝนหรือการกระทำซ้ำบ่อย ๆ

2. ความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความสามารถ ความถนัดและความสนใจต่าง ๆ กัน ฉะนั้นในการสร้างชุดฝึก จึงควรพิจารณาถึงความเหมาะสม คือไม่ยากและง่ายเกินไปและควรมีหลายแบบ

3. การจูงใจผู้เรียนโดยการจัดชุดฝึกจากง่ายไปหายาก เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของนักเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดผลสำเร็จในการฝึกและช่วยยั่วยุให้ติดตามต่อไป

4. ใช้ชุดฝึกสั้นๆ เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2542 : 92) ได้สรุปถึงแนวคิดในการนำเอาชุดฝึกมาใช้ในระบบการศึกษา ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล การเรียนการสอนจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูจะเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามระดับสติปัญญา ความสามารถและความสนใจ โดยมีครูคอยแนะนำช่วยเหลือตามความเหมาะสม

2. ความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอนไปจากเดิม จากการใช้ครูเป็นหลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนเอง โดยการใช้แหล่งความรู้จากสื่อหรือวิธีการต่าง ๆ การนำสื่อการสอนมาใช้จะต้องจัดให้ตรงกับเนื้อหา และประสบการณ์ตามหน่วย

การสอนของวิชาต่างๆ การเรียนในลักษณะนี้ผู้เรียนจะเรียนจากครูเพียง 1 ใน 4 ส่วน ส่วนที่เหลือผู้เรียนจะเรียนจากสื่อด้วยตนเอง

3. การใช้สื่อการสอนได้เปลี่ยนแปลงและขยายตัวออกไป โดยปัจจุบันการใช้สื่อได้คลุมไปถึงการใช้วัสดุสิ้นเปลือง เครื่องมือต่าง ๆ รวมทั้งกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้สื่อจาก การใช้สื่อเพื่อช่วยครูสอนมาเป็นเพื่อช่วยผู้เรียนเรียน

4. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสภาพแวดล้อม โดยในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการนำเอากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ ในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมร่วมกัน ทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม จึงเป็นแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ซึ่งนำมาสู่การจัดระบบการผลิตสื่อออกมาในรูปแบบของ “ชุดฝึก”

5. การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ ได้ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนรู้มาใช้ โดยจัดสภาพการณ์ออกมาเป็นการสอนแบบโปรแกรม หมายถึง ระบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีทางทราบว่า การตัดสินใจ หรือการทำงานของตนถูกหรือผิดอย่างไร มีการเสริมแรงบวกที่ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ได้ทำ ถูกหรือคิดถูก และค่อยเรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจ การจัดสภาพการณ์ที่จะเอื้ออำนวยต่อจากทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวกับชุดฝึก สรุปได้ว่า ในการสร้างชุดฝึกต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถ ความถนัดและความสนใจต่างกัน หลังจบการฝึกควรให้ผู้เรียนได้ทราบผลการประเมินการทำงานเพื่อสร้างความพอใจแก่ผู้เรียน

3. ขั้นตอนการสร้างชุดฝึก

ชุดฝึก เป็นสื่อการเรียนที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะกระบวนการทางภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะชุดฝึกเป็นสื่อที่ถูกสร้างขึ้นอย่างมีระบบ ในการสร้างชุดฝึกต้องคำนึงถึงหลักการทางจิตวิทยาที่เกี่ยวกับชุดฝึก ลักษณะของชุดฝึกที่ดี ประโยชน์ของชุดฝึกและหลักการนำชุดฝึกไปใช้ด้วย จึงมีผู้เสนอแนะขั้นตอนการสร้างชุดฝึกไว้ ดังนี้

Butts (1974 : 142 ; อ้างถึงใน อรุมา พร้อมจะบก. 2547 : 50) ได้เสนอขั้นตอนในการสร้างชุดฝึกไว้ ดังนี้

1. ต้องกำหนดโครงสร้างของชุดฝึกไว้คร่าว ๆ ก่อนที่จะเขียนรายละเอียด
2. ศึกษางานด้านภาษาไทยและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำ

3. เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหาที่สอดคล้องกัน
4. แจกแจงวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมออกเป็นกิจกรรมย่อยโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของผู้เรียน
5. กำหนดอุปกรณ์ที่จะใช้ในกิจกรรมแต่ละตอนให้เหมาะสมกับชุดฝึก
6. กำหนดเวลาที่จะใช้ในชุดฝึกแต่ละตอนให้เหมาะสม
7. จัดให้มีการประเมินผลทั้งก่อนและหลังเรียน

อรอุมา พร้อมจะบก (2547 : 51) ได้เสนอถึงขั้นตอนในการสร้างชุดฝึกในระบบการศึกษาซึ่งสรุปได้ ดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างของชุดฝึกไว้คร่าวๆ
2. เขียนรายละเอียด เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหา

ให้สอดคล้องกัน

3. ใช้ภาษาและวิธีการฝึกที่เหมาะสมกับความพร้อม วัย และความสามารถของนักเรียน
4. มีการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนจากบทเรียน
5. กำหนดจุดมุ่งหมายการฝึกที่ชัดเจน
6. ควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ประกอบสร้างชุดฝึก

จากขั้นตอนในการสร้างชุดฝึกดังกล่าว จะเห็นได้ว่า สามารถนำเอาหลักการมาใช้ในการสร้างชุดฝึก ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง และได้ฝึกทักษะเพิ่มเติมจากชุดฝึก

4. การนำชุดฝึกไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

Butts (1974 : 142 ; อ้างถึงใน อรอุมา พร้อมจะบก. 2547 : 50) ได้เสนอแนะหลักในการนำชุดฝึกไปใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

- 4.1 อ่านและศึกษาวัตถุประสงค์ให้เข้าใจก่อน
- 4.2 ลองทำกิจกรรมในชุดฝึกดูว่าทำได้หรือไม่
- 4.3 พิจารณาเนื้อหาและกิจกรรมของชุดฝึกว่าสอดคล้องกันหรือไม่
- 4.4 พิจารณาวัตถุประสงค์ของชุดฝึกและกิจกรรมการเรียนการสอนว่าสอดคล้องกันหรือไม่
- 4.5 ชุดฝึกนั้นเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่
- 4.6 เตรียมอุปกรณ์ที่จะใช้ในชุดฝึกให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกิจกรรม

4.7 พิจารณาเวลาที่ใช้ในการฝึกว่าเหมาะสมหรือไม่

4.8 อภิปรายร่วมกันกับนักเรียน หลังจากที่นักเรียนได้ทำชุดฝึกแล้ว เพื่อศึกษาถึงปฏิกิริยาตอบสนองของนักเรียนว่าเข้าใจหรือไม่

Edward and Bernice (1984 ; อ้างถึงใน โศจิกานต์ ศรีวิเชียร. 2540 : 85) ได้เสนอการฝึกด้วยวิธีการทางภาษาไทย (Scientific method) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตั้งสมมติฐานพอสรุปได้ ดังนี้

1. กำหนดสถานการณ์ที่ได้จากการสังเกต
2. ให้นักเรียนเขียนปัญหาโดยอยู่ในรูปของประโยคคำถาม
3. ให้นักเรียนหาเหตุที่เป็นไปได้จากปัญหาที่ตั้งขึ้น
4. นำเอาเหตุผลที่เป็นไปได้มาเขียนเป็นสมมติฐาน โดยให้อยู่ในรูปของข้อความถ้า...ดังนั้น... และสมมติฐานที่ตั้งมานั้นต้องสามารถตรวจสอบได้โดยการวัด การสังเกต หรือการทดลอง อย่างใดอย่างหนึ่ง

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2542 : 97-99) ได้สรุปถึงการนำชุดฝึกไปใช้ในการเรียนการสอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน
2. ชี้นำเข้าสู่บทเรียน
3. ชั้นประกอบกิจกรรมการฝึก
4. ชั้นสรุปผลการฝึก
5. ทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไป

สรุปได้ว่า การนำชุดฝึกไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ครูควรศึกษาและทำความเข้าใจรายละเอียดของชุดฝึก เตรียมสื่อและอุปกรณ์ในการฝึกให้พร้อม และทดสอบเพื่อดูพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนไปหลังการฝึกโดยใช้ชุดฝึก

5. ประโยชน์ของชุดฝึก

ชุดฝึกเป็นนวัตกรรมทางการเรียนที่มีประโยชน์และมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนดังที่ Petty (1968 ; อ้างถึงใน วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. 2545 : 89) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดฝึกไว้สรุปได้ ดังนี้

5.1 เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมหนังสือเรียนในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูได้มาก เพราะชุดฝึกเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบระเบียบแก้ปัญหาการขาดแคลนครู ลดภาระของครูในการสอน

5.2 ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถต่างกัน การให้เด็กทำชุดฝึกที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เขาประสบผลสำเร็จด้านจิตใจมากขึ้นช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละคน สนองความแตกต่างระหว่างบุคคลนักเรียน ไม่จำเป็นต้องเรียนให้พร้อมกัน เมื่อตอบผิดก็ไม่มีผู้เยาะเย้ย

5.3 ชุดฝึกช่วยเสริมให้ทักษะคงทนโดยกระทำ ดังนี้

5.3.1 ฝึกทันทีหลังจากนักเรียนได้เรียนรู้เรื่องนั้น ๆ แล้ว

5.3.2 ฝึกซ้ำหลาย ๆ ครั้ง

5.3.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก

5.3.4 ชุดฝึกที่ใช้จะเป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากจบบทเรียนในแต่ละครั้ง

5.3.5 ชุดฝึกที่วัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม นักเรียนสามารถเก็บรักษาไว้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ ช่วยสอนซ่อมเสริมให้นักเรียนที่เรียนไม่ทัน

5.3.6 การให้นักเรียนทำชุดฝึก ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน ได้ชัดเจนซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นได้ทันที

5.3.7 ชุดฝึกที่จัดขึ้นนอกจากที่อยู่ในหนังสือเรียน จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนเต็มที่

5.3.8 ชุดฝึกที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงานและเวลาในการที่จะต้องเตรียมชุดฝึกเสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาลอกชุดฝึกจากตำราเรียน ทำให้มีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่มากขึ้น ผู้เรียนจะเรียนเมื่อใดก็ได้ ไม่จำกัดเวลาและสถานที่

5.4 ชุดฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย เฉพาะการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่แน่นอนลงทุนต่ำกว่าที่พิมพ์ในกระดาษไขทุกครั้ง และผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบ

5.6 ช่วยไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายจากการเรียนที่ครูต้องทบทวนซ้ำซากและส่งเสริมความรับผิดชอบของผู้เรียน

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 89) ได้สรุปถึง ประโยชน์ของชุดฝึกไว้ ดังนี้

1. ทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น
2. ทำให้ครูทราบความเข้าใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน
3. ครูได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้นักเรียนเรียนได้ดี

ที่สุด ตามความสามารถของตนเอง

4. ฝึกให้นักเรียนมีความเชื่อมั่น และสามารถประเมินผลงานของตนได้
5. ฝึกให้นักเรียนทำงานด้วยตนเอง
6. ฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
7. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกทักษะ

ของตนเอง โดยไม่ต้องคำนึงถึงเวลาและความกดดันอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่า ชุดฝึกการเรียนรู้แบบร่วมมือ รายวิชาสุขศึกษา เรื่อง เพศศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นนวัตกรรมทางการเรียนที่มีความสำคัญ เพราะชุดฝึกเป็นนวัตกรรมที่ถูกสร้างขึ้นอย่างมีระบบ ช่วยทำให้ผู้เรียนค้นพบความรู้ ความจริงด้วยตนเองตามความยากง่ายอย่างเหมาะสม ชุดฝึกเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีสื่อการสอนที่เร้าความสนใจ ช่วยลดภาระงานของครูและสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ดี ดังนั้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้นำหลักการของชุดฝึกการเรียนรู้แบบร่วมมือ ไปใช้ในกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

6. คุณลักษณะของชุดฝึก

กรรณิการ์ พวงเกษม (2540 : 58) ได้สรุปลักษณะของชุดฝึกที่ดีไว้ ดังนี้

- 6.1 ควรมีความชัดเจนทั้งคำสั่งและวิธีทำ
- 6.2 ภาษาและภาพที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยและพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน
- 6.3 ควรแยกฝึกเป็นเรื่อง ๆ แต่ละเรื่องไม่ควรยาวเกินไป ควรมีกิจกรรมหลาย

รูปแบบ

- 6.4 ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง
- 6.5 มีผลตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคน

มีความแตกต่างกันหลาย ๆ ด้าน

- 6.6 ควรเร้าความสนใจตั้งแต่กิจกรรมแรกจนถึงกิจกรรมสุดท้าย

นอกจากนี้ เทอดชัย บัวฝ้าย (2543 : 41) ได้เสนอถึงลักษณะของชุดฝึกที่ดีสรุปได้

ดังนี้

1. ควรสร้างให้ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการจะฝึก
2. มีหลายแบบหลายชนิด มีความชัดเจน เข้าใจง่าย
3. เหมาะสมกับระดับความรู้ วัย และความสามารถของเด็ก
4. ใช้เวลาเหมาะสม คือ ไม่ใช่เวลานานหรือเร็วเกินไป
5. เป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายความสามารถของผู้เรียน

สรุปได้ว่า ชุดฝึก เป็นสื่อทางการเรียนประเภทหนึ่ง que สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะให้แก่ นักเรียน มีลักษณะเป็นชุดฝึกที่มีกิจกรรมให้นักเรียนกระทำ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของนักเรียน ให้เกิดความเข้าใจและมีทักษะมากขึ้น ชุดฝึกที่ดีควรมีลักษณะเป็นชุดฝึกที่มีเนื้อหา คำชี้แจงชัดเจน มีหลายรูปแบบ ใช้ภาษาถูกต้องเข้าใจง่าย เหมาะสมกับวัยและเวลา ดึงดูดความสนใจ ทำท่ายความสามารถของผู้เรียน และสามารถเรียนได้ด้วยตนเอง

7. การทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึก

คูมิตร ลำแดงสาร (2546 : 16) ได้เสนอว่า การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจได้ว่าเนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดฝึกเหมาะสมต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น เป็นการประหยัดแรงสมอง แรงงาน เวลา และเงินทองในการเตรียมต้นแบบ การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพเกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดฝึกที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตชุดฝึกจะพึงพอใจว่าหากชุดฝึกมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว ชุดฝึกนั้นมีคุณค่าที่จะนำไปสอนนักเรียนและคุ้มค่ากับการลงทุนผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพกระทำ ได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) การประเมินพฤติกรรมต่อเนื่องของผู้เรียนได้จากพฤติกรรมย่อยหลายๆ พฤติกรรม เช่น กิจกรรมกลุ่มและรายงาน เป็นต้น การประเมินผลลัพธ์ของผู้เรียน ได้จากการทดสอบหลังเรียนและการสอบไล่ประสิทธิภาพของชุดฝึก จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่าผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ/ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ตัวอย่างเช่น 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากชุดฝึกแล้ว ผู้เรียนสามารถทำชุดฝึกหัดหรืองาน ได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำข้อสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 28) ได้สรุปถึงการทดสอบประสิทธิภาพของชุดฝึกไว้ดังนี้

1. แบบเดี่ยว เป็นการทดลองกับผู้เรียน 1 คน โดยให้ทดลองกับเด็กที่มีระดับความรู้ก่อนเสียก่อน ทำการปรับปรุงแล้วนำไปทดลองกับเด็กที่มีระดับความรู้ปานกลาง และนำไปทดลองกับเด็กเก่ง อย่างไรก็ตามหากเวลาไม่อำนวยและสภาพการณ์ไม่เหมาะสมให้ทดลองกับเด็กที่มีระดับความรู้อ่อนหรือปานกลาง

2. แบบกลุ่ม เป็นการทดลองกับผู้เรียน 6 - 12 คน โดยให้ละกันทั้งเด็กที่มีระดับความรู้เก่ง ปานกลางและเด็กที่มีระดับความรู้อ่อน ห้ามทดลองกับเด็กที่มีระดับความรู้อ่อนล้วนหรือเด็กเก่งล้วน เวลาทดลองจะต้องจับเวลาด้วยว่ากิจกรรมแต่ละกลุ่มใช้เวลาเท่าไร

3. ภาคสนาม เป็นการทดลองกับผู้เรียนกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ 30 - 100 คน หากการทดลองภาคสนามได้ค่าต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ จะต้องปรับปรุงชุดฝึก และทำการทดสอบหาประสิทธิภาพซ้ำอีก

สรุปได้ว่า ชุดฝึกเป็นสิ่งที่ช่วยลดภาระการสอนของครูเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ได้ฝึกทักษะอย่างเต็มความสามารถของแต่ละบุคคล และสามารถค้นหาข้อบกพร่องของแต่ละคนได้เอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น และการรับรู้จากการอ่านจับใจความนั้นเป็นสิ่งที่สื่อไปถึงอารมณ์ ความคิด สติปัญญาของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนจะรับรู้และมีทักษะในการอ่านจับใจความ ได้ดียิ่งขึ้น เกิดความรักในการอ่าน รู้จักคิด วิเคราะห์ เข้าใจเนื้อเรื่องได้รวดเร็ว และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณค่า เกิดความจำที่คงทน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าชุดฝึกจัดเป็นหัวใจสำคัญของสื่อในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียน เป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พรรณนิภา พลขาง (2550 : 67-92) ได้วิจัยผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ $85.31/89.76$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ $80/80$ ที่กำหนดไว้ ดังนั้นประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 0.7835 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในบทเรียนร้อยละ 78.35 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 สรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้นและก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความ นักเรียนมีความรับผิดชอบ และกล้าแสดงออก จึงควรสนับสนุนครูผู้สอนได้นำ

เทคนิควิธีการสอนนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเนื้อหาอื่นและระดับชั้นอื่นต่อไป

วัชรา เวชบรรพต (2550 : 82-114) ได้วิจัยผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.91/85.05 และมีความดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.5982 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 59.82 สรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ (Jigsaw) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม สามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้นี้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

สุวรรณารี ศรีขลา (2551 : 103-104) ได้วิจัยผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพวิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความ ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.66/81.92 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ส่วนดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์จากคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.6356 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 63.56 และดัชนีที่วัดความสามารถทางการอ่านจับใจความ มีค่าเท่ากับ 0.5733 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการอ่านจับใจความ ร้อยละ 57.33 และนักเรียนที่เรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD มีความสามารถในการอ่านจับใจความหลังเรียนเพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กัญญา รวบรวมใหม่ (2553 : 76-110) ได้วิจัยผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ชุดฝึกทักษะประกอบเทคนิค STAD พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความโดยใช้ชุดฝึกทักษะประกอบเทคนิค STAD ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.05/88.40 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.7118

หมายความว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 71.18 และนักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการจัดการเรียนรู้อยู่ในเกณฑ์ดีสรุปว่าการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความโดยใช้ชุดฝึกทักษะประกอบเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มอย่างมีความสุข จึงควรส่งเสริมให้ครูผู้สอนภาษาไทยและครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มร่วมมือและช่วยเหลือกัน เพื่อให้การทำงานกลุ่มของตนประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

ตรีอวลย์ ภูมิศรีแก้ว (2552 : 106-108) ได้วิจัยการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้ชุดฝึกทักษะกับกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิด พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้ชุดฝึกทักษะกับกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิด มีความสามารถด้านการอ่านจับใจความ มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ไม่แตกต่างกัน ผลการจัดกิจกรรมด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ด้วยการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้ชุดฝึกทักษะกับกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิด พบว่า นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการอ่านสรุปใจความสำคัญเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่อง เรียบเรียงใจความสำคัญด้วยสำนวนของตนเองนำไปเป็นองค์ความรู้สู่การคิดวิเคราะห์ได้ นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดี มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รู้จักการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความกระตือรือร้น มีพฤติกรรมใฝ่เรียนใฝ่รู้ นักเรียนเกิดความสุข สนุกสนานในการร่วมกิจกรรม

จุฑามาศ ชัยสงคราม (2552 : 38-77) ได้วิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD พบว่า 1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 84.72/82.22 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเท่ากับ 0.6300 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนรู้คิดเป็นร้อยละ 63.3 การพัฒนาทักษะด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนที่เรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD คิดเป็นร้อยละ 82.22 และพิจารณานักเรียนเป็นรายบุคคลนักเรียนมีพัฒนาการด้านการอ่านจับใจความผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 67.4 ผลการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือ

ส่งเสริมการอ่านประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD ปรากฏว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มร่วมมือแบบ STAD นักเรียนสามารถเข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมได้การจัดทำแผนผังความคิดนำเสนอผลงานการอ่านจับใจความจากเรื่องในหนังสือส่งเสริมการอ่านการทดสอบย่อยท้ายแผนทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมทันเวลาและได้ผลดีเป็นที่น่าพอใจ โดยสรุปแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมนักเรียนมีทักษะด้านการอ่านจับใจความเป็นอย่างดี

นภาพรณี จรุงพันธ์ (2552 : 90-94) ได้วิจัยผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.31/89.76 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ คำนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 0.7835 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในบทเรียนร้อยละ 78.35 และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 สรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้แผนผังมโนทัศน์ประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้นและก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการอ่านจับใจความ นักเรียนมีความรับผิดชอบ และกล้าแสดงออก ครูผู้สอนควรนำเทคนิควิธีการสอนนี้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเนื้อหาอื่น และระดับชั้นอื่นต่อไป

รัตติกร ภิมย์ไกรภักดิ์ (2552 : 59-94) ได้วิจัยการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD มีประสิทธิภาพเท่ากับ 91.95/ 80.20 คำนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยมีค่าเท่ากับ 0.6217 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับมาก ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นที่น่าพอใจนักเรียนสามารถปฏิบัติงานกลุ่มร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุขสนุกสนานกับกิจกรรมต่างๆ เป็นอย่างดีส่งผลให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพ

วานิช ยืนชีวิต (2552 : 83-115) ได้วิจัยผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านด้วยนิทานพื้นบ้าน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านด้วยนิทานพื้นบ้าน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.12/84.31 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้มีค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 0.7727 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 77.27 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความมั่นใจในตนเองอยู่ในระดับมากซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้และหนังสือส่งเสริมการอ่านด้วยนิทานพื้นบ้าน สามารถใช้ในการพัฒนาการอ่านของนักเรียนในชั้นสูงต่อไป

สุรียา เห่งลี (2552 : 49-82) ได้วิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ (Jigsaw) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ (Jigsaw) ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.84/82.60 และมีดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ (Jigsaw) เท่ากับ 0.5966 แสดงว่านักเรียนมีความรู้ก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 59.66 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ (Jigsaw) อยู่ในระดับมากที่สุด โดยสรุปแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ (Jigsaw) มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสมสามารถนำ แผนการจัดการเรียนรู้นี้ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

อรอุมา ลือฉาย (2552 : 133-136) ได้วิจัยการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือแบบ (STAD) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า แผนมีประสิทธิภาพเท่ากับ 82.37/81.80 ดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6925 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 69.25 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก การใช้กระบวนการกลุ่มร่วมมือแบบ (STAD) ช่วยให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น

มีส่วนร่วมในการทำงานอย่างมีความสุขร่วมมือและช่วยเหลือกันเพื่อให้เกิดทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฉลวย ละครเขต (2553 : 43-77) ได้วิจัยการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.33/85.95 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ตั้งไว้มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6402 คิดเป็นร้อยละ 64.02 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความรับผิดชอบต่อการเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยอยู่ในระดับมาก โดยสรุปการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการศึกษาการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการในการเรียนรู้เป็นอย่างดี นักเรียนสามารถค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองและนักเรียนมีความรับผิดชอบในการร่วมกิจกรรมเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ครูผู้สอนนำแผนการจัดการศึกษาเรียนรู้ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ไปใช้ในกลุ่มสาระภาษาไทยและกลุ่มสาระอื่นต่อไป

ปิยรวี สุริยะ (2553 : 43-77) ได้วิจัยผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดฝึกทักษะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดฝึกทักษะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีค่าเท่ากับ 79.92/82.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 70/70 ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดฝึกทักษะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีค่าเท่ากับ 0.7488 ซึ่งหมายถึงนักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนร้อยละ 74.88 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่าน โดยใช้ชุดฝึกทักษะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD อยู่ในระดับมากที่สุด จึงสรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้ชุดฝึกทักษะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD นั้นทำให้นักเรียนเกิดทักษะการทำงานร่วมกันมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเองช่วยทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวันเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพต่อไป

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Ghaith (2006 : 21) ได้วิจัยความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค Jigsaw ของนักเรียนชาวเลบานอนเกรด 8 รายวิชาภาษาอังกฤษ พบว่า ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมุติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างคะแนนกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำและระหว่างเพศชายและเพศหญิง การเรียนรู้โดยวิธีการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค Jigsaw สามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Partridge (2007 : 1310-A) ได้ศึกษาเพื่อกำหนดเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนในห้องเรียนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยวิธีการศึกษาให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีเวลา 15 นาทีของทุกวันตลอด 10 สัปดาห์ เริ่มต้นผู้วิจัยได้ให้นักเรียนได้ทำการอ่านจับใจความไว้ในห้องเรียนพอหมดเวลาผู้วิจัยได้ทำการอ่านออกเสียงเรื่องเดียวกันกับนักเรียนกลุ่มทดลองฟังกันเป็นเวลา 10 นาที โดยตอนท้ายการเรียนในชั้นเรียนได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองเป็นแบบประเมินเจตคติต่อการอ่านชั้นมัธยมศึกษาของ Rhode การสัมภาษณ์นักเรียนและการตรวจสอบสมุดบันทึกของผู้วิจัย พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในบทความที่อ่านเพิ่มขึ้น หลังจากที่ได้ทำการอ่านในใจมาใช้ในการสอนในห้องเรียน แม้ว่าบางคนไม่มีการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นเลย ผลการศึกษาเหล่านี้บ่งชี้ว่าเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายหลายคนปรับปรุงดีขึ้น โดยใช้วิธีการสอนหลายวิธี อย่างไรก็ตามวิธีการเฉพาะเหล่านี้อาจมีประสิทธิภาพมากขึ้นกับนักเรียนระดับพื้นฐานการศึกษาครั้งนี้ชี้แนะว่าครูที่มีนักเรียนที่มีเจตคติทางลบต่อการอ่าน ควรจะตรวจสอบการปฏิบัติของตนเองเพื่อกำหนดการเปลี่ยนแปลงในกลยุทธ์การสอนเพื่อให้นักเรียนได้มีการพัฒนาการอ่านได้ดีขึ้น

Garcia (2008 : 3459-A) ได้วิจัยเปรียบเทียบการอ่าน เขียน และสะกดคำจากรูปแบบการสอนสะกดคำ 2 แบบคือ การสอนสะกดคำให้นักเรียนฝึกเองกับการสอนสะกดคำตามหนังสือ โดยครู แต่ละกลุ่มจะสอนอ่านโดยใช้โปรแกรมการสอนอ่านเหมือนกัน และสอนการเขียนทุกวันตามเวลาที่กำหนดไว้ การทดสอบใช้สอบก่อนและหลังการเรียน พบว่าการสอนสะกดคำแบบให้นักเรียนฝึกเองมีผลดีกว่าการสอนสะกดคำตามตำรา ในด้านการอ่าน คำศัพท์และการวิเคราะห์คำศัพท์ นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน ในเรื่องจำนวนคำศัพท์ที่ใช้ในระดับที่สูงกว่าระดับประถมหนึ่ง ความยาวของประโยคและจำนวนหน่วยคำ นอกจากนี้นักเรียนสะกดคำโดยนักเรียนคิดเอง มีการอ่านทบทวน การเขียนวิเคราะห์คำที่ใช้

ตลอดจนมีการช่วยเหลือหรือซักถามเพื่อช่วยในการสะกดคำบ่อยครั้งมากกว่านักเรียนอีกกลุ่มหนึ่ง และนักเรียนที่เรียนสะกดคำจากคำราใช้พจนานุกรมบ่อยครั้งมากกว่านักเรียนอีกกลุ่ม

Manahan (2008 : 3011-A) ได้วิจัยการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการสะกดคำของนักเรียนในช่วงเวลา 6 สัปดาห์ เมื่อได้รับการสอนที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับระดับพัฒนาการความสามารถในการสะกดคำของนักเรียน โดยเป็นการศึกษาการตอบสนองของนักเรียนที่ได้รับการสอนที่มีระดับความยากต่างๆ กัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 จำนวน 9 คน ที่มีระดับความสามารถในการสะกดคำต่าง ๆ กัน แล้วแบ่งออกเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมีนักเรียน 3 คน พบว่า 1) นักเรียนที่มีระดับการพัฒนาการสะกดคำทั้งที่ต่ำกว่าและสูงกว่าระดับเดิมเล็กน้อย 2) นักเรียนมีความก้าวหน้าในการสะกดคำเพิ่มขึ้น และ 3) รูปแบบการสอนสะกดคำที่มีประสิทธิภาพดีในการสะกดคำ

Holman (2008 : 771-A) ได้วิจัยการกำหนด โปรแกรมเร่งรัดการอ่านที่มีความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5 ในระบบโรงเรียนตำบลเออร์ลี เมืองเบลกลี รัฐจอร์เจีย เพื่อเพิ่มการปฏิบัติการอ่านจริง ซึ่งจะเพิ่มทักษะการอ่านของนักเรียน และเพื่อช่วยให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านอย่างมีความสุขตลอดชีวิต พบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างคะแนนโปรแกรมเร่งรัดการอ่านที่วัดได้ และไม่มีความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากการอ่านเร่งรัดการอ่านที่วัดได้และไม่มีความแตกต่างระหว่างคะแนนที่ได้จากการอ่านกับคะแนนความเข้าใจในการอ่านที่วัดได้ ตามรายงานในการทดสอบทักษะเบื้องต้นของรัฐไอโอวา

Brooks (2010 : 2854-A) ได้วิจัยความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสอนอ่านและเขียนของครู โดยมีความเชื่อว่าครูต้องมีความเชื่อมั่น และมีความสามารถเป็นนักอ่านและนักเขียน จึงจะสามารถเป็นครูอ่านและเขียนอย่างมีประสิทธิภาพได้ พบว่า ครูเหล่านี้ส่วนมากมีความเชื่อมั่นในความสามารถการเป็นนักอ่าน มีความชอบอ่านเพื่อสันทนาการ ส่วนครูที่เชื่อว่าตนเองเป็นนักเขียนเรื่องจริงไม่ใช่เขียนเพื่อความบันเทิง มีความรู้สึว่า สามารถเขียนได้ดีเมื่อได้รับการร้องขอให้เขียน การได้ฝึกปฏิบัติการอ่านและการเขียนมีบทบาทสำคัญต่อการสอนอ่านและเขียนมาก นอกจากนี้ครูยังเชื่อว่าปัจจัยอื่นๆ เช่น ความสนใจและความต้องการเรียนของนักเรียน ท้องถิ่น รัฐ และเป้าหมายหลักสูตร ที่ครูใช้มีอิทธิพลต่อการสอนอ่านและเขียนทั้งเรื่องส่วนตัว และวิชาการกว่าการปฏิบัติการอ่านและเขียนของครู

จากการศึกษางานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยใช้เครื่องมือที่แตกต่างกัน

เช่น ใช้ชุดฝึกทักษะประกอบกิจกรรม หรือใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ ใช้การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่าย และยังสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าแสดงความคิดเห็น มีทักษะการทำงานกลุ่ม มีความรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งเหมาะสำหรับครูผู้สอนจะนำไปใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
5. รูปแบบการวิจัย
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ในเขตอำเภอสังคม จำนวน 21 โรงเรียน 26 ห้อง รวมทั้งสิ้น 421 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 16 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเหตุผล นักเรียนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนกลุ่มเป้าหมายที่ขาดทักษะการอ่านจับใจความ ในฐานะผู้วิจัย เป็นครูผู้สอนนักเรียนกลุ่มนี้ จึงสมควรแก้ปัญหาดังกล่าว เพื่อให้เป็นไปตามทิศทางที่ประสงค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้ชุดฝึกพัฒนาการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 7 แผน เวลา 15 ชั่วโมง
2. ชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ จำนวน 7 ชุด

3. แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่าน
จับใจความ ลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้

1.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.1.1 ศึกษาหลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และคู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้น ป.4-ป.6) หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ทราบแนวทางในการจัดสร้างแผน การจัดการเรียนรู้

1.1.2 วิเคราะห์หลักสูตรและเนื้อหาสาระ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาและสาระการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.1.3 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ เพื่อนำไป อ้างอิงประกอบการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การจัดการเรียนรู้พัฒนา ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยแต่ละแผน ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง จุดประสงค์การเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และสื่อและแหล่งการเรียนรู้ จำนวน 7 แผนการสอน จำนวน 15 ชั่วโมง ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หลักการเบื้องต้นการอ่านจับใจความสำคัญ

2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความสำคัญจาก

พระบรมราโชวาท

3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การอ่านจับใจความสำคัญจากคำสอนของ

พระพุทธทาส

4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การอ่านจับใจความสำคัญจากวรรณคดี

5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

6) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การอ่านจับใจ ความสำคัญจากสารคดี

7) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การอ่านจับใจ ความสำคัญจากบทความ

ผู้วิจัยได้พิจารณาคัดเลือกเนื้อหาในหนังสือส่งเสริมการอ่านในระดับชั้น

ประถมศึกษา และหนังสือเรียนภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของกรมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหา สารสำคัญ ผลการเรียนรู้

ที่คาดหวัง โดยพิจารณาเนื้อหาในหนังสือด้านต่างๆ ที่มีคุณค่า มีความหมายเกี่ยวข้องกับ

การประพฤติปฏิบัติตนตามประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

ส่งเสริมจิตสำนึกให้ผู้เรียนมีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์มากยิ่งขึ้น เมื่ออ่านแล้ว

สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงประเมินคุณค่าของหนังสือได้อย่างมีหลักเกณฑ์ ผู้เรียนเข้าใจ

เนื้อหาที่อ่าน ได้อย่างลึกซึ้ง เนื้อหาที่อ่านยังมีประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วย และผู้เรียนจะต้องเรียนหรือ

อ่านในชีวิตประจำวัน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ สารสำคัญ ตัวชี้วัด

เรื่องการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้	สารสำคัญ	ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)
1. หลักการเบื้องต้น การอ่านจับใจความ สำคัญ	การอ่านจับใจความ เป็นการอ่าน เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร มีใครหรือ เหตุการณ์ใดบ้างเกี่ยวข้องและ ต่อเนื่องกัน แยกข้อเท็จจริงและแสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทั้งนี้ ผู้อ่านจะต้องรู้จักความหมายของคำ และสำนวนจึงจะจับใจความสำคัญ ได้อย่างครบถ้วน	1. ความหมายของ การอ่านจับใจความ สำคัญ 2. ความหมายของ ใจความสำคัญ 3. พลดความหรือส่วน ขยายใจความสำคัญ	3

หน่วยการเรียนรู้	สาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)
2. การอ่าน จับใจความสำคัญ จากพระบรม ราชาวาท	การอ่านจับใจความ เป็นการอ่าน เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องราว เกี่ยวกับอะไร มีใครหรือเหตุการณ์ ใดบ้างเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน แยก ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทั้งนี้ผู้อ่านจะต้อง รู้จักความหมายของคำและสำนวนจึง จะจับใจความสำคัญได้อย่างครบถ้วน	1. อ่านในใจ (อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	2
3. การอ่าน จับใจความสำคัญ จากคำสอนของ พระพุทธบาท	การอ่านจับใจความ เป็นการอ่าน เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องราว เกี่ยวกับอะไร มีใครหรือเหตุการณ์ ใดบ้างเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน แยก ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทั้งนี้ผู้อ่านจะต้อง รู้จักความหมายของคำและสำนวน จึงจะจับใจความสำคัญได้อย่าง ครบถ้วน	1. อ่านในใจ (อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	2
4. การอ่าน จับใจความสำคัญ จากวรรณคดี	การอ่านจับใจความ เป็นการอ่าน เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องราว เกี่ยวกับอะไร มีใครหรือเหตุการณ์ ใดบ้างเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน แยก ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทั้งนี้ผู้อ่านจะต้อง รู้จักความหมายของคำและสำนวนจึง จะจับใจความสำคัญได้อย่างครบถ้วน	1. อ่านในใจ (อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	2

หน่วยการเรียนรู้	สาระสำคัญ	ตัวชี้วัด	เวลา (ชั่วโมง)
5. การอ่าน จับใจความสำคัญ จากนิทาน	การอ่านจับใจความ เป็นการอ่าน เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องราว เกี่ยวกับอะไร มีใครหรือเหตุการณ์ ใดบ้างเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน แยก ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทั้งนี้ผู้อ่านจะต้อง รู้จักความหมายของคำและสำนวนจึง จะจับใจความสำคัญได้อย่างครบถ้วน	1. อ่านในใจ (อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	2
6. การอ่านจับใจ ความสำคัญจากสาร คดี	การอ่านจับใจความ เป็นการอ่าน เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องราว เกี่ยวกับอะไร มีใครหรือเหตุการณ์ ใดบ้างเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน แยก ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทั้งนี้ผู้อ่านจะต้อง รู้จักความหมายของคำและสำนวนจึง จะจับใจความสำคัญได้อย่างครบถ้วน	1. อ่านในใจ (อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	2
7. การอ่านจับใจ ความสำคัญจาก บทความ	การอ่านจับใจความ เป็นการอ่าน เพื่อให้ทราบว่าเป็นเรื่องราว เกี่ยวกับอะไร มีใครหรือเหตุการณ์ ใดบ้างเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน แยก ข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านทั้งนี้ผู้อ่านจะต้อง รู้จักความหมายของคำและสำนวนจึง จะจับใจความสำคัญได้อย่างครบถ้วน	1. อ่านในใจ(อ่านเอา เรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	2

1.2 การหาคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้

1.2.1 นำแผนการเรียนรู้ เรื่อง การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถ

ในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของรูปแบบการเขียนแผน ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์เนื้อหา กิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และความเหมาะสมของเนื้อหา เพื่อเสนอแนะ แล้วนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

1.2.2 นำแผนการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ดังนี้

- 1) ผศ.ไพศาล เอกะกุล ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผล การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญการวัดผลประเมินผล
- 2) ดร.พงษ์ธร โพธิ์พูลศักดิ์ ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญการวัดผลประเมินผล
- 3) ดร.พิศมัย จ่านงพิศ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนยางวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 26 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและเนื้อหา
- 4) นายศักดิ์สิทธิ์ แก้วมณี ตำแหน่ง ครู คศ.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร และการสอน
- 5) นางสมพร ใจแก้ว ตำแหน่ง ครู คศ.3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการ สอน

1.2.3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการตรวจสอบแผนการเรียนรู้จาก ผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม (IOC) (ไพศาล วรคำ. 2555 : 265) ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้วัดตามจุดประสงค์เชิง พฤติกรรม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้วัดตามจุดประสงค์ เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่วัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

จากนั้นพิจารณาตัดสินเลือกค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญที่ให้คะแนนตั้งแต่ 0.60-1.00 มีค่าคะแนน IOC จากผู้เชี่ยวชาญรวมเฉลี่ย 0.93 ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด แล้วจึงนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง

1.2.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 1 แผน คือ แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญจากพระบรมราโชวาท ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านเทา-นาบอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ใช้เวลา 2 ชั่วโมง 1 ห้องเรียน 26 คน เพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอน เวลา สื่อและการวัดและประเมินผล ผลการทดลองพบว่า แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนมีความเหมาะสมทั้งในเรื่องเนื้อหาของกิจกรรมการเรียนการสอน เวลา สื่อและการวัดและประเมินผล แล้วสร้างเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์

1.2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ฉบับสมบูรณ์ไปใช้สอนจริงกับนักเรียน โรงเรียนบ้านม่วง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน 16 คน

2. ชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

2.1 การสร้างชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

2.1.1 ศึกษาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

2.1.2 ศึกษาทฤษฎีการสร้างชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ จากเอกสารชุดฝึกด้านการอ่านจับใจความระดับประถมศึกษา และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

2.1.3 สร้างชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ จำนวน 7 ชุด ดังนี้

- 1) ชุดฝึกกิจกรรมที่ 1 หลักการเบื้องต้นด้านการอ่านจับใจความสำคัญ
- 2) ชุดฝึกกิจกรรมที่ 2 การอ่านจับใจความสำคัญจากพระบรมราโชวาท

3) ชุดฝึกกิจกรรมที่ 3 การอ่านจับใจความสำคัญจากคำสอนของ

พระพุทธทาส

4) ชุดฝึกกิจกรรมที่ 4 การอ่านจับใจความสำคัญจากวรรณคดี

5) ชุดฝึกกิจกรรมที่ 5 การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน

6) ชุดฝึกกิจกรรมที่ 6 การอ่านจับใจ ความสำคัญจากสารคดี

7) ชุดฝึกกิจกรรมที่ 7 การอ่านจับใจ ความสำคัญจากบทความ

2.2 การหาคุณภาพชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ

2.2.1 นำชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ การใช้ภาษา ภาพประกอบ สอดคล้องกับเนื้อหา เพื่อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

2.2.2 นำชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่ปรับปรุงแล้ว พร้อมแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบพิจารณาประเมินความถูกต้องด้านเนื้อหา สาระ ภาษา เวลา รูปภาพในชุดฝึกพัฒนาความสามารถบางรูปที่ไม่เหมาะสม ตัวหนังสือเล็กเกินไป สีสันทันไม่เข้าใจ ภาพไม่สื่อความหมาย ประเมินความสอดคล้องระหว่างชุดฝึกกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ประเมินโดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนตามของลิเคิร์ต (Likert) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ ดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2555 : 255-256)

เหมาะสมมากที่สุด ให้ 5 คะแนน

เหมาะสมมาก ให้ 4 คะแนน

เหมาะสมปานกลาง ให้ 3 คะแนน

เหมาะสมน้อย ให้ 2 คะแนน

เหมาะสมน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

2.2.3 นำคะแนนจากการประเมินชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน มาหาเกณฑ์คะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (ไพศาล วรคำ, 2555 : 255-256)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51-5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.50	เหมาะสมมาก
2.51-3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	เหมาะสมน้อย
1.00-1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

2.2.4 ปรับปรุงชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.2.5 นำชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความที่ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ทำการประเมินมาหาค่าเฉลี่ย ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ย 4.47 หมายถึงเหมาะสมมาก

2.2.6 นำชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ที่ผ่านความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียน โรงเรียนบ้านเทา-นาบอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน 30 คน แล้วนำมาหาข้อสรุปข้อบกพร่อง แก้ไขข้อบกพร่องที่พบ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

2.2.7 จัดพิมพ์ชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ควบคู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ ประกอบแผนผังความคิดในการสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจริง

3. แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน

3.1 การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน

3.1.1 ศึกษาทฤษฎีจากตำราและเอกสาร ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการสร้างแบบสังเกต จากเรื่อง การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3.1.2 ศึกษาหลักการเขียนแบบสังเกตจากหนังสือ วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยของ บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 112-144) เพื่อเป็นแนวคิดในสร้างแบบประเมิน

3.1.3 กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อบันทึกพฤติกรรมที่แสดงออกของนักเรียนระหว่างเรียน เป็นข้อมูลวิเคราะห์เชิงคุณภาพของด้านการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียน โดยผู้วิจัยกำหนดหัวข้อ และรูปแบบการบันทึก คือ มีความสนใจและใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีความซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา เคารพสิทธิผู้อื่น และมีนิสัยรักการอ่าน

3.1.4 สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนตามกรอบความคิดที่กำหนดไว้ ลักษณะเป็นแบบสังเกตเป็นแบบ Rubric โดยใช้เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric)

3.2 การหาคุณภาพแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน

3.2.1 นำแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนที่สร้างขึ้น ไปให้
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2.2 จัดทำสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียนฉบับจริงเพื่อนำไปใช้
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับ ใจความ

4.1 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถ
ในการอ่านจับใจความ

4.1.1 ศึกษาทฤษฎีและวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์
(บุญชม ศรีสะอาด. 545 : 62-66)

4.1.2 วิเคราะห์หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง
ที่ใช้สอนด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

4.1.3 สร้างข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา
และจุดประสงค์การเรียนรู้ของเรื่องที่ใช้สอนด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 ข้อ ซึ่งต้องการใช้จริง 30 ข้อ

4.2 การหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนา
ความสามารถในการอ่านจับใจความ

4.2.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา แล้วนำไป
ปรับปรุงแก้ไข

4.2.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นชุดเดิม เพื่อประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์
เชิงพฤติกรรม โดยผู้เชี่ยวชาญถือเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดตามจุดประสงค์

เชิงพฤติกรรม

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่วัดตามจุดประสงค์

เชิงพฤติกรรม

4.2.3 วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตร IOC (ไพศาล วรคำ, 2555 : 265) เพื่อหาผลรวมของคะแนนในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยเพื่อดูดัชนีความสอดคล้องและพิจารณาคัดเลือกข้อสอบที่มีคะแนนตั้งแต่ 0.60-1.00 ปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทั้ง 40 ข้อ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.96

4.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ไปทดสอบกับนักเรียน

โรงเรียนบ้านเทา-นาบอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน 30 คน แล้วนำผลมาวิเคราะห์หาคุณภาพรายข้อ โดยวิเคราะห์หาค่าความยาก พิจารณาความยากระหว่าง 0.20 ถึง 0.80 และวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก พิจารณาค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ตามวิธีของ Whitney and Sabers (ไพศาล วรคำ, 2555 : 292-301 ; อ้างถึงใน Whitney and Sabers, 1970) ปรากฏว่าได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่เข้าเกณฑ์ 30 ข้อ ตามต้องการ จึงเลือกไว้ทั้งหมด มีค่าความยากระหว่าง 0.33 ถึง 0.60 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.42 ถึง 0.50

4.2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่คัดเลือกไว้ จำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ ตามวิธีการของโลเวทท์ (ไพศาล วรคำ, 2555 : 284) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

4.2.6 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนา

ความสามารถในการอ่านจับใจความ แล้วนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเองกับนักเรียนโรงเรียนบ้านม่วง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 16 คน โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง ทั้งนี้ไม่รวมเวลาการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่าน

จับใจความ วิชาภาษาไทยก่อนเรียน ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ จำนวน 7 แผน ระหว่างวันที่ 15 ธันวาคม 2556 ถึงวันที่ 24 ธันวาคม 2556 ใช้เวลาการสอน วันละ 2 ชั่วโมง (ช่วงเวลา 09.00-11.00 น.) เมื่อดำเนินการสอนจนจบแต่ละแผนจะทำการทดสอบย่อย แล้วเก็บรวบรวมคะแนนไว้

3. ทำการประเมินความคิดรวบยอด โดยให้นักเรียนเขียนสรุปเป็นแผนที่ความคิด

4. เมื่อดำเนินการสอนครบทั้ง 7 แผนแล้วทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยหลังเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความชุดเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน

5. นำคะแนนที่ได้จากการเก็บข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นปฏิบัติตามแผน (Action) การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นสังเกตผล (Observe) การสังเกตการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ตรวจสอบและสะท้อนผลการปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและข้อมูลเชิงปริมาณ ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.1 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงข้อค้นพบในการเก็บรวบรวมข้อมูล จัดหมวดหมู่ประเด็นเนื้อหาสรุปเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ซึ่งนำมาจากการสรุปผลการวิจัยและ แสดงให้เห็นแนวทางหรือรูปแบบการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาความสามารถในการ อ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือและวิธีการ ได้แก่ แบบบันทึกการสังเกตการณ์จัดกิจกรรม แบบประเมินการตรวจผลงานปฏิบัติงาน และแบบ บันทึกสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน ข้อมูลทั้งหมดที่ได้จะนำมาวิเคราะห์วิจารณ์ เชิงเนื้อหาเพื่อพัฒนาสภาพที่เกิดขึ้นว่ามีข้อบกพร่องมีปัญหาหรืออุปสรรคอย่างไรแล้วหาทาง แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

1.2 ระหว่างดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตรวจสอบคุณภาพของข้อมูล โดยวิธีการตรวจสอบสามเส้า (Triangulation) ไปพร้อมกันเพื่อใช้ ยืนยันข้อมูลเชิงคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยมีวิธีการ ดังนี้ (Wierma. 1995 : 264 ; อ้างถึงใน ภัทธพร เกษสังข์. 2549 : 135)

1.2.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data triangulation) เป็นการใช แหล่งข้อมูลที่หลากหลายจากผู้ให้ข้อมูลหลายกลุ่มในประเด็นเดียวกันหรือถามซ้ำผู้ให้ข้อมูล กลุ่มเดิม

1.2.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการ (Methodological Triangulation) เป็นการใช่วิธีการวิจัยที่หลากหลายในการศึกษาปรากฏการณ์ เช่น ศึกษาเอกสารประกอบ และ ใช้วิธีสังเกต

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับ ใจความของนักเรียนและการวิเคราะห์แบบทดสอบย่อยท้ายชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการ อ่านจับใจความ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้ (ไพศาล วรรคำ. 2555 : 251)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนน ใช้สูตรดังนี้ (ไพศาล วรรคำ. 2555 : 255-256)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรดังนี้ (ไพศาล วรรคำ.

2555 : 255-256)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง มีสูตรดังนี้ (ปิยะธิดา ปัญญา. 2558 : 195)

$$IOC = \frac{\sum R}{n}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้
กับเนื้อหาหรือระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนระดับความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญ
แต่ละคนประเมินในแต่ละข้อ
n แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความสอดคล้องในข้อนั้น

2.2 ค่าความยากของข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตรของวิทนีย์ และซาเบอร์
(ไพศาล วรคำ. 2554 : 292-301 ; อ้างถึงใน Whitney and Sabers.1970) ดังนี้

$$p = \frac{f}{n}$$

เมื่อ p แทน ดัชนีความยาก
 f แทน จำนวนผู้ตอบถูก
 n แทน จำนวนผู้เข้าสอบ

2.3 ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบแต่ละข้อ โดยใช้สูตรของวิทนีย์ และซาเบอร์
(ไพศาล วรคำ. 2554 : 292-301 ; อ้างถึงใน Whitney and Sabers. 1970) ดังนี้

$$B = \frac{f_p}{n_p} - \frac{f_F}{n_F}$$

เมื่อ B แทน ดัชนีอำนาจจำแนกของเบรนแนน
 f_p, f_F แทน เป็นจำนวนคนที่ตอบข้อนั้นถูกในกลุ่มผ่านเกณฑ์
(Pass) และกลุ่มไม่ผ่านเกณฑ์ (Fail) ตามลำดับ
 n_p, n_F แทน เป็นจำนวนคนในกลุ่มผ่านเกณฑ์ และ
ไม่ผ่านเกณฑ์ตามลำดับ

2.4 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตรของโลเวทท์ (ไพศาล วรรค้ำ. 2555 : 284) ดังนี้

$$R_{cc} = \frac{K \sum xi - \sum xi^2}{(K-1) \sum (xi - c)}$$

- เมื่อ r_{cc} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 K แทน จำนวนข้อสอบ
 Xi แทน คะแนนแต่ละคน
 c แทน คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การเข้าใจการแปลความหมายของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

S.D แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลสัมฤทธิ์

ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้นำเสนอลำดับขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นพัฒนาการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งออกเป็น 2 วงจร ได้แก่

1.1 วงจรที่ 1 ขั้นการวางแผนศึกษาปัญหาการเรียนรู้อ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 ขั้นวางแผน (Plan) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

1.1.2 ขั้นปฏิบัติตามแผน (Action) การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.1.3 ขั้นสังเกตผล (Observe) การสังเกตการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.1.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ตรวจสอบและสะท้อนผลการปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2 วงจรที่ 2 ขั้นการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ขั้นวางแผน (Plan) แนวทางแก้ไขการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2.2 ขั้นปฏิบัติตามแผน (Action) การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2.3 ขั้นสังเกตผล (Observe) การสังเกตการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ตรวจสอบและสะท้อนผลการปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2. ขั้นศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้นำเสนอลำดับขั้นตอนในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 วงจร ดังนี้

1. ผลการพัฒนการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งออกเป็น 2 วงจร ได้แก่

1.1 วงจรที่ 1 ขั้นการวางแผนศึกษาปัญหาการเรียนรู้อ่านจับใจความในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 ขั้นวางแผน (Plan) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่า

1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูใช้วิธีการสอน

ที่ไม่น่าสนใจเท่าที่ควร เช่น สอนตามหนังสือ ไม่มีสื่อเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน บางครั้งนักเรียนไม่มีความถนัด ไม่มีความเข้าใจในเนื้อหาของบทเรียนที่ครูนำมาอธิบายในการสอน จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากจะเรียนในรายวิชา ไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์ ครูไม่จัดกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อพัฒนาประสบการณ์ด้านการอ่านจับใจความให้ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ครูใช้สื่อเฉพาะกระดานดำและหนังสือเรียนเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครูขาดเทคนิควิธีสอนในการอ่านจับใจความ ไม่สามารถจัดกิจกรรมเพื่อชี้แนวทางให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความได้ดีเท่าที่ควรจะเป็น ทำให้นักเรียนขาดทักษะในการอ่านจับใจความค่อนข้างมาก ซึ่งจะเห็นว่าสาเหตุของปัญหาที่ทำให้นักเรียนขาดทักษะการอ่านจับใจความ คือ ปัญหาจากตัวครู จากตัวนักเรียน และวิธีสอนเป็นสำคัญ กล่าวคือผู้สอนขาดเทคนิควิธีสอนที่จะมากระตุ้นให้นักเรียนเกิดแนวคิดรักที่จะอ่านจับใจความ ไม่ได้จัดกิจกรรมด้านการอ่านจับใจความให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาจากตัวนักเรียนเองคือ นักเรียนขาดความรู้ ขาดเนื้อหาที่สนใจ ขาดทักษะการอ่านจับใจความ ขาดกลวิธีในการคิดและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้ดีเท่าที่ควร

2) ด้านพฤติกรรมการสอนของครู จากการศึกษาปัญหาด้านพฤติกรรมการสอนของครู พบว่า การดำเนินการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ไม่จบวิชาเอกภาษาไทยมาโดยตรง ครูมีการพัฒนาแผนการสอนขึ้นเองก็จริง แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้นำมาสอนตามแผนที่พัฒนาไว้ ครูมีการสอนซ่อมเสริมแต่ขาดการสอนต่อเนื่อง ครูไม่ใช้การสื่อสารที่เป็นแรงกระตุ้นในขณะสอนเพื่อกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนเกิดความอยากเรียนรู้และสนใจที่ตั้งใจเรียนในการอ่านจับใจความ

3) ด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน พบว่า นักเรียนขาดเรียนบ่อย นักเรียนบางคนอ่านและเขียนการสะคำผิดมาก นักเรียนส่วนใหญ่อ่านแล้วไม่สามารถจับใจความได้จึงทำให้รู้สึกเบื่อในรายวิชา เกิดความท้อถอยและไม่อยากอ่านจับใจความเนื่องจากขาดความรู้ในเรื่องการอ่านจับใจความ การลำดับความคิดในเรื่องที่อ่านไม่เป็นกระบวนการ ทำให้จับใจความจากเรื่องที่อ่านไม่ได้ ทำให้การอ่านเกิดความสับสนอ่านวกวนไม่สามารถจับใจความได้บางครั้งอ่านในเนื้อหาแล้วไม่สามารถวิเคราะห์ความหมายของเรื่องที่อ่าน และไม่สามารถตีความจากเรื่องได้ เมื่ออ่านจบเรื่องแล้วแล้วไม่สามารถสรุปความจากเรื่องได้เท่าที่ควร ซึ่งจะเห็นว่าสาเหตุของปัญหาที่ทำให้นักเรียนขาดทักษะการอ่านจับใจความ คือ ปัญหาจากตัวครู จากตัวนักเรียน และวิธีสอนเป็นสำคัญ กล่าวคือผู้สอนขาดเทคนิควิธีสอนที่จะมากระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่านจับใจความ ครูไม่ได้จัดกิจกรรมการอ่านจับใจความให้นักเรียน

ได้ฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาจากตัวนักเรียนเองคือ นักเรียนขาดความรู้ ขาดวิธีคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ ขาดเนื้อหาที่จูงใจในการนำมาให้อ่าน ขาดทักษะการอ่านจับใจความ ขาดกลวิธีในการคิดและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

จากประเด็นปัญหาการประชุมร่วมกับผู้ปกครอง ครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งสามารถสรุปแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. ครู ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาทั้งที่ โรงเรียนและที่บ้าน

2. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ควรมีการนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อสร้างความสนใจ ควรมีสื่อการสอน แบบฝึกหัด และเนื้อเรื่องต่างๆ ในการฝึกการการอ่านจับใจความที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัย

3. ครูผู้สอนดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด โดยร่วมกันทำเป็นกลุ่ม และให้นักเรียนนำแบบฝึกไปทำเป็นการบ้าน โดยให้ผู้ปกครองช่วยดูแลเป็นการเสริมแรง ก่อนที่จะนำมาส่งครู ครูผู้สอนตรวจและประเมินผลการทำแบบฝึกของนักเรียนเมื่อเสร็จสิ้นในแต่ละเนื้อหา ประมวลผล สรุปสิ่งที่ได้พบเห็นเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ต่อไป

4. ผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไข โดยให้ประเมินผลการทำแบบฝึกของนักเรียน โดยใช้ดุลพินิจของครูผู้สอนในการพิจารณาเมื่อดำเนินการในแต่ละเนื้อหาเสร็จสิ้นแล้ว ประมวลผล สรุปสิ่งที่ได้พบเห็น และให้ข้อเสนอแนะเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5. ครูผู้สอนวางแผนการจัดการเรียนการสอนในแผนต่อไป โดยนำข้อเสนอแนะจากแผนที่ผ่านมาทั้งของครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแผน และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.1.2 ชั้นปฏิบัติตามแผน (Action) การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จากการปฏิบัติงาน พบว่า ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรม ซึ่งครูได้ดำเนินการสอน โดยเริ่มจากการสำรวจความรู้เดิม ซึ่งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ครูต้องใช้เวลาในการทบทวนความรู้เดิมนาน นักเรียน

มีความรู้เดิมค่อนข้างน้อย ขาดความพร้อมในการศึกษาความรู้ล่วงหน้าก่อนที่จะมาเรียน ครูต้องเน้นย้ำยกตัวอย่างมาอธิบายหลายข้อนักเรียนบางคนจึงจะเข้าใจ สามารถศึกษาใบความรู้ ชูชีพ ทักษะ แต่ในขณะที่ทำชูชีพพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความนั้น นักเรียนยังขาดทักษะในการอ่านจับใจความ ทำให้นักเรียนทำใบงานไม่ได้ เมื่อเวลาใกล้จะหมดครูจะส่งสัญญาณให้นักเรียนทราบ นักเรียนที่ยังทำไม่เสร็จจะรีบขอลอกเพื่อนคนที่เรียนเก่งจึงทำให้ได้คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้

1.1.3 ขั้นสังเกตผล (Observe) การสังเกตการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จากการสังเกตการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียน พบว่า ผลการทดสอบย่อยความสามารถในการอ่านจับใจความจากแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย 12.88 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.87 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 42.93 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ ร้อยละ 80 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจากการทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 1 นักเรียนมีคะแนนผลการเรียนอ่อน (ดังตารางที่ 5) ควรมีการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความในวงจรต่อไป

ตารางที่ 5 ผลการทดสอบย่อยความสามารถในการอ่านจับใจความ ท้ายวงจรที่ 1

คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	เฉลี่ยร้อยละ
30	12.88	2.87	42.93

1.1.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ตรวจสอบและสะท้อนผลการปฏิบัติ

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้ ทำให้พบว่านักเรียนบางคนอ่านจับใจความไม่เก่ง อ่านวอกวนไม่เป็นกระบวนการ ไม่สามารถจับใจความได้ ทำให้เกิดปัญหาในการอ่านจับใจความ ซึ่งนักเรียนยังขาดทักษะในการอ่านจับใจความเป็นอย่างมาก เมื่อครูแจกใบความรู้เพื่อให้นักเรียนฝึกอ่านและฝึกการอ่านจับใจความ ครูจึงต้องคอยเน้นย้ำถึงวิธีการอ่านจับใจความทุกครั้ง ครูต้องปรับลดใบกิจกรรมให้ง่ายลง ปรับเนื้อเรื่องที่อ่านให้กระชับสั้นลง และปรับปรุงเนื้อหาที่อ่านให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนมากขึ้น เพื่อนักเรียนจะสามารถอ่านและอ่านจับใจความได้ดีขึ้น เกิดแรงกระตุ้นให้รักการอ่านมากขึ้น

1.2 วงจรที่ 2 ชั้นการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 ชั้นวางแผน (Plan) แนวทางแก้ไขการพัฒนาความสามารถในการอ่าน
จับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จากการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้จัดกิจกรรมในวงจรที่ 2 ดังนี้

ครูได้มีการเตรียมการสอนมาหลังจากได้ปรับปรุงจากวงจรที่ 1
โดยเตรียมใบความรู้ แบบฝึกทักษะ สื่อการสอน เมื่อนักเรียนมาถึงห้องเรียนได้กล่าวทักทายกัน
เรียบร้อยแล้ว เพื่อเป็นการปรับเวลาในการเรียนการสอนให้ทันต่อการจัดกิจกรรมการสอน
ครูได้มีการปรับแก้ปัญหาในเรื่องของเวลาในการทำชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่าน
จับใจความให้กระชับและสั้นลง

จากนั้นครูได้ทบทวนความรู้แล้วจึงแจกใบความรู้ให้นักเรียนได้ศึกษา
โดยนักเรียนทุกคนในกลุ่มได้อ่านใบความรู้ ครูจึงแจกแบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ
ให้นักเรียนได้ดำเนินการตามขั้นตอน ครูได้มีการปรับกิจกรรมในชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน
จับใจความให้ลดจำนวนลง และปรับเนื้อเรื่องให้กระชับเพื่อให้เหมาะสมกับวัย แต่ยังคงเหลือ
เนื้อหาสาระเหมือนเดิม ในวงจรนี้เริ่มการฝึกจากง่าย ๆ ไปก่อน เป็นการฝึกให้นักเรียนได้ใช้
ทักษะการอ่านจับใจความบ่อย ๆ จนเกิดทักษะ นักเรียนทำงานได้ดีขึ้น คนเรียนอ่อนและ
ปานกลางเริ่มสนใจและตั้งใจทำงานมากขึ้น คนเก่งเริ่มทำงานได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น
เมื่อครบกำหนดเวลา นักเรียนสามารถทำงานได้เสร็จทันกำหนด จากนั้นครูตรวจผลงานและ
มีการสะท้อนผลงานของนักเรียนให้ทราบเพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุงงานของตนเองให้ดีขึ้น

1.2.2 ชั้นปฏิบัติตามแผน (Action) การพัฒนาความสามารถในการอ่าน
จับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ในการปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมนี้ ครูได้ยกตัวอย่างการอ่าน
จับใจความ 3 ถึง 5 ตัวอย่างและแสดงคำตอบให้นักเรียนดู จากนั้นครูได้แจกใบงานให้นักเรียน
ได้ทำ แล้วเดินสำรวจตามกลุ่มต่างๆ เพราะนักเรียนบางคนที่ทำชุดฝึกพัฒนาความสามารถใน
การอ่านจับใจความแล้วหากยังไม่เข้าใจ ไม่กล้าถามครู ครูได้ต้องอธิบายเพิ่มเติมและให้
คำปรึกษา รวมถึงสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนด้วย นักเรียนทำชุดฝึกพัฒนา
ความสามารถในการอ่านจับใจความที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันกำหนดเวลา นักเรียนมีความ
ประทับใจในคะแนนที่ตนได้เพราะได้รับการแนะนำจากครู และได้ใช้ทักษะการอ่าน

จับใจความจากการทำใบงาน สามารถทำชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความเสร็จทันเวลาและมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผลการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ทักษะการอ่าน ตามขั้นตอนการอ่านจับใจความ ดังนี้

1. อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่อง ที่อ่าน นักเรียนสามารถอ่านเรื่องได้และอ่านได้ทันเวลาที่กำหนดไว้
2. แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น นักเรียนสามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ แต่จะมีนักเรียน 3 คน ที่ครูยังต้องคอยชี้แนะและให้คำแนะนำเพิ่มเติม
3. คาดคะเนเหตุการณ์ โดยระบุเหตุผลประกอบ นักเรียนคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นได้ โดยสามารถระบุเหตุผลประกอบการคาดคะเนของตนเองได้ถูกต้อง
4. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน โดยครูแนะนำให้ นักเรียนทราบว่าสิ่งสำคัญในการอ่านจับใจความ คือการเขียนอธิบายความหมาย สาระสำคัญของแต่ละเนื้อหาของเรื่อง ได้ชัดเจนถูกต้อง และสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการอ่าน ไปใช้กับชีวิตรประจำวันได้

1.2.3 ขั้นสังเกตผล (Observe) การสังเกตการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จากผลการทดสอบย่อยของทักษะการอ่านจับใจความ ท้ายวงจรถี 2 ที่ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบกับนักเรียน พบว่า นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบทักษะการอ่านจับใจความได้คะแนนเฉลี่ย 24.38 คะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.05 นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 81.25 แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลการทดสอบย่อยทักษะการอ่านจับใจความจากแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรถี 2

คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	เฉลี่ยร้อยละ
30	24.38	3.05	81.25

1.2.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ตรวจสอบและสะท้อนผลการปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การสะท้อนผลการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากวงจรที่ 2 พบว่า ในวงจรนี้ปัญหาต่าง ๆ ได้ลดลงไปเป็นอย่างมาก มีเพียงแต่ปัญหาที่นักเรียนบางคนอ่านเนื้อเรื่องได้ช้า เพราะมีปัญหาเรื่องการอ่านไม่เก่งมาตั้งแต่ต้น ทำให้ต้องใช้เวลานานกว่าเพื่อน การปรับแก้ปัญหาคือ ครูให้เวลากับนักเรียนกลุ่มนี้มากขึ้นและคอยให้กำลังใจ คอยเสริมแรงให้มีกำลังใจในการอ่านมากขึ้น และให้การบ้านไปฝึกอ่านในตอนเย็น โดยขอให้ผู้ปกครองร่วมเสริมแรงช่วยดูแลลูกในขณะที่ทำการบ้านที่บ้านอย่างใกล้ชิด ผลการปฏิบัติที่ได้แก้ไขของนักเรียนกลุ่มนี้ดีขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ จากคะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏผลดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
หลังเรียนของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย

คะแนนที่นักเรียนสอบได้	จำนวนนักเรียนที่สอบได้	คะแนนรวม
19	1	19
20	1	20
21	1	21
22	1	22
24	2	48
25	1	25
26	3	78
27	2	54
28	4	112
รวม	16	399
\bar{X}		24.94
S.D.		3.00
ร้อยละ		83.13

จากตารางที่ 7 พบว่า คะแนนของนักเรียนจำนวน 16 คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.94 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคิดเป็นร้อยละ 83.13

จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ซึ่งสะท้อนผลที่ได้ พบว่า

ด้านมีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน ในช่วงแรก ๆ มีนักเรียน 3 คน ไม่ค่อยสนใจเรียนเท่าที่ควร เพราะนักเรียนกลุ่มนี้มีปัญหาเรื่องการอ่านไม่เก่ง แต่เมื่อครูเสริมแรงทำให้นักเรียนมีความสนใจเรียนและตั้งใจอ่านมากขึ้น ทำให้สามารถอ่านเรื่องและตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง

ด้านมีความซื่อสัตย์ นักเรียนมีความซื่อสัตย์ในการทำงาน โดยนักเรียนทุกคนจะตั้งใจทำงานของตนเองด้วยความตั้งใจ ไม่ลอกเพื่อน และอ่านเนื้อเรื่องจนจบทุกคนก่อนทำใบงาน

ด้านตรงเวลา นักเรียนมีความตรงต่อเวลาสังเกตได้จากพฤติกรรมของนักเรียน นักเรียนจะเข้าเรียนตรงเวลา ส่งงานทันตามกำหนดเวลาที่กำหนดให้

ด้านเคารพในสิทธิของผู้อื่น นักเรียนให้ความเคารพในสิทธิของผู้อื่น โดยตั้งใจฟังเวลาเพื่อนตอบคำถาม เวลาครูให้ทำกิจกรรมครูจะเลือกตัวแทนกลุ่มออกมาร่วมกิจกรรม นักเรียนจะยอมรับเพื่อนที่ถูกเลือก และไม่ไว้วางใจกับเพื่อน

ด้านมีนิสัยรักการอ่าน นักเรียนมีความสนใจในเรื่องที่ครูให้อ่านและกระตือรือร้นในการอ่านเรื่องมากยิ่งขึ้น โดยจะถามว่าวันนี้เป็นเรื่องอะไร เรื่องราวเป็นอย่างไร สนุกไหม และเมื่อมีเวลาว่างนักเรียนจะใช้เวลาว่างอ่านนิทานและหนังสือที่มุมหนังสือในห้องเรียนมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง ตำบลบ้านม่วง อำเภอสังขม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มี 2 วงจร ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และเสนอผล ดังนี้

1. สรุปผล
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผล

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 วงจร ดังนี้

1.1 วงจรที่ 1 ชั้นการวางแผนศึกษาปัญหาการเรียนรู้อ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.1.1 ชั้นวางแผน (Plan) ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัญหาที่ทำให้นักเรียนขาดทักษะการอ่านจับใจความ คือ ครูที่ใช้วิธีการสอนไม่น่าสนใจ ไม่เกิดความคิดสร้างสรรค์ ไม่จัดกิจกรรมที่น่าสนใจเพื่อพัฒนาประสบการณ์ด้านการอ่านจับใจความให้นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ใช้สื่อเฉพาะกระดานดำและหนังสือเรียนเท่านั้น ปัญหาจากตัวนักเรียนคือ นักเรียนขาดความรู้ ขาดเนื้อหาที่สนใจ ขาดทักษะการอ่านจับใจความ ขาดกลวิธีในการคิด ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่ายไม่อยากจะเรียนในรายวิชา และปัญหาจากวิธีสอน คือ ผู้สอนขาดเทคนิควิธีสอนที่จะมากระตุ้นให้นักเรียนเกิดแนวคิดในการการอ่านจับใจความ ไม่ได้จัดกิจกรรมด้านการอ่านจับใจความให้นักเรียนต่อเนื่อง ส่วนด้านพฤติกรรมกรรมการสอนของครู ปัญหาเกิดจากครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ไม่จบวิชาเอกภาษาไทยมาโดยตรง

ครูมีการพัฒนาแผนการสอนขึ้นเองแต่ไม่ได้นำมาสอนตามแผนที่พัฒนาไว้ ขาดการสอนซ่อมเสริมอย่างต่อเนื่อง และด้านพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ปัญหาเกิดจากนักเรียนขาดเรียนบ่อย นักเรียนบางคนอ่านและเขียนการสะคำผิดมาก นักเรียนส่วนใหญ่อ่านแล้วไม่สามารถจับใจความได้ ทำให้การอ่านเกิดความสับสนอ่านวกวนไม่สามารถจับใจความได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้ปกครอง จึงได้ประชุมหารือร่วมกันเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความของนักเรียน เสนอแนะให้ทุกฝ่ายร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีการนำเข้าสู่บทเรียนที่เร้าความสนใจ ใช้สื่อการสอนหลากหลาย ให้ทำแบบฝึกหัด และนำเนื้อเรื่องต่าง ๆ ในการฝึกการอ่านจับใจความให้เหมาะสมกับวัย ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเป็นกลุ่ม นำแบบฝึกไปทำเป็นการบ้าน โดยให้ผู้ปกครองช่วยดูแลเป็นการเสริมแรง มีการประเมินผลการทำแบบฝึกหัดของนักเรียน โดยใช้ดุลพินิจของครูผู้สอนในการพิจารณาเพื่อประมวลผล สรุปสิ่งที่ได้พบเห็น และให้ข้อเสนอแนะเพื่อหาแนวทางปรับปรุงแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

1.1.2 ขั้นปฏิบัติตามแผน (Action) การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่าสภาพปัญหาคือ ครูดำเนินการสอนโดยเริ่มจากการสำรวจความรู้เดิม ซึ่งในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ครูใช้เวลาในการทบทวนความรู้เดิมนาน นักเรียนมีความรู้เดิมค่อนข้างน้อย ขาดความพร้อมในการศึกษาความรู้ล่วงหน้าก่อนที่จะมาเรียน ทำให้ครูต้องอธิบายหลายครั้งจึงจะเข้าใจและสามารถศึกษาไปความรู้ จุดฝึกทักษะได้ แต่ในขณะที่ทำชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ นักเรียนยังขาดทักษะในการอ่านจับใจความ นักเรียนทำใบงานไม่ได้ตามที่เวลากำหนด ทำให้ได้คะแนนไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้

1.1.3 ขั้นสังเกตผล (Observe) การสังเกตการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สภาพปัญหาพบว่า ผลการทดสอบย่อยความสามารถในการอ่านจับใจความจากแบบทดสอบย่อยท้ายวงจรที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนมีคะแนนผลการเรียนอ่อน ควรมีการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อีกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความในวงจรต่อไป

1.1.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ตรวจสอบและสะท้อนผลการปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สภาพปัญหาพบว่า นักเรียนบางคนอ่านจับใจความ ไม่เก่ง อ่านวกวนไม่เป็นกระบวนการ ไม่สามารถ

จับใจความได้ ขาดทักษะในการอ่านจับใจความเป็นอย่างมาก ครูต้องปรับลดใบกิจกรรมให้ง่ายลง ปรับเนื้อเรื่องที่อ่านให้กระชับสั้นลง และปรับปรุงเนื้อหาที่อ่านให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนจะสามารถอ่านและอ่านจับใจความได้ดีขึ้นเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนรักการอ่านมากขึ้น

1.2 วงจรที่ 2 ขั้นการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

1.2.1 ขั้นวางแผน (Plan) แนวทางแก้ไขการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครูได้มีการเตรียมการสอนให้ดียิ่งขึ้น หลังจากได้ปรับปรุงจากวงจรที่ 1 โดยเตรียมใบความรู้ แบบฝึกทักษะ สื่อการสอน ปรับเวลาในการเรียนการสอนให้ทันต่อการจัดกิจกรรมการสอน แก้ไขปัญหาการทำชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้กระชับและสั้นลงให้เหมาะสมกับวัย แต่ยังคงเหลือเนื้อหาสาระเหมือนเดิม เริ่มการฝึกจากง่าย ๆ เพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะการอ่านจับใจความบ่อย ๆ จนนักเรียนทำงานได้ดีขึ้น คนเรียนอ่อนและปานกลางเริ่มสนใจและตั้งใจทำงานมากขึ้น ส่วนคนที่เก่งเริ่มทำงานได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น นักเรียนสามารถทำงานได้เสร็จทันกำหนด ครูตรวจผลงานและสะท้อนผลงานของนักเรียนให้ทราบเพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุงงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น

1.2.2 ขั้นปฏิบัติตามแผน (Action) การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในการปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมครูได้ยกตัวอย่างการอ่านจับใจความ 3 ถึง 5 ตัวอย่างและแสดงคำตอบให้นักเรียนดู จากนั้นครูได้แจกใบงานให้นักเรียนได้ทำ เดินสำรวจตามกลุ่มต่าง ๆ อย่างไม่ใกล้ชิด หากนักเรียนคนใดไม่เข้าใจ ครูได้อธิบายเพิ่มเติมและให้คำปรึกษา ทำให้นักเรียนทำชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันกำหนดเวลา นักเรียนมีความประทับใจในคะแนนที่ได้ ทำให้แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรมีคะแนนผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่ว่าจะเป็นการอ่านเรื่องสั้น ๆ การแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น การคาดคะเนเหตุการณ์โดยระบุเหตุผลประกอบ และสามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2.3 ขั้นสังเกตผล (Observe) การสังเกตการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากผลการทดสอบย่อยของทักษะการอ่านจับใจความท้ายวงจรที่ 2 พบว่า นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบทักษะการอ่านจับใจความได้คะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้

1.2.4 ขั้นสะท้อนผล (Reflect) ตรวจสอบและสะท้อนผลการปฏิบัติการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความตามแผนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในวงจรนี้ ปัญหาต่างๆ ได้ลดลงไปเป็นอย่างมาก มีเพียงแต่ปัญหาที่นักเรียนบางคนอ่านเนื้อเรื่องได้ช้า เพราะมีปัญหาเรื่องการอ่านไม่เก่งมาตั้งแต่ต้น ทำให้ต้องใช้เวลานานกว่าเพื่อน ครูจึงใช้เวลากับนักเรียนกลุ่มนี้มากขึ้นและคอยให้กำลังใจ คอยเสริมแรงให้มีกำลังใจในการอ่านมากขึ้น โดยให้การบ้านไปฝึกอ่านในตอนเย็น ขอให้ผู้ปกครองร่วมเสริมแรงช่วยดูแลลูกในขณะที่ทำการบ้านที่บ้านอย่างใกล้ชิด ทำให้ผลการปฏิบัตินักเรียนดีขึ้นเรื่อย ๆ ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน ด้านมีความสนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน ในช่วงแรกๆ มีนักเรียน 3 คน ไม่ค่อยสนใจเรียนเท่าที่ควร เพราะมีปัญหาเรื่องการอ่านไม่เก่ง แต่เมื่อครูเสริมแรงทำให้มีความสนใจเรียนและตั้งใจอ่านมากขึ้น สามารถอ่านเรื่องและตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง ด้านมีความซื่อสัตย์ นักเรียนทุกคนตั้งใจทำงานของตนเองด้วยความตั้งใจ ไม่ลอกเพื่อน และอ่านเนื้อเรื่องจนจบทุกคนก่อนทำใบงาน ด้านตรงเวลา นักเรียนจะเข้าเรียนตรงเวลา ส่งงานทันตามกำหนดเวลาที่กำหนดให้ ด้านเคารพในสิทธิของผู้อื่น นักเรียนโดยตั้งใจฟังเวลาเพื่อนตอบคำถาม เวลาครูให้ทำกิจกรรมครูจะเลือกตัวแทนกลุ่มออกมาร่วมกิจกรรม นักเรียนจะยอมรับเพื่อนที่ถูกเลือก และดำเนินนิสัยรักการอ่าน นักเรียนมีความสนใจในเรื่องที่ครูให้อ่านและกระตือรือร้นในการอ่านเรื่องมากยิ่งขึ้น และเมื่อมีเวลาว่างนักเรียนจะใช้เวลาว่างอ่านนิทานและหนังสือที่มุมหนังสือในห้องเรียนมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ครั้งนี้ มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. การพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความเมื่อสิ้นสุดวงจรที่ 1 นักเรียนบางคนยังอ่านจับใจความไม่ได้ อ่านทวนไม่เป็นกระบวนการไม่สามารถจับใจความได้ ขาดทักษะในการอ่านจับใจความเป็นอย่างมาก ทำคะแนนในการทดสอบย่อยท้ายวงจรไม่ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จึงนำผลไปปรับปรุงในวงจรที่ 2 นักเรียนสามารถทำชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันกำหนดเวลา

ทำคะแนนในการทดสอบย่อยท้ายวงจรผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะ ครูมีการเตรียม การสอนให้ดียิ่งขึ้นหลังจากได้ปรับปรุงจากวงจรที่ 1 โดยเตรียมใบความรู้ แบบฝึกทักษะ สื่อการสอน ปรับเวลาในการเรียนการสอนให้ทันต่อการจัดกิจกรรมการสอน แก้ไขปัญหา การทำชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้กระชับและสั้นลงให้เหมาะสมกับ วัย แต่ยังคงเหลือเนื้อหาสาระเหมือนเดิม เริ่มการฝึกจากง่าย ๆ เพื่อเป็นการฝึกให้นักเรียนได้ใช้ ทักษะการอ่านจับใจความบ่อย ๆ จนนักเรียนทำงานได้ดีขึ้น สามารถอ่านเรื่องสั้น ๆ แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นในเนื้อเรื่อง คาดคะเนเหตุการณ์โดยระบุเหตุผลประกอบ และ สามารถสรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นักเรียนที่เคย เรียนอ่อนและปานกลางเริ่มสนใจและตั้งใจทำงานมากขึ้น ส่วนคนที่เก่งเริ่มทำงานได้รวดเร็ว และถูกต้องมากยิ่งขึ้น ทำงานได้เสร็จทันกำหนด ครูตรวจผลงานและสะท้อนผลงานของ นักเรียนให้ทราบเพื่อให้นักเรียนได้ปรับปรุงงานของตนเองและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมนึก ปฏิพานนท์ (2555 : 78) พบว่า การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นเรื่องของการวิเคราะห์ปัญหา การค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหา การทดสอบและ การประเมินผลวิธีแก้ปัญหา การวิจัยเป็นทักษะที่สามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ โดยผู้ปฏิบัติงาน ทุกคนและการพัฒนาความสามารถของบุคคลโดยการฝึกหัด ถือว่าเป็นรากฐานของการ พัฒนาการปฏิบัติ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กิตติพร ปัญญาภิญญผล (2551 : 82) พบว่า ความตรงของวิจัยเชิงปฏิบัติการในด้านผลลัพธ์ เป็นความตรงที่ได้จากการลงมือทำโดยวิธีที่คิด ขึ้น แล้วนำไปสู่ผลสำเร็จของการแก้ปัญหา นักวิจัยลงมือทำเพื่อแก้ปัญหา ขณะทำได้เรียนรู้ บางอย่างและสามารถทำให้ดีขึ้นในวงจรถัดไปได้ เป็นเหตุให้ปัญหาที่เคยมีลดลงหรือหมดไป หรือเกิดการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของชั้นเรียน หรือ โรงเรียนซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่เกิด จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวานิช (2553 : 24) พบว่าความสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ช่วยทำให้เกิดการพัฒนาที่ต่อเนื่องและเกิด การเปลี่ยนแปลงผ่านกระบวนการวิจัยในที่ทำงานซึ่งเป็นประโยชน์ต่อองค์กร เนื่องจากนำไปสู่ การปรับปรุง เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ และการแก้ปัญหา

2. การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 พบว่า นักเรียนสามารถทำคะแนนทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การอ่านจับใจความ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.94 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 83.13 ทั้งนี้เป็นเพราะ การใช้ชุดฝึกให้นักเรียนได้ฝึกทำใบงาน และแบบฝึกส่งผลให้นักเรียนมีความ สามารถในการอ่านจับใจความสูงขึ้น เพราะชุดฝึกทักษะมีกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียน

ได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองตามความสามารถ โดยมีครูผู้สอนคอยกระตุ้น แนะนำ และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ในการอ่านจับใจความ โดยผ่านแบบฝึก ทำให้นักเรียนมีความรู้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนและมีทักษะในการอ่านจับใจความ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำถามนำกระตุ้น นักเรียนในการทำกิจกรรม ฝึกกระบวนการคิด การทำงานอย่างเป็นระบบ เป็นการสร้างและพัฒนานักเรียนมีความสมบูรณ์และสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย อารมณ์สติปัญญาและสังคม ทำให้นักเรียนมีคะแนนทดสอบระหว่างเรียนและหลังเรียนอยู่ในระดับดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Bernard กล่าวว่า การนำหลักการฝึกหัดมาใช้จะสอนให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ได้ ก็ต้องให้นักเรียนเกิดความเข้าใจอย่างแจ่มชัด ซึ่งอาจต้องหมายรวมถึงการเน้นนักเรียนให้ลงมือปฏิบัติ ขณะเรียนและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการทำกิจกรรมต่างๆ ก็จะทำให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญและการนำไปใช้บ่อยๆ ก็จะทำให้ นักเรียนเกิดความมั่นคง แน่นแฟ้นในสิ่งที่เรียน ความรู้คงทน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ บรรจง จันทร์พันธ์ (2548 : 94-100) ได้พัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะภาษาไทย เรื่องการสะกดคำ ไม่ตรงตาม มาตรฐานตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า แผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะ ภาษาไทย เรื่องการสะกดคำ ไม่ตรงตามมาตรฐานตัวสะกด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 82.75 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ไพเราะ วุฒิเจริญกุล (2540 : 79) ได้ศึกษาการพัฒนา ชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ชุดฝึก ทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพตาม เกณฑ์ 80/80 แสดงว่าชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทย เพื่อจับใจความที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สูงกว่าเดิม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากับ 83.87 โดยสรุปจากผลของการวิจัยที่กล่าว มาทั้งหมด จะเห็นได้ว่า วิธีการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เช่น ชุดฝึก ทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยถ้านำมาใช้ในการเรียนการสอนและปฏิบัติตาม ได้ทุก ขั้นตอน นักเรียนจะมีความสามารถในการอ่านจับใจความและตอบปัญหาจากเรื่องที่อ่าน เขียน สรุปเรื่องที่อ่าน ได้ ซึ่งเป็นส่วนที่จะทำให้นักเรียนมีทักษะความสามารถทางการอ่านและการเขียนภาษาไทย แล้วมีความเข้าใจในการอ่านจับใจความได้ ล้วนแต่เป็นวิธีการที่ทำให้การ อ่านและการเขียนของนักเรียนมีการพัฒนาที่ดีขึ้น มีความคงทนในการจำ และมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประวีณา เอ็นดู (2547 : 89) ได้ศึกษาการ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะ

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านน้อย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะ มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 83.33

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ในการสร้างชุดฝึกทักษะควรจัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับระดับความสามารถ ของนักเรียน และระยะเวลาการทำกิจกรรม ตลอดจนอธิบายขั้นตอนการใช้ให้นักเรียนเข้าใจถึง วิธีการใช้ที่ถูกต้อง

1.2 ในการนำชุดฝึกทักษะไปใช้ต้องทำตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในแต่ละกิจกรรม มีการเตรียมอุปกรณ์ และเอกสารประกอบการเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน จึงจะได้ผลดี

1.3 การนำชุดฝึกทักษะมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ดี ขึ้นกว่าเดิม ผู้สอนควรทำความเข้าใจกับนักเรียน และคอยเป็นผู้แนะนำเมื่อนักเรียนมีปัญหาครู เป็นผู้คอยแนะนำแนวทางในการปฏิบัติ และให้มีการยืดหยุ่นเวลา ในการปฏิบัติงานกับนักเรียน

1.4 การให้แรงเสริม ครูควรให้แรงเสริมเพื่อเป็นกำลังใจให้นักเรียนเกิด ความมั่นใจ และการให้รางวัลที่นักเรียนปฏิบัติงานสำเร็จหรือทำได้ถูกต้อง และ ให้ข้อเสนอแนะ ข้อบกพร่องของนักเรียนด้วยความจริงใจเพื่อแก้ไขได้ทันที

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัย

2.1 ควรพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกทักษะในเนื้อหาสาระอื่นๆ และ ระดับชั้นต่าง ๆ

2.2 ควรมีการศึกษาถึงเจตคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนหลังจากการใช้ชุดฝึก ทักษะ

2.3 ควรมีการเปรียบเทียบวิธีการสอน โดยใช้ชุดฝึกทักษะกับวิธีการสอน โดยใช้สื่อ อื่น ๆ

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ พวงเกษม. (2540). ปัญหาและกลวิธีการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- กัญญา รวบรวมใหม่. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบเทคนิค STAD. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กัลยา ขวนมาลัย. (2539). การอ่านเพื่อชีวิต. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- กาญจนา วัฒนา. (2551). การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิตติพร ปัญญาภิญโญผล. (2551). วิจัยเชิงปฏิบัติการ : แนวทางสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ บริษัท นันพันธ์พรีนติ้ง จำกัด.
- เครือวัลย์ ภูมิศรีแก้ว. (2552). การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมือที่ใช้แบบฝึกทักษะกับกลุ่มร่วมมือที่ใช้แผนผังความคิด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จุฑามาศ ชัยสงคราม. (2552). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่าน ประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉลวย ละคร. (2553). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw). การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ฉวีวรรณ อุหาภินันท์. (2545). การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.
- ชวาล แพรัตนกุล. (2550). เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : พิทักษ์อักษร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). แผนการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2542). วิธีสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ชนะการพิมพ์.

- เทอดชัย บัวฝ้าย. (2543). ผลการใช้แบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น .
- ชนภณ ชรรณรักษ์. (2546). การพัฒนาแบบฝึกโครงการวิทยาศาสตร์ สำหรับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนวรรณ เทียนเจษฎา. (2550). การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างการจัดกิจกรรมกลุ่มแบบจิ๊กซอว์กับการจัดกิจกรรม
ตามคู่มือครู. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นพดล จันทร์เพ็ญ. (2542). การใช้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : แสงศิลาการพิมพ์.
- นภาพรณี จรูญพันธุ์. (2552). การพัฒนาความสามารถอ่านจับใจความ โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม
ร่วมมือเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิตยา ปานทิพย์. (2527). การทดลองสอนภาษาไทยโดยการใช้แบบฝึกหัดเป็นรายบุคคลและ
เป็นกลุ่มของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีอาชีวศึกษา
เขตพิตรพิมุขมхамเมท กรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสามิตร.
- บรรจง จันทร์พันธ์. (2548). การพัฒนาแผนการเรียนรู้และแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทย เรื่อง
การเขียนสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3.
การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บันลือ พฤกษ์วัน. (2545). มิติใหม่การสอนอ่าน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- บุญเกื้อ กวรวาเวช. (2542). นวัตกรรมการศึกษา. สงขลา : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- ประทีป วาทิกทินกร. (2542). ลักษณะการใช้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
ภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประวิต เอราวรรณ์. (2545). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้าวิชาการ.

- ประวีณา เอ็นดู. (2547). การพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบฝึกทักษะ. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาลัษณ์มหาสารคาม.
- ปิยะธิดา ปัญญา. (2558). การวัดและการทดสอบแบบอิงกลุ่ม. มหาสารคาม : ตักศิลาการพิมพ์.
- ปิยรวี สุริยะ. (2553). ผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ผอบ โปษกฤษณะ. (2537). ลักษณะสำคัญของภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- พรรณนิภา พลขาง. (2550). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังโน้ตทัศน์ประกอบการเรียนแบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอร์ว้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ,” (2553). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 127. ตอนที่ 45. หน้าที่ 1-23. กรกฎาคม.
- พัชรินทร์ แจ่มจำรูญ. (2547). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี ที่ได้รับการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธี KWL-PLUS กับวิธีสอนอ่านแบบปกติ. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพเราะ วุฒิเจริญกุล. (2540). การพัฒนาชุดฝึกทักษะการอ่านภาษาไทยเพื่อจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพศาล วรคำ. (2555). การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม : ตักศิลาการพิมพ์.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2549). การวิจัยทางการศึกษา. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- มณีรัตน์ สุกโชติรัตน์. (2548). อ่านเป็น : เรียนก่อน สอนเก่ง. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- แม่นมาศ ชวลิต. (2544). แนวทางการส่งเสริมการอ่าน (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ.

- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2552). หลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- รัตติกง ภิรมย์ไกรภักดิ์. (2552). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบ STAD. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วัชรรา เวชบรรพต. (2550). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความนิทานพื้นบ้าน โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วานิช ชื่นชีวิต. (2552). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการอ่าน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดกิจกรรมกลุ่มร่วมมือแบบ STAD โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านด้วยนิทานพื้นบ้าน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วารุณี พรหมคุณ. (2551). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw). การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิชากร กระทรวงศึกษาธิการ, กรม. (2545). คู่มือจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- วิชากร, กรม. (2555). หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555). กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2545). นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ช้างทอง.
- แววมยุรา เหมือนนิล. (2541). การอ่านจับใจความ : หนังสือเสริมสร้างประสบการณ์วิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- ศิริวรรณ วณิชวัฒนวรชัย. (2547). การพัฒนาความสามารถของนักศึกษาคณะในการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการกรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2555). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- โศจิกานต์ ศรีวิเชียร. (2540). การเปรียบเทียบค่านิยมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทักษะ การจัดการกระทำและสื่อความหมายข้อมูล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนแบบโครงการมีการใช้แบบฝึกกิจกรรมปัญหาพิเศษทางชีววิทยาและคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สมนึก ปฏิปทานนท์. (2555). ผลการเรียนรู้การสอนด้วยวีดิทัศน์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษาและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2536). เอกสารการอบรมครูผู้สอนสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ปีงบประมาณ 2536) แนวการใช้ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ คุรุสภา.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ชุมชนุสทกรณการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มรรค. (2523). วิธีสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนา พานิช.
- สุนาฏ นิธิมูทรากุล. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ และความสนใจอันเกิด จากการอ่าน หนังสือที่ใช้สนวนของเด็กในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุมิตร ลำแดงสาร. (2546). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องการทำโครงการ วิทยาศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนลิขิตคุณาธารวิทยา จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุริยา เฟ็งลี. (2552). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยกลุ่มร่วมมือแบบจิกซอว์ (Jigsaw). การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ศุวคนธ์ ทองแมน. (2547). การพัฒนาทักษะอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคจิ๊กซอว์ (Jigsaw) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวรรณารี ศรีขลา. (2551). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD เรื่อง การอ่านจับใจความ วิชาภาษาไทยเพื่ออาชีพ ระดับประกาศนียบัตร วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2553). การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรอุมา พร้อมจะบก. (2547). ผลการใช้แบบฝึกกิจกรรมโครงงานวิทยาศาสตร์ในการสอน วิชาโครงงานวิทยาศาสตร์กับคุณภาพชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรอุมา ลือฉาย. (2552). การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้กระบวนการกลุ่มแบบร่วมมือ (STAD) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุดมลักษณ์ นกฟุ้งพุ่ม. (2545). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกกระบวนการคิดกับการสอนโดยใช้ผังมโนคติ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Brooks, Gregory William. (2010). "Exploring the Relationship Between Teachers' Reading and Writing and Their Teaching of Reading and Writing" **Dissertations Abstracts International**. Vol.60 No.08 : 2854-A.
- Butts, David D. (1974). **The Teaching of Science : A Self Planning Guide**. New York : Harper and Row Publisher.
- Dick, B. (2000). **Rigour Without Numbers : The Potential of Dialectical as Qualitative Research Tools**. Third edition Interchange Brisbane.

- Garcia, Carol Ann. (2008). "The Effect of Two Types of Spelling Instruction on First-Grade Reading, Writing, and Spelling Achievement," **Dissertations Abstracts International**. Vol.58 No.09 : 3459-A.
- Ghaith, Ghazi M. and Amal R. Bouzeineddine. (2006). "Relationship between Reading Attitudes Achievement and Learners Perceptions of Their Jigsaw II Cooperative Learning Experience," **Journal of Reading Psychology**. Vol.24 No.2 : 105-121.
- Holman, Gina Gurley. (2008). "Correlational Study to Determine the Effect of Accelerated Reader Program on the Reading Comprehension of Fourth and Fifth-Grade Students in Early County Georgia," **Dissertation Abstracts International**. Vol.59 No.03 : 771-A.
- Johns, C.S. & Kromann-Kelly, I. (1999). **Using Action Research to Assess Instruction** **Reading Horizons**. Vol.35 No.3 : 199-208.
- Kemmis, S. and McTaggart, R. (1988). **The Action Research Planner**. Victoria : Deakin University Press.
- Manahan, Sally Whiteside. (2008). "Development Spelling : A Qualitative Inquiry Into Classroom Practice," **Dissertation Abstracts International**. Vol.58 No.08 : 3011-A.
- Partridge, Kimberly A. (2007). "A Practitioner Investigates Reading Attitudes in High School Students : Implementing SSR and Read Alouds in 11th Grade English," **Dissertation Abstracts International**. Vol.65 No.04 : 1310 - A.
- Petty, G. (1968). "Language Workbook and Practice Materials," **Development Language Skills in the Elementary School**. New York : Allyn and Bacon, Inc.
- Wainwright, G.R. (1972). **Rapid Reading Made Simple**. Britain : W.H. .

ภาคผนวก ก

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระ มาตรฐาน
และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้รายปี
ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6)

สาระที่ 1 : การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ
แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)

1. สามารถอ่านได้คล่องและอ่านได้เร็วขึ้น เข้าใจธรรมชาติของคำ ส่วนวนโวหาร
การบรรยาย การพรรณนา การเปรียบเทียบ การใช้บริบท เข้าใจความหมายของถ้อยคำ ส่วนวน
และเนื้อเรื่องและใช้แหล่งความรู้พัฒนาความสามารถการอ่าน

2. สามารถแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความ สรุปหา
ความสำคัญในเรื่องที่อ่าน และใช้แผนภาพ โครงเรื่องหรือแผนภาพความคิดพัฒนา
ความสามารถการอ่าน นำความรู้ ความคิดจากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา ตัดสินใจ คาดการณ์และ
ใช้การอ่านอ่านเป็นเครื่องมือพัฒนาตน ตรวจสอบความรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม

3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้คล่อง และ
รวดเร็วถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์ และอักขรวิธี และจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่าทาง
ความคิดและความงดงามทางภาษา สามารถอธิบายความหมาย และคุณค่า นำไปใช้อ้างอิง
เลือกอ่านหนังสือและสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามจุดประสงค์
อย่างกว้างขวาง มีมารยาทในการอ่านและนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และ
เรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และเขียนรายงานการศึกษาค้นคว้าควา
อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)

1. สามารถเขียนเรียงความ ย่อความชี้แจงการปฏิบัติงาน การรายงาน การเขียน
จดหมาย สื่อสารได้เหมาะสมกับโอกาสและจุดประสงค์ เขียนเรื่องราวจากจินตนาการ หรือเรื่องราว
ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงรวมทั้งใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน

2. มีมารยาทการเขียนและนิสัยรักการเขียน และศึกษาค้นคว้าโดยใช้ทักษะ
การเขียน จดบันทึกข้อมูลความรู้ ประสบการณ์ เหตุการณ์ และการสังเกตอย่างเป็นระบบ

นำวิธีการของแผนภาพความคิดมาพัฒนางานเขียนและการรายงาน และเขียนสื่อสารได้ตามจุดประสงค์อย่างมีมารยาททางสังคม

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)

1. สามารถจับประเด็นสำคัญและรายละเอียด แยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นสรุปความ วิเคราะห์เรื่องตามข้อเท็จ เข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องและของผู้พูด เข้าใจถ้อยคำ การใช้น้ำเสียง ทิริยาท่าทางของผู้พูด สามารถรับสารจากการฟังและการดู โดยตั้งข้อสังเกตเปรียบเทียบกับประสบการณ์ในชีวิตจริง แสดงความรู้ความคิดเห็นจากเรื่องที่ฟัง และดูอย่างกว้างขวาง

2. สามารถสนทนาโต้ตอบ พูดแสดงความรู้ ความคิด พูดวิเคราะห์เรื่องราวพูดต่อหน้าชุมชนและพูดรายงาน โดยใช้ถ้อยคำเหมาะสมแก่เรื่อง และจุดประสงค์ตามหลักการพูดมีมารยาทการฟัง การดูและการพูด

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)

1. สามารถสะกดคำในวงคำศัพท์ที่กว้างและยากขึ้น อ่านและเขียนคำได้ถูกต้องคล่องแคล่ว
2. สามารถใช้คำ กลุ่มคำ ตามชนิดและหน้าที่มาเรียบเรียงเป็นประโยคใช้ประโยคสื่อสารได้ชัดเจนรู้จักใช้คำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย
3. สามารถใช้ภาษาในการสนทนา เชื้อเชิญ ชักชวน ปฏิเสธ ชี้แจงด้วยถ้อยคำสุภาพ และใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง รู้จักคิดไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน
4. เข้าใจลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น คำภาษาต่างประเทศที่ปรากฏในภาษาไทย ซึ่งทำให้มีคำใช้มากขึ้น
5. สามารถแต่งบทร้อยกรองประเภทกาพย์และกลอน โดยแสดงความคิดเชิงสร้างสรรค์
6. สามารถถ่านิทานพื้นบ้าน และตำนานพื้นบ้านในท้องถิ่นอย่างเห็นคุณค่า

มาตรฐาน ท 4.2 : สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้เสริมสร้างลักษณะนิสัย บุคลิกภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)

1. สามารถใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ และการดำรงชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคม และใช้เทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาความรู้
2. เข้าใจระดับของภาษา ลักษณะของภาษาพูดและภาษาเขียน ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับบุคคลและสถานการณ์ ใช้ภาษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ในการพัฒนาความรู้ เห็นคุณค่าการใช้ตัวเลขไทย
3. ใช้ภาษาอย่างถูกต้อง มีคุณธรรม โดยการพูด และเขียนตามความเป็นจริง และเหมาะสมแก่สถานการณ์ไม่สร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น ใช้ภาษาอย่างสร้างสรรค์ เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและสร้างความสามัคคีสอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่มบุคคลในชุมชน

สาระที่ 5 : วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-6)

1. สามารถเลือกอ่านหนังสือได้หลากหลาย ทั้งนิทาน ตำนาน เรื่องสั้น สารคดี บทกวี บทร้อยกรอง บทละคร ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของการอ่าน ใช้หลักการพิจารณาหนังสือ พิจารณาให้เห็นคุณค่าและนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระ มาตรฐาน และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและ
สร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (ป.5)
1. สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ และ อ่านได้เร็ว เข้าใจความหมายของคำ สำนวน โวหาร การบรรยาย การพรรณนา การเปรียบเทียบ การใช้บริบท เข้าใจ ความหมายของถ้อยคำ สำนวนและเนื้อเรื่อง และใช้แหล่งความรู้พัฒนาความสามารถ การอ่าน	1. สามารถอ่านได้คล่องแคล่วเร็วมากขึ้น 2. สามารถเข้าใจความหมายของคำได้มากขึ้น 3. สามารถเข้าใจสำนวนโวหาร 4. สามารถเข้าใจการบรรยาย 5. สามารถเข้าใจการเปรียบเทียบ 6. สามารถใช้บริบท 7. สามารถเข้าใจความหมายของถ้อยคำสำนวน 8. สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น 9. สามารถใช้แหล่งความรู้พัฒนา
2. สามารถแยกข้อเท็จจริง และสามารถหา คำสำคัญในเรื่องที่อ่านและใช้แผนภาพโครง เรื่องหรือแผนภาพความคิด พัฒนาความ สามารถการอ่านนำความรู้ ความคิด จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาตัดสินใจคาดการณ์ และใช้การอ่านเป็นเครื่องมือการพัฒนาตน การตรวจสอบความรู้และค้นคว้าเพิ่มเติม	ความสามารถการอ่านได้มากขึ้น 1. สามารถแยกข้อเท็จจริงได้มากขึ้น 2. สามารถแสดงข้อคิดเห็นได้มากขึ้น 3. สามารถวิเคราะห์ความได้ถูกต้องขึ้น 4. สามารถตีความได้ถูกต้องขึ้น 5. สามารถสรุปความได้ถูกต้องขึ้น 6. สามารถหาคำสำคัญในเรื่องที่อ่านได้ 7. สามารถใช้แผนภาพ โครงเรื่อง 8. สามารถใช้แผนภาพความคิดได้ 9. สามารถพัฒนาความสามารถการอ่านได้ 10. สามารถนำความรู้ความคิดจากการอ่านไป ใช้แก้ปัญหาตัดสินใจคาดการณ์ 11. สามารถใช้การอ่านเป็นเครื่องมือพัฒนาตน

มาตรฐานการเรียนรู้	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (ป.5)
	12. สามารถตรวจสอบความรู้ 13. สามารถค้นคว้าเพิ่มเติม
3. สามารถอ่านในใจและอ่านออกเสียง บทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง ได้คล่องและ รวดเร็วถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และ อักษรวิธี และจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่าทาง ความคิดและความงดงามทางภาษา สามารถ อธิบายความหมายและคุณค่า นำไปใช้อ้างอิง เลือกอ่านหนังสือ และสื่อสารสนเทศ ทั้งสื่อ สิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามจุดประสงค์ อย่างอย่างกว้างขวาง มีมารยาทการอ่านและ นิยัรักการอ่าน	1. สามารถอ่านในใจได้เร็วขึ้น 2. สามารถอ่านออกเสียงได้เร็วและถูกต้อง มากขึ้น 3. สามารถอ่านบทร้อยแก้วและร้อยกรอง ได้คล่องและรวดเร็วถูกต้องตามลักษณะ คำประพันธ์และอักษรวิธีได้ 4. สามารถจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่าทาง ความคิด และความงดงามทางภาษา 5. สามารถอธิบายความหมายและคุณค่าใช้ อ้างอิงได้มากขึ้น 6. สามารถเลือกอ่านหนังสือสื่อสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้มากขึ้น 7. มีมารยาทในการอ่าน 8. มีนิยัรักการอ่าน

การวิเคราะห์การกำหนดสาระการเรียนรู้รายปี

สาระที่ 1 การอ่าน

สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ (ป.4-6)	สาระการเรียนรู้รายปี (ป.5)
1. การอ่านคล่องเร็วขึ้น 2. สำนวนโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การอธิบาย เปรียบเทียบ 3. ความหมายของถ้อยคำ 4. ความหมายของสำนวน 5. เนื้อเรื่อง 6. การพัฒนาการอ่าน 7. การใช้บริบท 8. ความหมายของถ้อยคำสำนวน 9. เนื้อเรื่อง 10. การแหล่งความรู้พัฒนาการอ่าน	1. การอ่านคล่องเร็วขึ้น 2. สำนวนโวหาร การบรรยาย การพรรณนา การอธิบาย เปรียบเทียบ 3. ความหมายของถ้อยคำ 4. ความหมายของสำนวน 5. เนื้อเรื่อง 6. การพัฒนาการอ่าน 7. การใช้บริบท 8. ความหมายของถ้อยคำสำนวน 9. เนื้อเรื่อง 10. การแหล่งความรู้พัฒนาการอ่าน
1. การแยกข้อเท็จจริง 2. ข้อคิดเห็น 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ 6. การหาคำสำคัญในเรื่องที่อ่าน 7. แผนภาพโครงเรื่อง 8. แผนภาพความคิด 9. การพัฒนาความสามารถการอ่าน 10. การนำความรู้ความคิดจากการอ่านไปใช้ แก้ปัญหาตัดสินใจ คาดการณ์ 11. การใช้การอ่านเป็นเครื่องมือพัฒนาตนเอง 12. การตรวจสอบความรู้ 13. การค้นคว้าเพิ่มเติม	1. การแยกข้อเท็จจริง 2. ข้อคิดเห็น 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ 6. การหาคำสำคัญในเรื่องที่อ่าน 7. แผนภาพโครงเรื่อง 8. แผนภาพความคิด 9. การพัฒนาความสามารถการอ่าน 10. การนำความรู้ความคิดจากการอ่านไปใช้ แก้ปัญหาตัดสินใจ คาดการณ์ 11. การใช้การอ่านเป็นเครื่องมือพัฒนาตนเอง 12. การตรวจสอบความรู้ 13. การค้นคว้าเพิ่มเติม
1. การอ่านในใจ	1. การอ่านในใจ

สาระการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ (ป.4-6)	สาระการเรียนรู้รายปี (ป.5)
2. การอ่านออกเสียง	2. การอ่านออกเสียง
3. การอ่านบทร้อยแก้วร้อยกรองถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักขรวิธี	3. การอ่านบทร้อยแก้วร้อยกรองถูกต้องตามลักษณะคำประพันธ์และอักขรวิธี
4. การจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่าทางความคิดและความงดงามทางภาษา	4. การจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่าทางความคิดและความงดงามทางภาษา
5. การอธิบายความหมายและคุณค่าใช้อ้างอิง	5. การอธิบายความหมายและคุณค่าใช้อ้างอิง
6. เลือกอ่านหนังสือและสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์	6. เลือกอ่านหนังสือและสารสนเทศ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์
7. มารยาทในการอ่าน	7. มารยาทในการอ่าน
8. นิสัยรักการอ่าน	8. นิสัยรักการอ่าน

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทยรายวิชา ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 160 ชั่วโมง

การอ่าน

อ่านได้คล่องและเร็วเข้าใจความหมายของคำ สำนวน โวหาร การเปรียบเทียบใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาและห้องสมุด การแยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น วิเคราะห์ความ ตีความสรุปใจความสำคัญ หาคำสำคัญในเรื่อง โดยใช้แผนที่ความคิดหรือแผนภาพความคิด พัฒนา การอ่าน นำความรู้ความคิดจากการอ่านไปใช้แก้ปัญหา และตัดสินใจ ใช้การอ่านเป็นเครื่องมือ ในการพัฒนาตนและค้นคว้าเพิ่มเติม อ่านในใจและอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และบทร้อยกรอง ได้คล่องรวดเร็วถูกต้องตามลักษณะของคำประพันธ์และอักขรวิธี ท่องจำบทร้อยกรองที่มีคุณค่าทางความคิดและความงดงามทางภาษา อธิบายความหมายและคุณค่า ของบทร้อยกรอง เลือกรับหนังสืออ่านตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีนิสัยรักการอ่านและมีมารยาทในการอ่าน

การเขียน

เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย เขียนอธิบาย เขียนชี้แจง การปฏิบัติงานได้เหมาะสมกับโอกาส เขียนเรื่องราวจากจินตนาการ จดบันทึกข้อมูลความรู้ ประสบการณ์เพื่อนำมาพัฒนางานเขียน มีนิสัยรักการเขียนและมีมารยาทในการเขียน

การฟัง การดู และการพูด

จับประเด็นสำคัญ แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น สรุปความ วิเคราะห์เรื่อง เข้าใจ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของเรื่อง ผู้พูด เข้าใจถ้อยคำ น้ำเสียงที่แสดงออก กิริยาท่าทางรับสาร จากการฟัง และการดูโดยสังเกต สนทนาโต้ตอบ พูดวิเคราะห์เรื่องราว พูดรายงาน มีมารยาทในการฟัง และการพูด

หลักการใช้ภาษา

อ่านและเขียนสะกดคำในวงคำศัพท์ที่กว้างขวาง ใช้คำ กลุ่มคำ ตามชนิดและหน้าที่มาเรียบเรียงเป็นประโยค ใช้ประโยค สื่อสารได้ชัดเจน ใช้คำที่มีความหมายโดยตรง

ใช้ภาษาในการสนทนาเชื้อเชิญ ชักชวน ปฏิเสธ ซึ่งแจ่มด้วยถ้อยคำสุภาพ ใช้คำราชาศัพท์ รู้จักคิด ไตร่ตรองก่อนพูดและเขียน ลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น และคำภาษาต่างประเทศ ที่ปรากฏในภาษาไทย แต่งบทร้อยกรองประเภทกลอนสี่ กลอนแปด กลอนสุภาพ เล่านิทาน และตำนานพื้นบ้าน ใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือในการเรียนการแสวงหาความรู้และการดำรงชีวิต การใช้ห้องปฏิบัติการทางภาษาและห้องสมุด บอกระดับของภาษา ลักษณะของ ภาษาพูดและภาษาเขียน ใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะกับบุคคลและสถานการณ์ ใช้ภาษาในกลุ่ม สาระภาษาพูด และภาษาเขียนอย่างถูกต้อง มีคุณธรรมและเหมาะสมแก่สถานการณ์ ใช้ภาษาอย่าง สร้างสรรค์ สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม เข้าใจการใช้ภาษาของกลุ่ม บุคคลในชุมชน

วรรณคดี และวรรณกรรม

อ่านนิทาน ตำนาน เรื่องสั้น สารคดี บทความ บทร้อยกรอง บทละคร ใช้หลักการ พิจารณาคูณค่าของหนังสือเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

หน่วยการเรียนรู้
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 2 (ป.5)
ภาคเรียนที่ที่ 2 จำนวน 15 ชั่วโมง
การอ่านจับใจความ

หน่วยการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลาที่ใช้สอน
1	หลักการเบื้องต้นการอ่านจับใจความ	3
2	การอ่านจับใจความจากพระบรมราโชวาท	2
3	การอ่านจับใจความจากคำสอนของพระพุทธทาส	2
4	การอ่านจับใจความจากบทประพันธ์ในวรรณคดี	2
5	การอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น	2
6	การอ่านจับใจความจากบทความสารคดี	2
7	การอ่านจับใจความจากบทความทั่วไป	2

การวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้การอ่านจับใจความ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ สาระภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

จำนวน 3 สัปดาห์ รวม 15 ชั่วโมง

หน่วย การเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	แผนการ จัดการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
1	หลักการเบื้องต้น การอ่านจับใจความ	1. ความหมายของการอ่านจับ ใจความ 2. ความหมายของใจความ 3. พलความหรือส่วนขยาย ใจความ	3	3
2	การจับใจความ จากพระบรมราโชวาท	1. อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	1	2
3	การอ่านจับใจความ จากคำสอนของ พระพุทธทาส	1. อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	1	2
4	การจับใจความ จากวรรณคดี	1. อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	1	2
5	การจับใจความ จากนิทาน	1. อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ	1	2

หน่วย การเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	แผนการ จัดการเรียนรู้	จำนวน ชั่วโมง
		4. การตีความ 5. การสรุปความ		
6	การอ่านจับใจความ จากสารคดี	1. อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	1	2
7	การอ่านจับใจความ จากบทความ	1. อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) 2. อ่านออกเสียง 3. การวิเคราะห์ความ 4. การตีความ 5. การสรุปความ	1	2

กรอบความรู้ที่ 1

การอ่านจับใจความ

การอ่านเพื่อจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องทีอ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายขอเรื่องเก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่หน้าสนใจตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนคติของผู้เขียน

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความสำคัญและเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อหาความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้นหรือเป็นประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเป็นเนื้อความของประโยคอื่นออกหมดหรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดียวๆ ได้โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียวหรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค

ใจความรอง หรือผลความ(พน-ละ-ความ) คือ ข้อความที่ทำหน้าที่ขยายใจความให้ชัดเจน เด่นชัดขึ้น ถ้าตัดผลความสารก็ยังไม่เปลี่ยนแปลง ผลความมักจะเป็นการอธิบายการยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ การให้เหตุผล เป็นต้น

ลักษณะของใจความสำคัญ

1. ใจความสำคัญเป็นข้อความที่ทำหน้าที่คลุมใจความของหัวข้อความอื่นๆ ในตอนนั้นๆ ได้หมดข้อความนอกนั้นเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น
2. ใจความสำคัญของข้อความหนึ่งๆ หรือย่อหน้าหนึ่งๆ ส่วนมากจะมีเพียงประการเดียว
3. ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค อาจจะเป็นประโยคเดียวหรือประโยคซ้อนก็ได้แต่ในบางกรณีใจความสำคัญไม่ปรากฏเป็นประโยค เป็นเพียงใจความที่แฝงอยู่ในข้อความนั้น
4. ใจความสำคัญมีลักษณะเป็นประโยคส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความในการอ่านใดๆ ก็ตามจุดมุ่งหมายเพื่อจับใจความของข้อความที่อ่าน ดังนั้นถ้ารู้จักสังเกตประโยคที่เป็นใจความสำคัญของข้อความแต่ละข้อความและรู้จักแยกใจความหลักออกจากใจความรองได้ ก็จะทำให้เราเข้าใจสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วประเภทของการอ่าน

แบ่งตามวิธีคิดหรือพฤติกรรมความคิดของผู้อ่านจะได้ ดังนี้

1. การอ่านเก็บความรู้ เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการเรียน วิธีเก็บความรู้เป็นวิธีธรรมชาติ เมื่ออ่านสิ่งที่เขียนเรียบเรียงไประยะหนึ่ง การรับความรู้นั้นอาจจะสมบูรณ์หรือไม่สมบูรณ์ก็ได้และการเรียงลำดับข้อมูลก็เรียงในลักษณะที่เข้าใจง่ายต่อการจำ ผู้อ่านอาจเลือกเก็บเฉพาะข้อความที่ ต้องการ

2. การอ่านเอาเรื่อง เป็นการอ่านที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในบทอ่าน ในระหว่างอ่าน ผู้อ่านต้องติดตามเรื่องราวให้ได้ต่อเนื่องกัน ไปจึงจะสามารถอ่านได้รู้เรื่องโดยตลอด การอ่านเอาเรื่องจะได้ผลสมบูรณ์ผู้อ่านจะต้องเข้าใจ รู้เรื่อง และควรจำเรื่องให้ได้ด้วย

3. การอ่านวิเคราะห์ คำว่า วิเคราะห์ หมายถึงแยกแยะออกเป็นส่วนๆ เพื่อทำความเข้าใจและแลเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ การอ่านวิเคราะห์ใช้การอ่านเอาเรื่องเป็นสำคัญก่อน ต้องรู้จักแยกแยะประโยค แล้วพิจารณาว่าส่วนต่างๆ มีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร โดยต้องพยายามตั้งคำถามให้ได้ว่าเรื่องราวเป็นอย่างไร ใครทำอะไร ที่ไหน

4. การอ่านตีความ เมื่ออ่านวิเคราะห์แล้ว ผู้อ่านต้องวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่งว่า สารที่สำคัญที่สุดซึ่งผู้เขียนตั้งใจจะบอกแก่ผู้อ่านนั้นคืออะไร สารนั้นอาจเป็นความตั้งใจ หรือเจตนาแนะนำสั่งสอน เตือนสติ โดยอาจใช้กลวิธีต่างๆ กันไป เช่น อาจใช้ถ้อยคำที่ขบขัน หรืออาจบอกตรงๆ ในการอ่านชนิดนี้ นอกจากจะตีความทั้งเรื่องแล้วในแต่ละช่วงก็ต้องตีความหมาย โดยเฉพาะเมื่อผู้เขียนแฝงจุดสำคัญที่จะต้องตีความ

หลักการจับใจความ

1. ตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่านให้ชัดเจน
2. อ่านเรื่องราวอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ และเก็บใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
3. เมื่ออ่านจบให้ตั้งคำถามตนเองว่า เรื่องที่อ่าน มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร
4. นำสิ่งที่สรุปได้มาเรียบเรียงใจความสำคัญใหม่ด้วยสำนวนของตนเองเพื่อให้เกิดความสละสลวย

การพิจารณาตำแหน่งใจความสำคัญ

ใจความสำคัญของข้อความในแต่ละย่อหน้าจะปรากฏ ดังนี้

1. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นของย่อหน้า
2. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนกลางของย่อหน้า

3. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนท้ายของย่อหน้า
4. ประโยคใจความสำคัญอยู่ตอนต้นและตอนท้ายของย่อหน้า
5. ผู้อ่านสรุปขึ้นเอง จากการอ่านทั้งย่อหน้า (ในกรณีใจความสำคัญหรือความคิดสำคัญอาจอยู่รวมในความคิดย่อยๆ โดยไม่มีความคิดที่เป็นหลัก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้ชุดฝึกพัฒนา
ด้านการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. ชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
3. แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่าน
จับใจความ

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความ โดยใช้ชุดฝึกพัฒนา
ด้านการอ่านจับใจความ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การอ่านจับใจความ

เรื่อง การอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น

เวลา

2 ชั่วโมง

1. สาระที่ 1

การอ่าน

2. มาตรฐาน ท 1.1

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด ไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา สร้าง
วิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

3. สาระสำคัญ

อ่านในใจให้เกิดความเข้าใจชัดเจน และลึกซึ้ง จะต้องอ่านแล้วสามารถตั้งคำถามตอบ
คำถาม ตอบคำถาม อภิปรายเนื้อเรื่อง เล่าเรื่องและเขียนเรื่องได้อย่างมีมรรยาท

4. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

นักเรียนสามารถอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน เรื่องสั้นแล้วสามารถวิเคราะห์ความ
ตีความ สรุปความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้

5. จุดประสงค์การเรียนรู้

5.1 ตั้งคำถามตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ได้

5.2 จับใจความสำคัญและจัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง ได้

5.3 สรุปเนื้อเรื่องและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ได้ถูกต้อง

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ชั่วโมงที่ 1

1. แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน 10 ข้อ ใช้เวลา 5 นาที

2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการอ่านจับใจความ ความหมาย และลักษณะของเรื่องสั้น

3. แจงผลการเรียนที่คาดหวังให้นักเรียนทราบ

ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้ (สังเกต, รับรู้)

1. นักเรียนศึกษาหัวข้อในแบบชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความก่อนที่จะแยกเป็นกลุ่ม เพื่อศึกษารายละเอียดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2. แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆ 4-5 คน แล้วศึกษาตามหัวข้อในแบบชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อให้ทราบว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และผลเป็นอย่างไร แล้วแยกประเด็นสำคัญตามเนื้อหาที่อ่านให้ได้ ดังหัวข้อต่อไปนี้

2.1 ตั้งใจอ่านเรื่อง

2.2 แยกประเด็นความหมาย ลักษณะของเรื่อง และถ้อยความ

2.3 รู้จักกำหนดขั้นตอนการอ่านจับใจความ

2.4 คิดตั้งคำถาม และตอบคำถามจากเรื่องที่ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ ผลเป็นอย่างไร และให้ข้อคิดอย่างไร แล้วอธิบายในใบงานกิจกรรมชุดฝึกพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

2.5 เขียนเรียบเรียงสรุปใจความสำคัญของเรื่องด้วยสำนวนภาษาของตนเอง

2.6 อ่านทบทวนเพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยและความถูกต้อง

3. ให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่ม ออกมานำเสนอผลงานจากหัวข้อที่ได้รับมอบหมายหน้าชั้นเรียน โดยให้เพื่อนๆ ในชั้นเรียนร่วมกันสังเกตและอภิปรายในหัวข้อที่ไม่ชัดเจนด้วยกันอีกครั้ง ส่วนครูจะช่วยเพิ่มเติมและแก้ไขเนื้อหาที่ยังไม่สมบูรณ์ชัดเจน

4. นักเรียนทำกิจกรรมชุดฝึกที่ 1-2 โดยให้แต่ละกลุ่มร่วมกันเฉลยจากทำกิจกรรมชุดฝึก ซึ่งครูจะสร้างความเข้าใจให้นักเรียนตระหนักในเรื่องความซื่อสัตย์และการตรงต่อเวลา โดยไม่ให้นักเรียนเปิดดูเฉลยก่อนทำแบบชุดฝึกหัดเสร็จเรียบร้อย

ชั่วโมงที่ 2

1. นักเรียนและครูทบทวนเนื้อหาในชั่วโมงที่ผ่านมา โดยผู้มนักเรียนออกมาสรุปเนื้อหาจากชั่วโมงที่แล้ว เพื่อประเมินว่าในชั่วโมงที่แล้วนักเรียน ได้เรียนรู้มากน้อยเพียงใด
2. ครูอธิบายเพิ่มเติมและชี้แนะในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์และประเมินผลการเรียนรู้จากผลงานที่นักเรียนทำ โดยซักถามถึงการตรวจคำตอบว่ามีนักเรียนคนใดเปิดดูเฉลยก่อน
3. ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความท้ายชุดฝึก เพื่อประเมินความเข้าใจในการศึกษาการอ่านจับใจความ นักเรียนจดบันทึกลักษณะและองค์ประกอบของเรื่องบันทึกลงในใบงานส่งครูให้ตรวจคำตอบให้รอบคอบ

ขั้นสรุปผลการเรียนรู้

1. ครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อทบทวนเนื้อหาการเรียนอีกครั้ง โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัย
2. นักเรียนทำแบบทดสอบ จำนวน 10 ข้อ ครูบันทึกผลการทดสอบก่อนเรียนและแจ้งให้นักเรียนทราบ เพื่อประเมินผลการพัฒนาความรู้และความเข้าใจของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนนำความรู้หรือข้อมูลที่ได้ไปแก้ไขและปรับปรุงการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้น

7. การวัดและประเมินผล

7.1 วิธีวัด

- 7.1.1 สังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 7.1.2 สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 7.1.3 ตรวจสอบแบบชุดฝึกทักษะ
- 7.1.4 ทดสอบ

7.2 เครื่องมือการวัดและประเมินผล

- 7.2.1 แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน
- 7.2.2 แบบสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล
- 7.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมรายกลุ่ม
- 7.2.4 แบบประเมินการตรวจผลงาน

7.3 เกณฑ์การประเมิน

- 7.3.1 การประเมินพฤติกรรมการทำงานของนักเรียนรายบุคคล ผ่านเกณฑ์ร้อยละ

- 7.3.2 การประเมินผลการทำงานกลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
- 7.3.3 ทำแบบชุดฝึกทักษะตอนที่ 1-2 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
- 7.3.4 ทำแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความท้ายชุดฝึก ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
- 7.3.5 ทำแบบทดสอบหลังเรียน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

8. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 8.1 ใบความรู้เรื่อง เรื่องพระบรมราโชวาท และคำสอนของพระพุทธทาส
- 8.2 แบบชุดฝึกกิจกรรมทักษะตอนที่ 1-2
- 8.3 ทำแบบฝึกหัดการอ่านจับใจความท้ายชุดฝึก
- 8.4 แบบทดสอบก่อนเรียน/หลังเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกผลหลังสอน

1. ผลการสอน

.....
.....
.....

2. บรรยากาศการเรียนการสอน

.....
.....
.....

3. ปัญหาและอุปสรรค.....

.....
.....
.....

4. ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข.....

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

ตัวอย่าง

ชุดฝึกกิจกรรมที่ 5

การอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น

บทนำ

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้และพัฒนาชีวิต ซึ่งนอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้ว ยังก่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เรื่องต่างๆ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความในสาระที่ 1 : การอ่าน ซึ่งผ่านการบูรณาการความรู้ นำไปสู่การเรียนรู้ด้วยตนเอง กระตุ้นให้เกิดความสนใจ ความสามารถ ให้พัฒนาทางภาษา ในส่วนของการอ่านจับใจความเหมาะสมกับวัย และได้ศักยภาพสูงสุด ในแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จะพัฒนาการอ่านจับใจความในเรื่องต่างๆ เช่น บทความ นิทาน เพลง โฆษณา พระบรมราโชวาท บทร้อยกรอง คำขวัญ และอื่นๆ เพื่อให้ให้นักเรียน ได้สามารถรู้ถึงเทคนิคในการอ่านแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ความหมายการอ่านจับใจความ

การอ่านเพื่อจับใจความ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายขอเรื่องเก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่หน้าสนใจตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนะของผู้เขียน

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความสำคัญและเด่นที่สุดย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อหาความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้นหรือเป็นประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเป็นเนื้อความของประโยคอื่นออกหมดหรือสามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยวๆ ได้โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ในแต่ละย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียวหรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค

ใจความรอง หรือผลความ(พน-ละ-ความ) คือ ข้อความที่ทำหน้าที่ขยายใจความ

ให้ชัดเจน เค้นชัดขึ้น ถ้าตีความความสารถก็ยังไม่เปลี่ยนแปลง ผลความมักจะเป็นการอธิบาย การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ การให้เหตุผล เป็นต้น

ประเภทของการอ่าน

ประเภทของการอ่านแบ่งตามวิธีคิดหรือพฤติกรรมการคิดของผู้อ่าน จะได้ดังนี้

1. การอ่านเก็บความรู้ เป็นกิจกรรมที่สำคัญในการเรียน วิธีเก็บความรู้เป็นวิธีธรรมชาติ เมื่ออ่านสิ่งที่เขียนเรียบเรียงไประยะหนึ่ง การรับความรู้นั้นอาจจะสมบูรณ์หรือไม่สมบูรณ์ก็ได้และการเรียงลำดับข้อมูลก็เรียงในลักษณะที่เข้าใจง่ายต่อการจำ ผู้อ่านอาจเลือกเก็บเฉพาะข้อความที่ต้องการ

2. การอ่านเอาเรื่อง เป็นการอ่านที่ผู้เขียนนำเสนอไว้ในบทอ่าน ในระหว่างอ่านผู้อ่านต้องติดตามเรื่องราวให้ได้ต่อเนื่องกันไปจึงจะสามารถอ่านได้รู้เรื่องโดยตลอด การอ่านเอาเรื่องจะได้ผลสมบูรณ์ผู้อ่านจะต้องเข้าใจ รู้เรื่อง และควรจำเรื่องให้ได้ด้วย

3. การอ่านวิเคราะห์ คำว่า วิเคราะห์ หมายถึงแยกแยะออกเป็นส่วนๆ เพื่อทำความเข้าใจและแลเห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ การอ่านวิเคราะห์ใช้การอ่านเอาเรื่องเป็นสำคัญก่อน ต้องรู้จักแยกแยะประโยค แล้วพิจารณาว่าส่วนต่างๆ มีความเกี่ยวข้องกันอย่างไร โดยต้องพยายามตั้งคำถามให้ได้ว่าเรื่องราวเป็นอย่างไร ใครทำอะไร ที่ไหน

4. การอ่านตีความ เมื่ออ่านวิเคราะห์แล้ว ผู้อ่านต้องวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่งว่า สารที่สำคัญที่สุดซึ่งผู้เขียนตั้งใจจะบอกแก่ผู้อ่านนั้นคืออะไร สารนั้นอาจเป็นความตั้งใจ หรือเจตนา แนะนำสั่งสอน เตือนสติ โดยอาจใช้กลวิธีต่างๆ กันไป เช่น อาจใช้ถ้อยคำที่ขบขัน หรืออาจบอกตรงๆ ในการอ่านชนิดนี้ นอกจากจะตีความทั้งเรื่องแล้วในแต่ละช่วงก็ต้องตีความหมาย โดยเฉพาะเมื่อผู้เขียนแฝงจุดสำคัญที่จะต้องตีความ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถตอบคำถาม และอธิบายความหมายจากเนื้อเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
2. นักเรียนสามารถสรุปใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่อ่านได้

คำแนะนำการใช้ชุดฝึกสำหรับนักเรียน

ชุดฝึกที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ การอ่านจับใจความเชิงวิเคราะห์ได้ด้วยตนเองอย่างมั่นใจ เพื่อประโยชน์สำหรับนักเรียน

ควรปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทำความเข้าใจ กับจุดประสงค์การเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ทำแบบฝึกการอ่านจับใจความเชิงวิเคราะห์อย่างรอบคอบและตั้งใจ
4. ทำแบบทดสอบหลังเรียน
5. ร่วมตรวจคำตอบกับแนวการตอบในภาคผนวก
6. ร่วมตรวจคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนเมื่อเรียนจบในแต่ละเรื่องเพื่อวัดความรู้ที่พัฒนาขึ้นในเรื่องนั้นๆ
7. นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง ไม่ดูและจับบันทึก

เกร็ดความรู้

นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าต่อๆ กันมาเป็นเวลานานมาแล้ว แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเริ่มต้นเล่ากันมาตั้งแต่เมื่อใด การเล่านิทานมีจุดหมายก็เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และให้ความรู้เพื่อสอนให้เป็นคนดีอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติเพื่อเป็นข้อคิดและนำไปปฏิบัติ

ประเภทของนิทาน

ประเภทของนิทาน แบ่งออกตามรูปแบบได้ 11 ประเภท คือ

1. ประเภทเทพนิยายหรือปรัมปรา (Fairy Tale)
2. ประเภทชีวิตจริง (Novella)
3. ประเภทวีรบุรุษ (Hero Tale)
4. ประเภทนิทานประจำถิ่น (Sage)
5. ประเภทเล่าอธิบายเหตุ (Explanatory Tale)
6. ประเภทเทพปกรณัมหรือเทพปกรณัม (Myth)
7. ประเภทสัตว์ (Animal Tale)
8. ประเภทมุขตลก (Merry Tale)
9. ประเภทศาสนา (Religious Tale)
10. ประเภทเรื่องผี
11. ประเภทเข้าแบบ (Formular Tale)

หลักการจับใจความสำคัญจากนิทาน

การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานอาจใช้หลักการอ่านจับใจความสำคัญเหมือน การอ่านเรื่องยาวๆ ทัวไป คือเน้นการสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ในลักษณะการย่อความ ซึ่งมี ขั้นตอนการอ่าน ดังนี้

1. ตั้งใจอ่าน มีสมาธิในการอ่าน
2. อ่านเรื่องราวต่างๆ แต่ต้นจนจบเรื่อง
3. สรุปหรือจับใจความสำคัญว่าเป็นเรื่องอะไร มีใคร ทำอะไร กับใครที่ไหน

เมื่อไร ทำอย่างไร

4. ทบทวนความบางตอน หรือสาระบางเรื่องที่ยังเข้าใจ ไม่ชัดเจนให้เข้าใจ
5. สังเกตดูว่าผลสุดท้ายของเรื่องนั้นๆ อะไรเกิดขึ้นบ้าง
6. พิจารณาว่าเรื่องมีสาระหรือความสำคัญอยู่ที่ใด มีแง่คิดคติธรรมหรือคาสอนแก่

ผู้อ่านอย่างไรบ้าง

7. สรุปความคิด ทำบันทึกช่วยจำ ย่อความ ตอบคำถาม หรือ ทำกิจกรรมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์

ความหมายของเรื่องสั้น

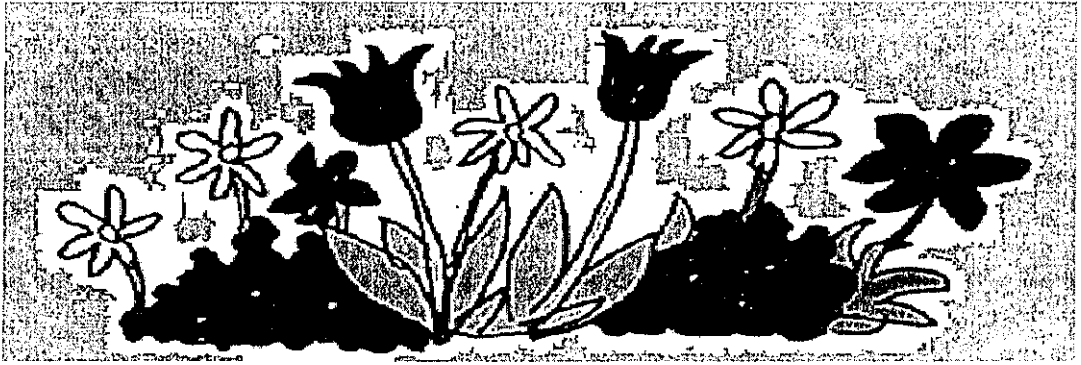
เรื่องสั้น คือ บันเทิงคดีร้อยแก้วรูปแบบหนึ่ง มีลักษณะคล้ายนวนิยาย แต่สั้นกว่า โดยมีเหตุการณ์ในเรื่องและตัวละครน้อย มักจบแบบพลิกความคาดหมายหรือจบแบบทิ้งให้คิด เป็นต้น การดำเนินเรื่องจะมุ่งเข้าสู่ประเด็นหลักอย่างรวดเร็ว ต้นกำเนิดของเรื่องสั้นมาจาก ประเพณีการเล่านิทาน ซึ่งมักจะปู โคร่งเรื่องอย่างคร่าวๆ แล้วเข้าสู่จุดสำคัญของเรื่องอย่างรวดเร็ว

ลักษณะเด่นของเรื่องสั้น

มักมีเหตุการณ์หลักเพียงเหตุการณ์เดียว โคร่งเรื่องเดียว ฉากเดียว จำนวนตัวละคร เพียงไม่กี่ตัว และมีระยะเวลาตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องไม่นานนัก

การอ่านจับใจความจากนิทาน เรื่องสั้น

ดอกกุหลาบและดอกบานไม่รู้โรย

ณ สวนแห่งหนึ่ง มีดอกกุหลาบแสนสวยบานสะพรั่ง ซึ่งข้างๆ กันนั้นก็มียอดอกบานไม่รู้โรยต้นเล็กๆ ขึ้นอยู่เช่นกัน วันหนึ่งดอกบานไม่รู้โรยได้พูดคุยกับดอกกุหลาบขึ้นว่า “ข้าอิจฉาท่านเสียจริง ท่านช่างเป็นดอกไม้ที่สวยงามและมีกลิ่นหอมที่ใครๆ ต่างก็อยากชื่นชม ไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ ผี หรือผีเสื้อ ข้าเองก็อยากมีความงามและกลิ่นหอมเหมือนเช่นท่านบ้าง” เมื่อดอกกุหลาบได้ยินดังนั้นก็ตอบกลับไปด้วยน้ำเสียงอันเศร้าว่า “โธ่! เจ้าดอกบานไม่รู้โรยผู้ไร้เดียงสา เจ้าช่างโศกคืนึกที่ึกมาแล้ว ไม่มีผู้ใดต้องการเด็ดไปชื่นชม เจ้าจะแข็งแรงและมีชีวิตอยู่อย่างยาวนานแม้ว่าฤดูกาลจะแปรเปลี่ยนไปเช่นไรก็ตาม ผิดกับข้าที่มีชีวิตอยู่ได้ในเวลาเพียงสั้นๆ เพราะเมื่อมีคนมาเด็ดข้าไปชื่นชมสมใจแล้ว ไม่นานข้าก็จะเหี่ยวเฉาโรยราลงเพียงชั่วข้ามคืนเท่านั้นเอง”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : ความสวยงามภายนอกนั้นมิแต่จะเสื่อมถอยไปกับกาลเวลา

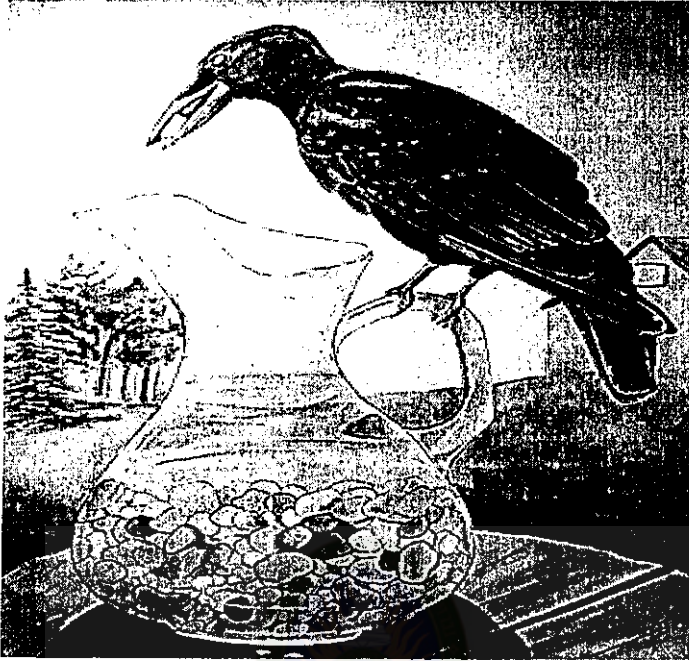
ชาวนาและนกกระเรียน

ณ ทุ่งนาแห่งหนึ่ง มีเหล่านกกระเรียนพากันมาจิกกินเมล็ดข้าวที่เพิ่งจะออกรวงใหม่ๆ จนหมด ทำให้ชาวนา รู้สึก โกรธ เป็นอย่างมาก เขาจึงนำหุ่นไล่กา มาตั้งไว้เพื่อไล่เหล่า นกกระเรียนไป แต่พวกมันก็ไม่ได้เกรงกลัวเลยสักนิด วันต่อมา ชาวนาจึงได้นำคันธนูออกมา และ ทำท่าเหมือนจะยิงไล่เหล่า นกกระเรียน เพื่อหวังจะเตือนให้พวกมันหนีไปเสีย แต่พวกมัน สังเกตเห็นว่าคันธนูที่ชาวนาถืออยู่นั้น ไม่ได้ขึงสายไว้ ก็ไม่ได้สนใจและยังคงจิกกินเมล็ดข้าว กันต่อไป ทำให้ชาวนายิ่งโมโหมากยิ่งขึ้น พลันขึงสายธนูและเล็งลูกศรไปยังฝูงนกกระเรียนที่ กำลังจิกกินเมล็ดข้าวอยู่ ทำให้ นกกระเรียนตายไปเป็นจำนวนมาก นกกระเรียนตัวหนึ่งจึงได้ ตะโกนขึ้นว่า “รีบหนีกันเถอะพวกเรา ชาวนาไม่ได้เพียงแค่ต้องการขู่มกเรา แต่เขาคิดจะฆ่า พวกเราจริงๆ”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : ผู้หลงระเหิงไม่เชื่อในคำเตือนใดๆ ย่อมประสบกับภัย อันตรายอย่างไม่ทันรู้ตัว

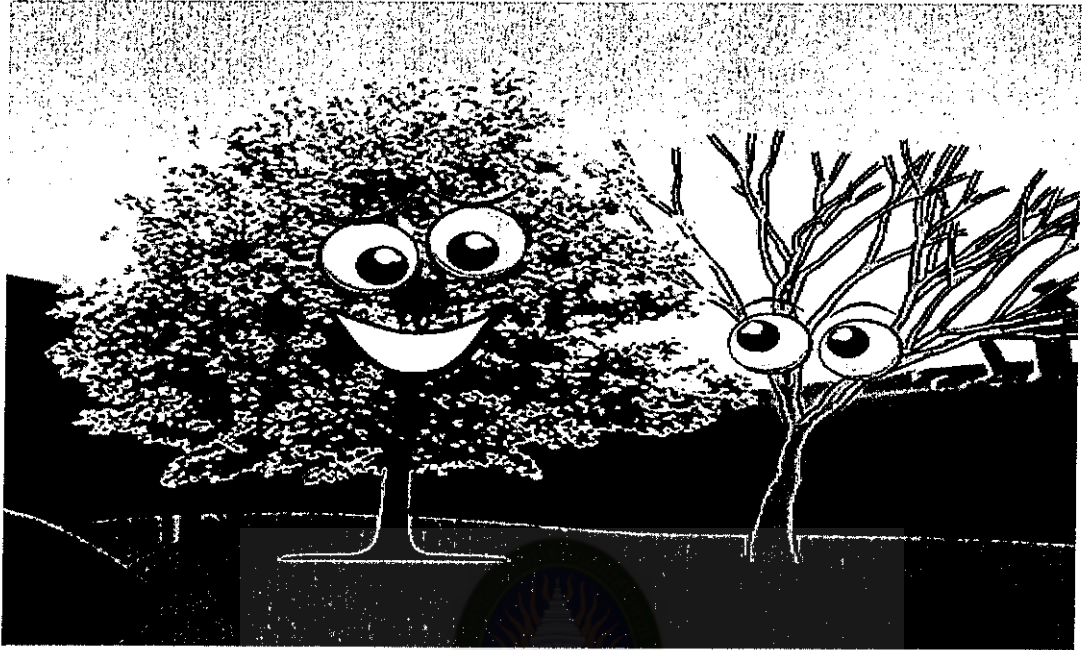
กากับเหยือกน้ำ

วันหนึ่งในฤดูแล้ง น้ำตามหนองน้ำและลำธารต่างก็แห้งขอดลงไปหมด มีกาตัวหนึ่ง ซึ่งยังไม่ได้กินน้ำแม้แต่หยดเดียวเลยทั้งวัน มันกระหายน้ำเป็นอย่างมากจนแทบไม่มีเรี่ยวแรง จะบินไปไหนได้อีก แต่โชคดีที่มันเผชิญเหลือบไปเห็นเหยือกน้ำใบหนึ่งตั้งอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ กาไม่รอช้ารีบบินไปดูในทันที กาพบว่าเหยือกน้ำใบนั้นตั้งสูงและมีปากแคบ โดยภายในเหยือกนั้นก็เหลือน้ำอยู่น้อยเต็มที กาจึงครุ่นคิดหาวิธีการที่จะกินน้ำในเหยือกนั้น ทั้งพยายามแหงจะงอยปากของมันลงไป และพยายามผลักเหยือกน้ำให้ล้มลง แต่มันก็ไม่มีเรี่ยวแรงพอ ไม่ว่าจะอย่างไรจนแล้วจนเล่ามันก็ยังไม่สามารถกินน้ำในเหยือกได้สักที เมื่อคิดได้ในที่สุดมันก็ตัดสินใจไปคาบก้อนกรวดมาใส่ลงไปในเหยือกทีละก้อนๆ จนระดับน้ำภายในเหยือกค่อยๆ สูงขึ้นถึงคอเหยือก แล้วกาก็ได้กินน้ำในเหยือกนั้นอย่างสมใจ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : การใช้สติปัญญาข่มค้นพบหนทางแห่งความสำเร็จ

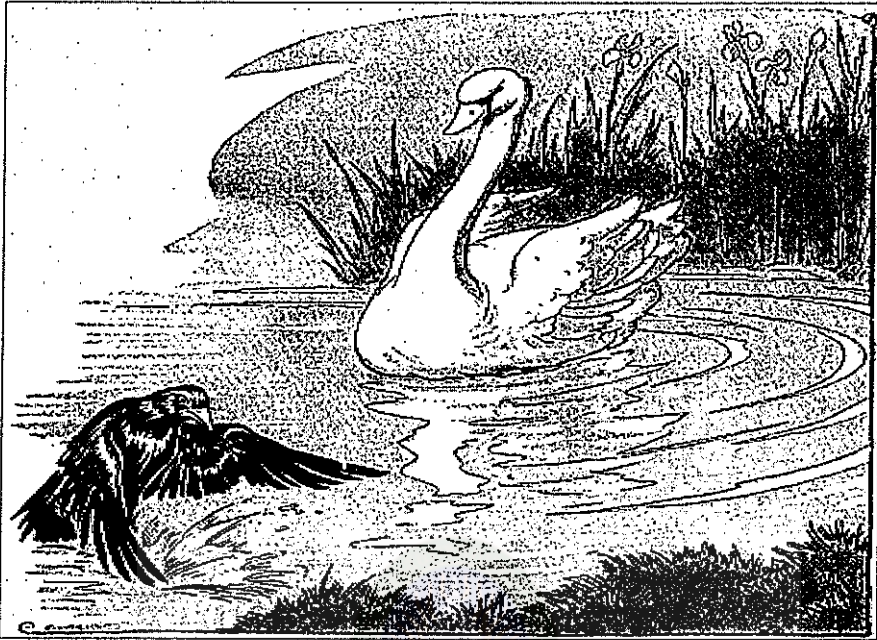
ต้นมะกอกและต้นมะเดื่อ

ณ ป่าแห่งหนึ่ง มีต้นมะกอกและต้นมะเดื่อยืนต้นอยู่ใกล้ๆ กัน เมื่อถึงฤดูหนาว ต้นมะเดื่อก็ได้ผลัดใบออกจนเหลือแต่กิ่งก้านที่ไร้ใบ เมื่อต้นมะกอกเห็นการเปลี่ยนแปลงของ ต้นมะเดื่อดังนี้จึงหัวเราะเยาะแล้วกล่าวว่า “เจ้าต้นมะเดื่อที่น่าเวทนา เจ้าคงต้องทนอยู่ในสภาพที่น่าเกลียดแบบนี้ไปอีกนานจนกว่าฤดูหนาวนี้จะผ่านพ้นไป ผิดกับข้าที่ยังคงมีใบเขียวชุ่มตลอดทั้งปี” หลายวันต่อมาหิมะ ได้ตกลงมาอย่างหนัก และหิมะหนาที่บึกได้จับตัวอยู่ตามใบและ กิ่งก้านสาขาของต้นมะกอกจนเต็มไปหมด และในไม่ช้าต้นมะกอกก็แบกรับน้ำหนักของหิมะไว้ไม่ไหวทำให้กิ่งก้านของมันหักระเนระนาดจนไม่เหลือร่องรอยของความสวยงามเลยแม้แต่น้อย ต้นมะเดื่อจึงกล่าวกับต้นมะกอกว่า “แม้ข้าจะผลัดใบจนเหลือแต่กิ่งก้านก็ตาม แต่นี่แหละคือเหตุผลที่ทำให้ข้ามีชีวิตรอดโดยที่ไม่ได้รับอันตรายใดๆ ”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : ในสิ่งเลวร้ายย่อมมีสิ่งดีแฝงอยู่ และในสิ่งดีย่อมมีสิ่งเลวร้ายซ่อนอยู่

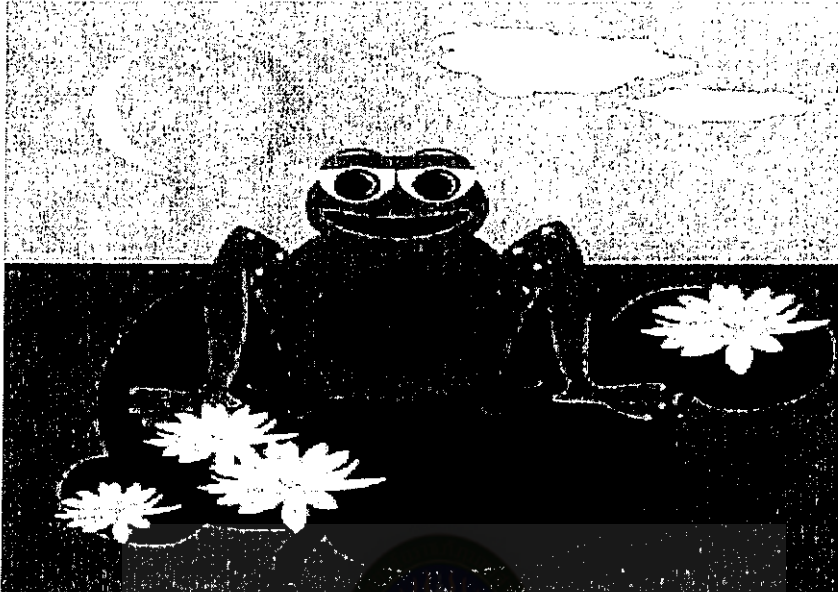
กากับหงส์

ณ ริมทะเลสาบแห่งหนึ่ง มีกาดัวหนึ่งเกาะอยู่บนกิ่งไม้ มันเห็นหงส์ท่าทางสง่างาม กำลังแช่น้ำอยู่ในทะเลสาบแห่งนี้ จึงคิดว่าถ้ามันลงไปแช่น้ำนานๆ เช่นหงส์นี้ ขนสีดำของมัน ก็คงจะต้องกลายเป็นขนสีขาวสะอาดเช่นเดียวกับหงส์อย่างแน่นอน มันจึงบินลงไปแช่ตัวอยู่ในทะเลสาบเช่นเดียวกับหงส์ และกล่าวกับตนเองว่า “ขนสีดำน่าเกลียดของข้าจะต้องกลายเป็นขนสีขาวสวยงามสะอาดในไม่ช้าเป็นแน่” แล้วมันก็แช่น้ำอยู่อย่างนั้นทั้งวันทั้งคืน โดยไม่ยอมบินไปหาอาหารเลย พร้อมกับตั้งหน้าตั้งตาคอยดูว่าขนของมันนั้นได้เปลี่ยนเป็นสีขาวหรือยัง ในที่สุดมันก็อดอาหารจนตายอยู่ในทะเลสาบนั้น โดยที่ขนของมันก็ยังคงมีสีดำอยู่เช่นเดิม

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : ความทะเยอทะยานเกินตัวจะนำมาซึ่งความหายนะ

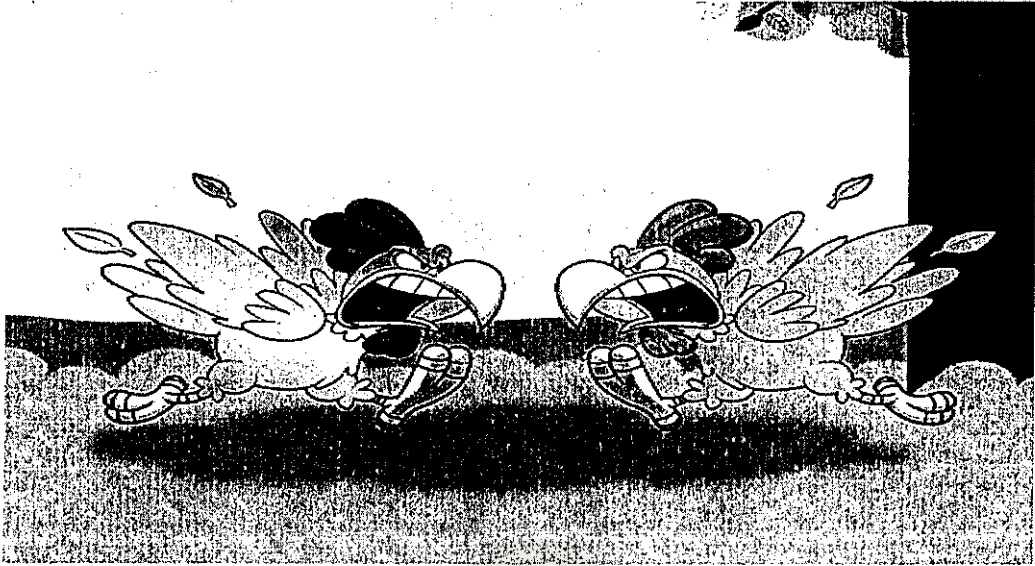
กบกับพระอาทิตย์

ในวันหนึ่งพระอาทิตย์ได้ประกาศให้บรรดาสัตว์น้อยใหญ่ทั้งหลายรู้ว่ากำลังจะแต่งงาน บรรดากบได้ยินดังนั้นก็ตกใจเป็นอย่างมาก และต่างพากันขึ้นมาจากหนองน้ำ พร้อมกับส่งเสียงคัดค้านการแต่งงานของพระอาทิตย์จนดังระงมไปทั่วทั้งป่า สัตว์ป่าต่างๆ ก็พากันออกมาดูพวกกบด้วยความรำคาญ และในฐานะเจ้าป่าสิงโตจึงเอ่ยถามบรรดากบว่า “ทำไมพวกเจ้าจึงต้องคัดค้านเรื่องที่พระอาทิตย์จะแต่งงานด้วยเล่า ไม่เห็นเกี่ยวข้องกับอะไรกับพวกเจ้าเลยสักนิด” กบชราตัวหนึ่งจึงตอบกลับไปว่า “ทำไมถึงจะไม่เกี่ยวข้องกับพวกข้าล่ะ มันเกี่ยวยิ่งกว่าเกี่ยวเสียอีก มันเกี่ยวข้องกับพวกข้าทุกอย่าง เพราะขนาดมีพระอาทิตย์เพียงดวงเดียวนี้ยังทำให้น้ำในหนองของพวกข้าแห้งผากถึงเพียงนี้ หากมีพระอาทิตย์อีกดวงปรากฏขึ้นพร้อมกันถึงสองดวงล่ะก็ พวกข้าคงต้องตายกันหมดเป็นแน่”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : การกระทำของผู้มีอำนาจย่อมส่งผลกระทบต่อผู้น้อยเสมอ

การต่อสู้ของไก่ป่า

ท่ามกลางป่าอันเขียวสงบแห่งหนึ่ง มีไก่ป่าอยู่สองตัวกำลังจะต่อสู้กันเพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่ โดยพวกมันตกลงกันไว้ว่าหากใครเป็นผู้ชนะจะได้เป็นผู้นำของฝูง แต่ผู้แพ้นั้นจะต้องถูกขับไล่ออกไปจากป่าแห่งนี้ เมื่อวันต่อสู้มาถึง ไก่ทั้งสองต่างก็จิกตีกันอย่างเอาเป็นเอาตายแบบไม่คิดชีวิตกันเลยทีเดียว และผลของการต่อสู้ก็จบลง โดยมีฝ่ายหนึ่งชนะและอีกฝ่ายหนึ่งแพ้ ซึ่งไก่ตัวที่ชนะก็ดีใจและฮึกเหิมเป็นอย่างยิ่งที่ตัวมันแข็งแรงและเก่งกล้าจนสามารถเอาชนะอีกฝ่ายหนึ่งได้ เมื่อได้รับชัยชนะแล้วมันก็พยายามที่จะปีนขึ้นไปบนเนินเขาเล็กๆ พร้อมกับโก่งคอขันเสียงดัง เพื่อเป็นการประกาศว่าบัดนี้มันได้กลายเป็นผู้นำของฝูงไก่ป่าแล้ว และทันใดนั้นเองก็มึนกอินทรีตัวหนึ่งบินผ่านมาเห็นเข้า มันจึงบินโฉบลงมาด้วยความรวดเร็วและคว้าไก่ป่าผู้ชนะไปกินเป็นอาหารในทันที

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : ความโอ้อวดจะนำพาหายนะมาสู่ตนเอง

คนโลกกับคนขี้ใจฉา

วันหนึ่งมีชายอยู่สองคนซึ่งเป็นเพื่อนบ้านกัน คนหนึ่งนั้นเป็นผู้ที่มีความโลภเป็นอย่างมาก ส่วนอีกคนหนึ่งนั้นเป็นผู้ที่ชอบอิจฉาริษยาผู้อื่น วันหนึ่งทั้งสองได้เดินทางไปหาเทพเจ้าซีอุสเพื่อขอพรวิเศษ และทันทีที่ไปถึงเทพเจ้าซีอุสก็ล่วงรู้ได้ถึงนิสัยของชายทั้งสองคนนี้และต้องการสั่งสอนให้รู้สำนึก จึงกล่าวกับชายทั้งสองคนไปว่า “ข้าจะคลบนันดาลพรวิเศษให้กับผู้ที่ขอพรเป็นคนแรก และอีกคนหนึ่งจะได้รับผลของพรวิเศษนั้นเป็นสองเท่า” เมื่อชายทั้งสองคนได้ฟังดังนั้น ชายผู้โลภมากจึงเปิดโอกาสให้ชายที่ขี้ใจฉาได้ขอพรก่อน เพราะตนหวังจะได้ผลประโยชน์ที่มากกว่า ส่วนชายขี้ใจฉาก็คิดว่าชายโลภมากจะได้ดีกว่าตนจึงได้ขอพรต่อเทพเจ้าซีอุสว่า “ขอให้ข้าตาบอดข้างหนึ่ง” ทันใดนั้นเองชายโลภมากก็ได้รับผลของพรนั้นเป็นสองเท่าคือเขาต้องตาบอดทั้งสองข้างนั่นเอง

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : ความโลภและความริษยานำมาซึ่งความหายนะ

กระต่ายกับหนู

ครั้งหนึ่งมีกระต่ายผู้ผอมโซอยู่ตัวหนึ่งกำลังเดินหาอาหาร มันเดินโซซัดโซเซเรื่อยมา จนพบกับขุ้งของชาวไร่ มันสังเกตเห็นรูที่ใหญ่พอที่มันจะสามารถมุดลอดเข้าไปอยู่ในขุ้งได้ และทันทีที่มุดเข้าไปด้านในก็พบกับข้าวโพดกองใหญ่ มันจึงพูดกับตัวเองว่า “นี่เป็นดังขุมทรัพย์ที่พระเจ้าชี้้นำทางให้แก่ข้า” จากนั้นมันก็กินข้าวโพดข้างในนี้อย่างเอร็ดอร่อย หลายวันผ่านไป ร่างกายของมันก็เริ่มอ้วนขึ้นๆ จนกระทั่งวันหนึ่งมันได้ยินเสียงคนพูดคุยกันถึงเรื่องที่ชาวไร่จะนำข้าวโพดในขุ้งไปขาย มันทั้งตกใจและลนลานหาทางออกจากขุ้งนี้แต่ก็หาไม่เจอเสียที พบแต่เพียงรูเล็กๆ รูหนึ่งเท่านั้น เจ้าหนูน้อยที่อาศัยอยู่ในขุ้งแห่งนี้มาก่อนและเฝ้าดูเหตุการณ์มาโดยตลอดจึงหัวเราะและกล่าวกับกระต่ายว่า “เจ้ากระต่ายเอ๋ย รูเล็กๆ ที่เจ้าเห็นมันก็เป็นช่องทางเดียวกับที่เจ้าลอดเข้ามาตอนแรกนั่นแหละ เจ้าคงต้องรอให้ผมเท่าเดิมเสียก่อนจึงจะออกไปได้ แต่กว่าเจ้าจะผอม เจ้าก็คงถูกชาวไร่จับไปกินเป็นอาหารเสียก่อนเป็นแน่”

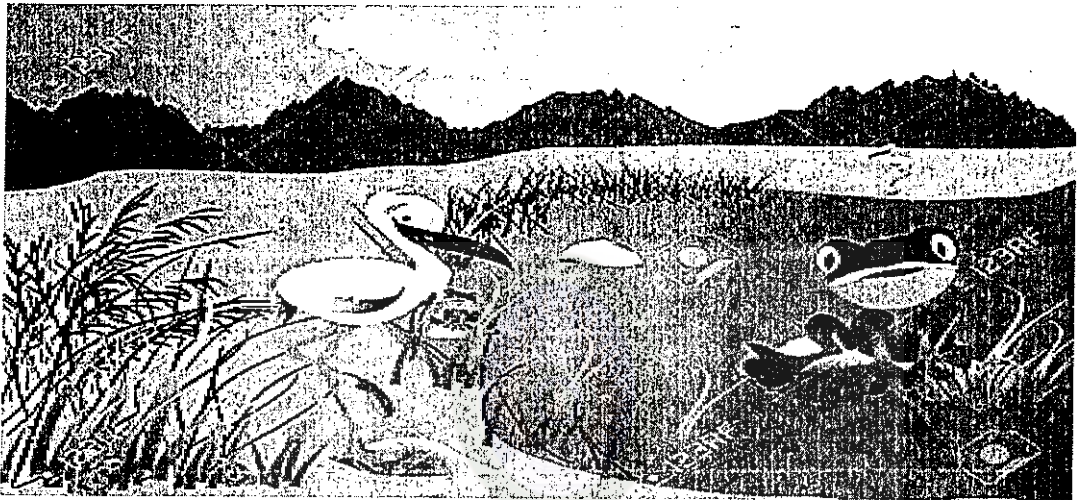
นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า : ความโลภและความหลงมักนำไปสู่หนทางแห่งหายนะ

กิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

ชุดฝึกกิจกรรมที่ 1

กบเลือกนาย

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านนิทาน “กบเลือกนาย” แล้วตอบคำถามในชุดฝึกกิจกรรมที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ณ ทะเลสาบแห่งหนึ่งอันอุดมสมบูรณ์ มีกบฝูงหนึ่งอาศัยอยู่อย่างมีความสุข วันหนึ่งพวกมันปรึกษากันว่าน่าจะมียกษัตริย์มาปกครอง พวกมันจึงไปร้องขอต่อเทพจูปีเตอร์ เทพจูปีเตอร์จึงได้โยนขอนไม้ก้อนหนึ่งลงมาในทะเลสาบแห่งนี้ พวกกบต่างตื่นตื่นดีใจพากันขึ้นไปร้องเพลงเต้นระบำกันอยู่บนขอนไม้นั้น หลายวันต่อมาพวกกบต่างเบื่อบาชาขอนไม้ที่ได้แต่ลอยน้ำไปมา จึงไปวิงวอนขอให้เทพจูปีเตอร์ส่งยกษัตริย์มาให้ใหม่อีกครั้ง เทพจูปีเตอร์จึงได้ส่งปลาไหลลงมา แต่ปลาไหลที่เอาแต่มุดอยู่ในรูพวกมันจึงได้ไปร้องขอต่อเทพจูปีเตอร์อีกครั้ง คราวนี้เทพจูปีเตอร์ได้ส่งนกกกระสาลงมา นกกกระสาได้ไล่จิกกินกบไปทีละตัวๆ ทุกวันจนกบแทบไม่เหลือ ส่วนกบที่เหลือก็ไปร้องขอต่อเทพจูปีเตอร์อีกครั้ง เทพจูปีเตอร์นั้น ด้วยความรำคาญพวกกบจึงกล่าวว่า “หากพวกเจ้าไม่พอใจในความเป็นอยู่แบบเดิม พวกเจ้าก็จงทนเผชิญกับหายนะที่ร้องขอกันต่อไปเถอะ”

อ่านถ้อยคำต่อไปนี้ ตอบคำถามข้อ 1-5

1. นิทานเรื่อง กบเลือกนาย ให้ข้อคิดอย่างไร
 - ก. หากมีเจ้านายไม่ดี จะเกิดอันตรายแก่ตัวเราได้
 - ข. เราควรรหาผู้ที่คุ้มครองเราได้ เพื่อให้ปลอดภัยจากอันตรายต่างๆ
 - ค. ความอยากได้ไม่รู้จบ ทำให้เกิดอันตรายต่อตนเองได้
 - ง. ให้รู้จักเคารพเทวดา จะได้มีสิ่งคุ้มครองตนเอง
2. เทพอุปีเตอร์ หมายถึงข้อใด
 - ก. ชาวสวรรค์ที่มีตาทิพย์ หูทิพย์
 - ข. มนุษย์ที่มีความสามารถพิเศษ
 - ค. หอจิงที่ใช้อำนาจเวทมนตร์วิเศษ
 - ง. กบที่มีอิทธิฤทธิ์
3. กบในนิทานเรื่อง กบเลือกนาย มีลักษณะอย่างไร
 - ก. ชอบเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ
 - ข. ไม่รู้จักพึงพาตนเอง
 - ค. เลือกที่รักมักที่ชัง
 - ง. มักใหญ่ใฝ่สูง
4. ข้อความในข้อใดมีลักษณะเป็นนิทาน
 - ก. กระทบกับเต่าวิ่งแข่งกัน
 - ข. เกิดเหตุไฟไหม้ที่โกดังเก็บสินค้าแห่งหนึ่ง
 - ค. ความฝัน หมายถึง การเห็นเป็นเรื่องราวเมื่อหลับ
 - ง. กายังไงก็ยังไม่สามารถเป็นหงส์ได้
5. ในเนื้อเรื่องนิทาน กบเลือกนาย กบต้องการอะไร
 - ก. ราชาปลาไหลมาปกครอง
 - ข. ราชานอนไม้ปกครอง
 - ค. เทพเจ้านกระสาปกครอง
 - ง. กษัตริย์มาปกครอง

ชุดกิจกรรมที่ 2

ชวานากับงู

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านนิทาน “ชวานากับงู” แล้วตอบคำถามในชุดฝึกกิจกรรมที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

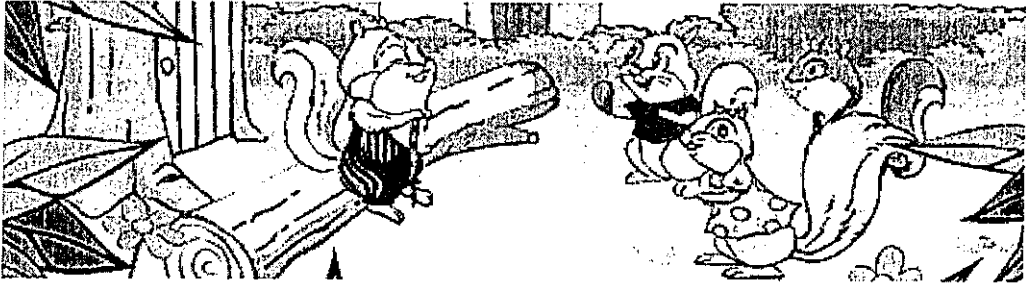
ในวันหนึ่งของฤดูหนาวชวานาผู้หนึ่งกำลังเดินทางกลับบ้านท่ามกลางหิมะที่กำลังโปรยปรายลงมา ซึ่งระหว่างทางกลับบ้านเขาได้พบเข้ากับงูตัวหนึ่งซึ่งนอนขดอยู่ใต้ต้นไม้ ทั้งเย็นและแข็งจนใกล้จะตาย แต่ด้วยความสงสารชวานาจึงไปอุ้มมันขึ้นมาแล้วนำมาซุกไว้ที่อกของตนเอง แล้วใช้เสื้อของเขาห่อคลุมร่างของมันไว้เพื่อให้ความอบอุ่นแก่มัน เมื่อนั้นได้รับความอบอุ่นจากชวานาจนมันฟื้นขึ้นมา เมื่อเห็นชวานาเข้าก็ตกใจกลัวชวานาในทันที และก่อนที่ชวานาจะสิ้นใจเพราะพิษงูเขาได้เอ่ยกับงูว่า “เข้าอุตสำหรับช่วยชีวิตเจ้าเอาไว้แต่เจ้ากลับมาทำร้ายข้า” เมื่อพูดจบเขาก็สิ้นใจตายลงตรงนั้นทันที

อ่านด้วยใจความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 6-10

6. “ชาวนา” ในความหมายของนิทานเรื่องเป็นใคร
- นักเดินทาง
 - ผู้มีจิตใจดี โอบอ้อมอารี
 - เป็นคนป่า
 - เป็นชาวนา
7. ผู้แต่งนิทานเรื่องนี้ มีคติสอนใจว่าอย่างไร
- สอนให้คนอย่าได้ไปยุ่งเกี่ยวกับใคร
 - สอนให้อย่าได้ไปทำดีกับคนแปลกหน้า
 - สอนให้รู้ว่าคนเลวยอมไม่รู้จักบุญคุณของผู้อื่น
 - สอนให้พยายามทำความดีสม่ำเสมอ
8. สาเหตุที่งูฉกชาวนาเป็นเพราะเหตุใด
- ไม่รู้จักรักกตัญญู
 - มีนิสัยที่ไม่ดี
 - เป็นสัตว์ที่เลี้ยวไม่เชื่อง
 - เพราะตกใจ
9. ชาวนาในนิทานเรื่องนี้ กำลังทำอะไร
- ไปทำนา
 - ไปเดินป่า
 - เดินทางกลับบ้าน
 - ไปหาอาหารในป่า
10. ทำไมชาวนาต้องห่องไว้บนเสื้อและซุกที่อก
- เพราะกลัวงูหนาว
 - เพราะงูตัวเย็น
 - เพราะกลัวงูตาย
 - เพราะสงสารงู

แบบฝึกหัดการอ่านจับใจความท้ายชุดฝึก
เรื่อง เต่ากับกระรอก

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง เต่ากับกระรอก แล้วให้จับใจความที่อ่านตอบคำถาม
เรียบเรียงจากเนื้อเรื่องว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และผลเป็นอย่างไร

เมื่อก่อนนี้เต่ามีกระดองแข็งเรียบ ไม่มีรอยแตกเหมือนปัจจุบันนี้ เต่ามีเพื่อนเป็น
กระรอก วันหนึ่งเมื่อกะรอกเจ็บท้องจะออกลูก กระรอกจึงไปขอร้องเต่าให้มาช่วยดูแล
แต่เต่าขึ้นต้นไม้ไม่ได้ กระรอกจึงให้เต่าใช้ปากคาบที่หางของตน แล้วก็ลากเต่าปีนขึ้นต้นไม้
ไป เมื่อกระรอกพาเต่าขึ้นไปเกือบถึงรัง เมื่อกะรอกเห็นเต่าเพื่อนรักมากก็ดีใจ จึงร้องทักเต่า
เมื่อเต่าได้ยินก็อ้าปากจะพูดตอบ เลยตกลงไปยังพื้นดิน ตัวเต่าแตกละเอียด หางเต่าส่วนหนึ่ง
กระเด็นไปติดทำทอยของคน คนจึงมาหางเต่า เนื้อบางส่วนตกลงไปในน้ำกลายเป็นผักชื่อ
ผักตับเต่า

พระอินทร์รู้เข้าเกิดความสงสารจึงหยิบกระดองเต่ามาต่อกันเป็นตัวเหมือนเดิม เต่าจึงมี
ชีวิตอีกครั้ง และแต่นั้นเป็นต้นมากระดองเต่าจึงมีรอยแตกจนถึงทุกวันนี้

คำสั่ง ให้นักเรียนบรรยายเนื้อเรื่องที้อ่านมา เติมลงในช่องที่กำหนดว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ และผลเป็นอย่างไร (มีคะแนน 5 คะแนน)

1. ก่อนหน้านี้เต๋ามีลักษณะอย่างไร

.....

2. ทำไมเต๋่าจึงตกต้นไม้.....

.....

3. เต๋่าตกต้นไม้ที่ไหน

.....

4. เต๋่ามีกระดองแข็งเรียบเมื่อไหร่

.....

5. ผลจากการอ่านนิทานเรื่องนี้ สรุปว่าอย่างไร.....

.....

เฉลย
แบบฝึกหัดการอ่านจับใจความท้ายชุดฝึก
เรื่อง เต่ากับกระรอก

คำชี้แจง นักเรียนต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเอง โดยจะดูเฉลยแบบฝึกได้ต่อเมื่อครูตรวจข้อสอบเสร็จเรียบร้อยแล้ว และครูอนุญาตให้เปิดดูได้

1. ใคร

ตอบ เต่าที่มีกระดองแข็งเรียบ

2. ทำอะไร

ตอบ คาบทางกระรอกตัวผู้ จะไปช่วยดูแลกระรอกตัวเมียที่เจ็บท้อง

3. ที่ไหน

ตอบ บนต้นไม้ที่กระรอกอาศัยอยู่

4. เมื่อไร

ตอบ เมื่อก่อนนี้

5. ผลเป็นอย่างไร

ตอบ กระรอกตัวเมียร้องทักเต่า เต่าจึงอ้าปากจะพูดตอบ เลยตกลงไปที่พื้นดิน ทำให้ตัวเต่าแตกละเอียด พระอินทร์สงสารจึงหยิบกระดองเต่ามาต่อเป็นตัวเหมือนเดิม เต่าจึงมีชีวิตอีกครั้งหนึ่ง และมีกระดองเป็นรอยแตกมาจนทุกวันนี้

สรุปใจความสำคัญของเรื่อง

เมื่อก่อนนี้ เต่าที่มีผิวกระดองแข็งเรียบตัวหนึ่ง คาบทางกระรอกตัวผู้เพื่อไปช่วยดูแลกระรอกตัวเมียที่เจ็บท้องบนต้นไม้ที่กระรอกอาศัยอยู่ กระรอกตัวเมียร้องทักเต่า เต่าจึงอ้าปากจะพูดตอบ เลยตกลงไปที่พื้นดิน ทำให้ตัวเต่าแตกละเอียด พระอินทร์รู้สึกสงสารจึงหยิบกระดองเต่ามาต่อเป็นตัวเหมือนเดิม เต่าจึงมีชีวิตอีกครั้งหนึ่ง และมีกระดองเป็นรอยแตกมาจนทุกวันนี้

แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
ชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความจากนิทานฉบับนี้ใช้ทดสอบความสามารถในการ อ่านจับใจความ มีทั้งหมด 10 ข้อ ใช้เวลาทำแบบทดสอบ 10 นาที
2. อ่านคำถามคำตอบให้รอบคอบ แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วนำลงไปในกระดาษคำตอบ โดยทำเครื่องหมาย (X) ลงในช่องตัวเลือกที่ต้องการ
3. ทำแบบทดสอบให้ครบทุกข้อ

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1-3

กากับเหยือกน้ำ

วันหนึ่งในฤดูแล้ง น้ำตามหนองน้ำและลำธารต่างก็แห้งขอดลงไปหมด มีกาคัวหนึ่งซึ่งยังไม่ได้กินน้ำแม้แต่หยดเดียวเลยทั้งวัน มันกระหายน้ำเป็นอย่างมากจนแทบไม่มีเรี่ยวแรงจะบินไปไหนได้อีก แต่โชคดีที่มันเผชิญเหลือบไปเห็นเหยือกน้ำใบหนึ่งตั้งอยู่ใต้ต้นไม้ใหญ่ กาก็ไม่รอช้ารีบบินไปดูในทันที กาพบว่าเหยือกน้ำใบนั้นตั้งสูงและมีปากแคบ โดยภายในเหยือกนั้นก็เหลือน้ำอยู่น้อยเต็มที กาก็ครุ่นคิดหาวิธีการที่จะกินน้ำในเหยือกนั้น ทั้งพยายามแหงจะงอยปากของมันลงไป และพยายามผลักเหยือกน้ำให้ล้มลง แต่มันก็ไม่มีเรี่ยวแรงพอไม่ว่าจะอย่างไรจนแล้วจนเล่ามันก็ยังไม่สามารถกินน้ำในเหยือกได้สักที เมื่อคิดได้ในที่สุดมันก็ตัดสินใจไปคาบก้อนกรวดมาใส่ลงไปในเหยือกที่ละก้อนๆ จนระดับน้ำภายในเหยือกค่อยๆ สูงขึ้นถึงคอเหยือก แล้วกาก็ได้กินน้ำในเหยือกนั้นอย่างสมใจ

1. นิทานเรื่องนี้เป็นนิทานประเภทใด

ก. นิทานตลกขบขัน	ข. นิทานเทพนิยาย
ค. นิทานสุภาษิต	ง. นิทานเรื่องสัตว์

2. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร
 - ก. การใช้สติปัญญาเป็นทางแห่งความสำเร็จ
 - ข. ควรพึ่งพาตนเอง
 - ค. ความสามัคคีทำให้งานสำเร็จ
 - ง. ความมีมารยาท
3. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร
 - ก. ควรมีความสามัคคีจึงจะประสบความสำเร็จ
 - ข. ควรมีความขยันจึงจะประสบผล
 - ค. การใช้สติปัญญาอ่อนค้ำพบหนทางแห่งความสำเร็จ
 - ง. การใช้ความสามารถของตนเต็มที่จะประสบผลสำเร็จ

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 4-5

ดอกกุหลาบและดอกบานไม่รู้โรย

ณ สวนแห่งหนึ่ง มีดอกกุหลาบแสนสวยบานสะพรั่ง ซึ่งข้างๆ กันนั้นก็มียอดอกบานไม่รู้โรยต้นเล็กๆ ขึ้นอยู่เช่นกัน วันหนึ่งดอกบานไม่รู้โรยได้พูดคุยกับดอกกุหลาบขึ้นว่า “เจ้าอิจฉาท่านเสียจริง ท่านช่างเป็นดอกไม้ที่สวยงามและมีกลิ่นหอมที่ใครๆ ต่างก็อยากชื่นชมไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ ผี หรือผีเสื้อ ข้าเองก็อยากมีความงามและกลิ่นหอมเหมือนเช่นท่านบ้าง” เมื่อดอกกุหลาบได้ยินดังนั้นก็ตอบกลับไปด้วยน้ำเสียงอันเศร้าว่า “โธ่! เจ้าดอกบานไม่รู้โรย ผู้ไร้เดียงสา เจ้าช่างโศกคืนึกที่ตามมาแล้วไม่มีผู้ใดต้องการเด็ดไปชื่นชม เจ้าจะแข็งแรงและมีชีวิตอยู่อย่างยาวนานแม้ว่าฤดูกาลจะแปรเปลี่ยนไปเช่นไรก็ตาม ผิดกับข้าที่มีชีวิตอยู่ได้ในเวลาเพียงสั้นๆ เพราะเมื่อมีคนมาเด็ดข้าไปชื่นชมสมใจแล้ว ไม่นานข้าก็จะเหี่ยวเฉาโรยราลงเพียงชั่วข้ามคืนเท่านั้นเอง”

4. จากข้อความนี้ข้อใดคือความหมายข้อคำว่า “ไร้เดียงสา”
 - ก. สวยงาม
 - ข. ชื่อสัตย์
 - ค. เรียบร้อย
 - ง. อ่อนประจบการณ์

5. จากนิทานเรื่องนี้มีความหมายตรงกับข้อความใด

- ก. ใฝ่งามเพราะชนคนงามเพราะแต่ง
- ข. ใฝ่งามกระระลอกเจาะ
- ค. สวยแต่รูปจูบไม่หอม
- ง. ความงามย่อมเสื่อมถอยตามกาลเวลา

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 6-7

ชวานากับงู

ในวันหนึ่งของฤดูหนาวชวานาผู้หนึ่งกำลังเดินทางกลับบ้านท่ามกลางหิมะที่กำลังโปรยปรายลงมา ซึ่งระหว่างทางกลับบ้านเขาได้พบเข้ากับงูตัวหนึ่งซึ่งนอนขดอยู่ใต้ต้นไม้ ด้วมันทั้งเย็นและแข็งจนใกล้จะตาย แต่ด้วยความสงสารชวานาจึงไปอุ้มมันขึ้นมาแล้วนำมาซุกไว้ที่อกของตนเอง แล้วใช้เสื้อของเขาห่อคลุมร่างของมันไว้เพื่อให้ความอบอุ่นแก่มัน เมื่อนั้นได้รับความอบอุ่นจากชวานาจนมันฟื้นขึ้นมา เมื่อเห็นชวานาเข้าก็ตกใจตกชวานาในทันที และก่อนที่ชวานาจะสิ้นใจเพราะพิษงูเขาได้เอ่ยกับงูว่า “ข้าอุตส่าห์ช่วยชีวิตเจ้าเอาไว้ แต่เจ้ากลับมาทำร้ายข้า” เมื่อพูดจบเขาก็สิ้นใจตายลงตรงนั้นทันที

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

6. จากนิทานเรื่องชวานากับงู “คำว่างู”เปรียบได้กับสิ่งใด

- ก. คนดีมีคุณธรรม
 - ข. คนเลวยอมไม่รู้จักบุญคุณของผู้อื่น
 - ค. คนมีความเมตตาต่อสัตว์ยอมได้ผลบุญ
 - ง. คนชั่วอย่าคบ
7. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายใดอย่างไรในการเขียน
- ก. เพื่อให้ข้อคิดแก่ผู้อ่าน
 - ข. เพื่อเสียดสี คนที่ชอบใช้ผู้อื่น
 - ค. เพื่อให้ความสนุกสนาน
 - ง. เพื่อเตือนให้สติเวลาจะช่วยเหลือผู้อื่น

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 8-10

การต่อสู้ของไก่ป่า

ท่ามกลางป่าอันเงียบสงบแห่งหนึ่ง มีไก่ป่าอยู่สองตัวกำลังจะต่อสู้กันเพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่ โดยพวกมันตกลงกันไว้ว่าหากใครเป็นผู้ชนะจะได้เป็นผู้นำของฝูง แต่ผู้แพ้นั้นจะต้องถูกขับไล่ออกไปจากป่าแห่งนี้ เมื่อวันต่อสู้มาถึงไก่ทั้งสองต่างก็จิกตีกันอย่างเอาเป็นเอาตายแบบไม่คิดชีวิตกันเลยทีเดียว และผลของการต่อสู้ก็จบลงโดยมีฝ่ายหนึ่งชนะและอีกฝ่ายหนึ่งแพ้ ซึ่งไก่ตัวที่ชนะก็ดีใจและฮึกเหิมเป็นอย่างยิ่งที่ตัวมันแข็งแรงและเก่งกล้าจนสามารถเอาชนะอีกฝ่ายหนึ่งได้ เมื่อได้รับชัยชนะแล้วมันก็พยายามที่จะปีนขึ้นไปบนเนินเขาเล็กๆ พร้อมกับโก่งคอขันเสียงดัง เพื่อเป็นการประกาศว่าบัดนี้มันได้กลายเป็นผู้นำของฝูงไก่ป่าแล้ว และทันใดนั้นเองก็มีนกอินทรีตัวหนึ่งบินผ่านมาเห็นเข้า มันจึงบินโฉบลงมาด้วยความรวดเร็วและคว้าไก่ป่าผู้ชนะไปกินเป็นอาหารในทันที

8. พฤติกรรมของไก่ทั้งสองตัวเปรียบได้กับสำนวนใด

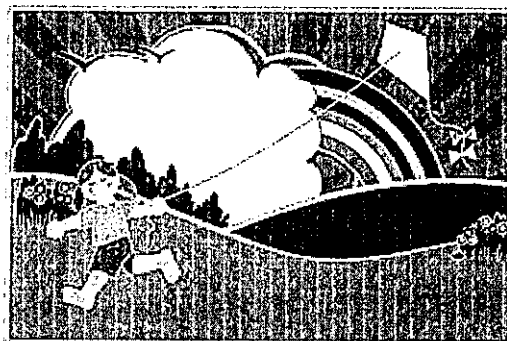
- ก. หัวเราะที่หลังดังกว่า
- ข. แพ้เป็นพระชนะเป็นมาร
- ค. เสือสองตัวอยู่ในถ้ำเดียวกันไม่ได้
- ง. คนใจอ่อนเป็นเหยื่อของคนฉลาด

9. ไก่ตัวที่ชนะเป็นเหยื่อของนกอินทรีเพราะอะไร

- ก. ทะนงตน
- ข. หลงตัวเอง
- ค. ประมาท
- ง. เย่อหยิ่ง

10. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คือข้อใด

- ก. ไม่ควรรังแกผู้อื่นที่อ่อนแอกว่า
- ข. ไม่ควรยึดติดกับอำนาจวาสนา
- ค. ควรผูกมิตรดีกว่าสร้างศัตรู
- ง. ควรมีความสามัคคีในหมู่คณะ

แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน

คำชี้แจง ครูสังเกตผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วให้คะแนนลงในช่องตามรายการประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนเต็มข้อละ 3 คะแนน

3 หมายถึง ดี

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์ตัดสินคะแนนรวม ได้ 12 คะแนนขึ้นไปถือว่า ผ่าน

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน					สรุป	
		ความรับผิดชอบในการทำงาน	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ความร่วมมือในการทำงาน	กระบวนการทำงาน	จับใจความสำคัญและการนำเสนอผลงาน	รวม	ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม (Rubric Scrolling)

คำชี้แจง ครูประเมินผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วให้คะแนนลงในช่องตามรายการประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน คะแนนเต็มข้อละ 3 คะแนน

3 หมายถึง ดี

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์ตัดสินคะแนนรวม ได้ 12 คะแนนขึ้นไปถือว่า ผ่าน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
ความรับผิดชอบ ในการทำงาน	ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองทุกครั้ง ผลงานมีคุณภาพดี	ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง ไม่แก้ปัญหาคด้วยตัวเองแต่คุณภาพผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายงานเสร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ร่วมแสดงและยอมรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มเป็นอย่างดี	ร่วมแสดงและยอมรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มเป็นบางครั้ง	ไม่ร่วมแสดงและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของกลุ่ม
ความร่วมมือในการทำงาน	ให้ความร่วมมือและทำงานกับสมาชิกในกลุ่มอย่างเต็มใจทุกครั้ง	ให้ความร่วมมือและแสดงความคิดเห็นเป็นบางครั้ง	หลีกเลี่ยงและไม่ร่วมมือไม่แสดงความคิดเห็น
กระบวนการทำงาน	มีการวางแผนและปฏิบัติตามขั้นตอน	มีการวางแผนแต่ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน	ไม่มีการวางแผน การปฏิบัติงานไม่เป็นระบบ
จับใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่านและ การนำเสนอผลงาน	ผลงานถูกต้องชัดเจนครบทุกประเด็น สื่อสารได้ใจความสมบูรณ์	ผลงานถูกเป็นบางส่วน สื่อสารได้ใจความสมบูรณ์ บุคลิกภาพดี	ผลงานผิดเป็น ส่วนมาก สื่อสาร ไม่ได้ใจความ

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
บุคลิกภาพดีมีความ มั่นใจในตนเองดี		มีความมั่นใจในตนเองดี	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินการตรวจผลงาน

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมทุกกิจกรรม ร้อยละ 70 ขึ้นไปถือว่า ผ่าน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			สรุป	
		กิจกรรมที่ 1-2	แบบฝึกหัดท้ายแผน	รวม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
	รวม					
	เฉลี่ย					
	ร้อยละ					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบบันทึกคะแนนวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง การอ่านจับใจความประเภทเรื่องพระบรมราโชวาท

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
		10	10	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (X) ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุด
เพียงคำตอบเดียว (30 คะแนน)

1. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความ
 - ก. การอ่านเพื่อหาแนวทางในการดำเนินชีวิต
 - ข. การอ่านเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง
 - ค. การอ่านเพื่อความรู้
 - ง. การอ่านเพื่อความบันเทิง
2. เหตุใดเราควรทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นหนังสือประเภทใด
 - ก. ช่วยให้มีแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย
 - ข. ทำให้เกิดความเข้าใจในหนังสือได้อย่างรวดเร็ว
 - ค. ทำให้อ่านได้อย่างเหมาะสมกับเรื่องที่สนใจ
 - ง. ทำให้เข้าใจกับเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น
3. ผู้อ่านต้องปฏิบัติตัวอย่างไร ในการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ก. แยกความสำคัญจากส่วนขยายในใจความสำคัญ
 - ข. แยกประเด็นของเรื่องว่าส่วนใดเป็นข้อมูลประกอบ
 - ค. อ่านเรื่องให้รวดเร็วสม่ำเสมอ
 - ง. แยกเรื่องออกเป็นตอนๆ
4. เมื่อนักเรียนอ่านพบคำศัพท์ยากไม่เข้าใจควรทำอย่างไร

ก. อ่านข้ามๆ ไปเพื่อความรวดเร็ว	ข. เปิดพจนานุกรม
ค. ปล่อยไปก่อน	ง. ถามคุณครู
5. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความสำคัญอย่างง่ายที่สุด

ก. อ่านผ่านๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง	ข. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง
ค. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ	ง. อ่านซ้ำตอนที่ไม่มีเข้าใจ
6. ข้อใดคือขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความสำคัญ

ก. เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง	ข. อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ
ค. อ่านผ่านๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง	ง. อ่านซ้ำๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง

7. การอ่านจับใจความสำคัญอย่างง่ายที่สุดควรทำอย่างไร
- พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องในคราวเดียว
 - พยายามแยกย่อหน้าแต่ละย่อหน้าออกจากกัน
 - ตั้งคำถามและคำตอบจากเรื่องที่อ่าน
 - พยายามหาว่าส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 8

ประเทศชาติรุ่งเรืองและมั่นคงต่อไปภายหน้า เพราะความรักชาติ ความกล้าหาญ ความสามัคคี และการเสียสละของคนในชาติ ดังนั้นจึงต้องพยายามศึกษาหาความรู้ หมั่นทำความดี พัฒนาตนเองเพื่อเป็นกำลังของชาติบ้านเมืองต่อไป

8. ใจความสำคัญของข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร
- ความกล้าหาญของคนในชาติ
 - ความรักสามัคคีของคนในชาติ
 - การหาความรู้และการทำความดีของคนในชาติ
 - ความสามัคคีและการเสียสละของคนในชาติ

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 9-10

“นกน้อยทำรังแต่พอตัว”

9. ข้อความนี้ต้องการสอนถึงอะไร
ก. การประมาณตน	ข. ความมานะอดทน
ค. การสร้างตนเอง	ง. การประหยัดและอดออม
10. ข้อความนี้มีลักษณะตามข้อใด
ก. ข้อเท็จจริง	ข. ความคิดเห็น
ค. คำแนะนำ	ง. คำโฆษณา

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 11-13

ลูกนกสามตัว	ต่างกลัวเหยี่ยวใหญ่
กำลังมาใกล้	ที่รังของมัน
เห็นใบไม้แห้ง	จัดแจงช่วยกัน
ปากคาบไว้มัน	คลุมรังให้ดี
เหยี่ยวมองไม่เห็น	นกเร็นซ่อนตัว
อกสั้นระรัว	ความกลัวมากมี
เหยี่ยวบินเลยไป	ดีใจเหลือที่
ลูกนกสามัคคี	จึงปลอดภัยเอย

(อ.รัชณี ศรีไพรวรรณ)

11. ปากไว้คาบมัน คลุมรังให้ดี คำว่า “คาบ” หมายความว่าอย่างไร

ก. กินข. ใช้ปากจิก

ค. เอาปากจับไว้

ง. ใช้ปากยกของ

12. คำว่า “คลุม” หมายความว่าอย่างไร

ก. คลุมโปงไม่ให้เห็นหน้า

ข. นำสิ่งต่างๆ มาปิดไว้

ค. วางไว้ไม่เห็นหน้า

ง. ป้องกันไว้

13. อกสั้นระรัว ความกลัวมากมี

ก. กล้า

ข. ฮึกเหิม

ค. มั่นใจ

ง. กล้าๆ กลัวๆ

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 14-16

อาหารเป็นพิษ เป็นชื่อที่คุณหมอมักจะบอกกับคนไข้ที่มีอาการท้องเสีย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้องอย่างรุนแรง ซึ่งมักจะเกิดขึ้นหลังจากรับประทานอาหารไปแล้วประมาณ 8-48 ชั่วโมง โรคอาหารเป็นพิษมักจะเกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นคนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง อย่างไรก็ตามจะทราบกันว่า อาหารโรงเรียนมักเป็นอาหารที่ต้องเตรียมไว้สำหรับนักเรียนจำนวนมาก จะทำให้ร้อนตลอดเวลาเห็นจะเป็นไปได้ยาก เมื่อเป็นเช่นนี้เชื้อแบคทีเรียก็พร้อมจะเข้าไปแฝงฤทธิ์ในร่างกายของน้องๆ ได้ทันทีจะเริ่มจากอาการท้องปั่นป่วน วิธีแก้ไขเบื้องต้นจะเป็นการดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารเหลว เพื่อป้องกันการขาดน้ำและเกลือแร่

14. บุคคลในข้อใดต่อไปนี้มีอาการอาหารเป็นพิษ
- ก. กัถยานั่งรถไปโรงเรียนรู้สึกเวียนหัว คลื่นไส้ และอาเจียนบนรถ
 - ข. ขวัญชัยทานอาหารทะเล ท้องเสีย จนต้องเข้าโรงพยาบาล
 - ค. จิตตราปวดท้องอย่างรุนแรงเพราะรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา
 - ง. สุตติมาศปวดหัวมากเพราะอ่านหนังสือเตรียมสอบอย่างหนัก
15. เหตุใดอาการของอาหารเป็นพิษจึงมักเกิดขึ้นกับนักเรียน
- ก. นักเรียนอยู่ในวัยที่ร่างกายอ่อนแอ
 - ข. อาหารที่เตรียมไว้มักจะเย็นก่อนที่นักเรียนจะรับประทาน
 - ค. นักเรียนไม่ชอบล้างมือก่อนรับประทานอาหาร
 - ง. นักเรียนมักถูกกักกันแกล้ง
16. ข้อใดคือวิธีแก้ไขในเบื้องต้นเมื่ออาหารเป็นพิษ
- ก. ดื่มน้ำหรืออาหารเหลว
 - ข. กินยาหยุดถ่าย
 - ค. กินยาแก้ปวด
 - ง. หยุดกินอาหารทุกชนิด

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 17-21

เราเกิดมาทั้งทีชีวิตหนึ่ง	อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน
ควรกระนั้นพึ่งตนทนกัดฟัน	คิดบากบั้นตั้งหน้ามานะนำ
กสิกิจพณิชยการงานมีเกียรติ	อย่าห้ามเหยียดพาลหาว่างานต่ำ
หรือจะชอบวิชาอุตสาหกรรม	เชิญเลือกทำตามถนัดอย่าฝัดวัน
เอาดวงใจเป็นทุนหนุนนำหน้า	เอาปัญญาเป็นแรงมุ่งแข่งขัน
เอาความเพียรเป็นยานประสานกัน	ผลจะบรรลุสู่ประตูดุชชัย
เงินและทองกองอยู่ประตูดุชชัย	คอยปิดอายืมรับไม่จับไส
ทรัพย์ในดินสินในน้ำออกกล้าไป	แหลมทองไทยพร้อมจะช่วยอำนวย

(เพิ่ม สวัสดิ์วรรณกิจ, บทประพันธ์อธิบายสุภาษิต. กระทรวงศึกษาธิการ.)

17. คำกลอนในข้อใดที่มีความหมายตรงกับคำว่า คนเป็นที่พึ่งแห่งตน
- เราเกิดมาทั้งทีชีวิตหนึ่ง
 - อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน
 - เงินและทองกองอยู่ประตูหน้า
 - อย่าหยาบเหยียดพาลหาว่างานต่ำ
18. นักเรียนคิดว่าเพราะกลอนในวรรคใดทำให้มะปรางและชาลีคิดเขียนกลอนด้วยตนเอง
- เราเกิดมาทั้งทีชีวิตหนึ่ง
 - อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน
 - เงินและทองกองอยู่ประตูหน้า
 - อย่าหยาบเหยียดพาลหาว่างานต่ำ
19. ข้อใดเปรียบปัญญาได้ถูกต้อง
- กัลยาใช้ปัญญาเป็นทุนในการดำเนินชีวิต
 - จิตราใช้ปัญญาเป็นแรงมุงทำงาน
 - อรสาใช้ปัญญาเป็นยานพาหนะ
 - มานพใช้ปัญญาเป็นประตูล้ำ
20. ข้อใดเปรียบความเพียรได้ถูกต้อง
- กัลยาใช้ความเพียรเป็นทุนในการดำเนินชีวิต
 - จิตราใช้ความเพียรเป็นแรงมุงทำงาน
 - อรสาใช้ความเพียรเป็นยานพาหนะ
 - มานพใช้ความเพียรเป็นประตูล้ำ
21. นักเรียนคิดใคร่การกระทำของใครเป็นที่พึ่งแห่งตนได้เหมาะสม
- มะปรางลอกการบ้านด้วยตนเอง
 - ชาลีพยายามแต่งกลอนให้เสร็จด้วยตนเอง
 - ผมแกะช่วยอ่านกลอนให้ชาลีฟังด้วยตนเอง
 - มะปรางช่วยชาลีแต่งกลอนด้วยตนเอง

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 22-24

วัดพระเชตุพนฯ เป็นอารามใหญ่ยิ่งกว่าวัดอื่นๆ มาแต่ในสมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 ก็ชำรุดทรุดโทรมลง ครั้นถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงปฏิสังขรณ์ แต่การปฏิสังขรณ์เมื่อครั้งนั้น มีพระราชประสงค์พิเศษอีกอย่างหนึ่ง คือจะให้ เป็นแหล่งเล่าเรียนวิชาความรู้ของมหาชนไม่เลือกชั้นวรรดาคำดี ถ้าจะเรียกอย่างทุกวันนี้คือ จะให้เป็นมหาวิทยาลัย

22. วัดที่กล่าวถึงนี้เรียกอีกอย่างว่าอะไร
 - ก. โรงเรียน
 - ข. อาราม
 - ค. วิทยาลัย
 - ง. มหาวิทยาลัย
23. พระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ทรงบูรณะวัดพระเชตุพนฯ
 - ก. พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
 - ข. พระบาทสมเด็จพระเลิศหล้านภาลัย
 - ค. พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - ง. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
24. พระราชประสงค์พิเศษที่ทรงบูรณะวัดพระเชตุพนฯ คือข้อใด
 - ก. ทรงต้องการให้เป็นอารามหลวงเพียงอย่างเดียว
 - ข. ทรงต้องการให้เป็นแหล่งเล่าเรียนของบุตรข้าราชการ
 - ค. ทรงต้องการให้เป็นแหล่งเล่าเรียนของบุคคลทั่วไป
 - ง. ทรงต้องการให้เป็นอารามส่วนพระองค์

อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 25-28

กุปรีหรือโคไพร เป็นสัตว์จำพวกเดียวกันกับกระทิงหรือวัวแดง ถ้าตัวมีสีน้ำตาลเข้ม มีเหนียงใต้คอ บริเวณปลายเขาของตัวผู้จะเป็นพุ่มคล้ายไม้กวาด ส่วนตัวเมียเขาจะเล็กและตีโค้ง แคบๆ กุปรีชอบอยู่รวมกันเป็นฝูง ฝูงละ 2-20 ตัว อยู่ตามป่าโปร่งที่มีทุ่งหญ้าสลับป่าเต็งรัง ป่าเบญจพรรณ ที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ชอบกินใบไม้ใบหญ้า และดินโป่ง

25. ข้อความข้างต้นน่าจะพบในหนังสือประเภทใด
- นิทาน
 - นวนิยาย
 - การ์ตูน
 - สารคดีชีวิตสัตว์
26. สัตว์ในข้อใดที่เป็นประเภทเดียวกันกับ “กุปรี”
- กระทิง
 - เสือโคร่ง
 - ม้า
 - สิงโต
27. ข้อใดไม่ใช่อาหารของกุปรี
- ใบไม้
 - หญ้า
 - ดินโป่ง
 - ปลวก
28. “กุปรี” ตัวผู้กับตัวเมียตัวเมียมีอวัยวะใดที่แตกต่างกัน
- ส่วนหัว
 - สีของลำตัว
 - ส่วนเขา
 - ส่วนหาง

จากกลอนให้นักเรียนตอบคำถามข้อ 29-30

เปิบข้าวทุกคราวคำ	สูงจําเป็นอาจิม
เห็ญอญที่สูกิน	จึงก่อเกิดมาเป็นคน
ข้าวนี้ลิตินัก	ให้ชนชิมทุกชั้นชน
เบ็องหลังลิตุกข์ทน	ทั้งขมขื่นและเขี้ยวควา
จากแรงมาเป็นรวง	ระยะทางนั้นเหยียดยาว
จากรวงเป็นเม็ดพราว	ล้วนทุกข์ยากลำบากเข็ญ

29. ผู้กล่าวข้อความข้างต้นน่าจะเป็นผู้ประกอบอาชีพอะไร

- ก. ชาวนา
- ข. ชาวไร่
- ค. ชาวสวน
- ง. พ่อครัว

30. ข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่าอย่างไร

- ก. ทุกคนกินเห็ญของชาวนา
- ข. ข้าวนี้ปลูกยากมาก
- ค. หยาดเห็ญของชาวนาทำให้ทุกคนมีข้าวกิน
- ง. เห็ญของชาวนาทำให้เราเกิดมาเป็นคน

เฉลยแบบทดสอบวัดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
 การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อ	เฉลย	ข้อ	เฉลย
1	ข	16	ก
2	ค	17	ข
3	ก	18	ข
4	ข	19	ค
5	ก	20	ค
6	ก	21	ข
7	ก	22	ง
8	ค	23	ค
9	ก	24	ค
10	ค	25	ง
11	ค	26	ก
12	ข	27	ง
13	ง	28	ค
14	ข	29	ก
15	ข	30	ค

ภาคผนวก ค

แบบประเมินคุณภาพเครื่องสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบประเมินคุณภาพของแผนการจัดการจัดการการเรียนรู้
เรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

.....

คำชี้แจง โปรดพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่านโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนน การพิจารณาตามความคิดเห็นของท่านตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

กา ✓ ในช่อง +1 ถ้าข้อสอบมีความสอดคล้อง

กา ✓ ในช่อง 0 ถ้าข้อสอบแน่ใจว่ามีความสอดคล้อง

กา ✓ ในช่อง -1 ถ้าข้อสอบไม่มีความสอดคล้อง

ประเด็นประเมิน	คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้				
1. มีองค์ประกอบครบถ้วน				
2. มีการออกแบบการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กันกับรูปแบบการพัฒนากิจกรรม				
3. มีรูปแบบการใช้คำถามเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ				
4. มีการใช้คำถามที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา				
5. สามารถสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน				
ด้านสาระสำคัญ				
1. ชัดเจนเข้าใจง่าย				
2. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้แกนกลาง				
3. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง				
4. เป็นความรู้ที่ยั่งยืน				

ประเด็นประเมิน	คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
5. เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน				
ด้านสาระการเรียนรู้				
1. ชัดเจนเข้าใจง่าย				
2. เป็นความรู้ที่ยั่งยืน เหมาะสม				
3. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตร				
4. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้				
5. สอดคล้องกับการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน				
6. จัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน				
7. เวลาเรียนเหมาะสม				
ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง				
1. ชัดเจนเข้าใจง่าย				
2. นำไปสู่การสร้างความรู้ที่ยั่งยืน				
3. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตร				
4. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้				
5. นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน				
6. ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัด ได้อย่างเหมาะสม				
7. เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน				
ด้านการนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้				
1. เร้าความสนใจผู้เรียน				
2. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง				
3. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้				
4. เป็นไปตามขั้นตอนการสอนแบบใช้คำถาม				
5. เป็นกิจกรรมที่นำผลสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืนได้				
6. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเหมาะสม				
ด้านสื่อการเรียนรู้				
1. ชัดเจนน่าสนใจ				

ประเด็นประเมิน	คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
2. สอดคล้องและนำความรู้ไปสู่การสร้างองค์ความรู้ที่ยั่งยืน
3. สอดคล้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
4. เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น
5. นำสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ด้านการวัดและประเมินผล				
1. ชัดเจนครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทุกด้าน
2. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้
3. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
4. สอดคล้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม
5. นำสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ข้อพิจารณา	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ด้านการวัดและประเมินผล						
1. ด้านการวัดและประเมินผลมีความชัดเจนครอบคลุมทุกด้าน
2. ด้านการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้
3. ด้านการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้
4. ด้านการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
5. ด้านการวัดและประเมินผล มีการนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

**แบบประเมินแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การจัดการเรียนรู้
พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ**

- คำชี้แจง** โปรดพิจารณาว่าข้อสอบแต่ละข้อต่อไปนี้วัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุไว้หรือไม่แล้วเขียนผลการพิจารณาของท่าน โดยกา✓ ลงในช่องคะแนนการพิจารณาตามความคิดเห็นของท่านดังนี้
- + 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบสอดคล้องจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
- 1 เมื่อแน่ใจว่าแน่ใจว่าแบบทดสอบนั้น ไม่สอดคล้องจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนนการพิจารณา		
		+1	0	-1
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ	1. ข้อใดเป็นความหมายของการอ่านจับใจความ ก.การอ่านเพื่อหาแนวทางในการดำเนินชีวิต ข.การอ่านเพื่อหาสาระสำคัญของเรื่อง ค.การอ่านเพื่อความรู้ ง.การอ่านเพื่อความบันเทิง			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ	2. เหตุใดเราควรทำความเข้าใจลักษณะของหนังสือว่าเป็นหนังสือประเภทใด ก.ช่วยให้มีแนวทางในการอ่านจับใจความสำคัญได้ง่าย ข.ทำให้เกิดความเข้าใจในหนังสือได้อย่างรวดเร็ว ค.ทำให้อ่านได้อย่างเหมาะสมกับเรื่องที่สนใจ ง.ทำให้เข้าใจกับเรื่องที่อ่านได้ง่ายขึ้น			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ	3. ผู้อ่านต้องปฏิบัติตัวอย่างใดในการอ่านจับใจความสำคัญ ก.แยกความสำคัญจากส่วนขยายในใจความ			

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ	สำคัญ ข.แยกประเด็นของเรื่องว่าส่วนใดเป็นข้อมูล ประกอบ ค.อ่านเรื่องให้รวดเร็วม่าเสมอ ง.แยกเรื่องออกเป็นตอนๆ 4. เมื่อนักเรียนอ่านพบคำศัพท์ยากไม่เข้าใจควรทำ อย่างไร ก.อ่านข้ามๆไปเพื่อความรวดเร็ว ข.เปิดพจนานุกรม ค.ปล่อยไปก่อน ง.ถามคุณครู			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ	5. ข้อใดคือขั้นตอนแรกของการอ่านจับใจความ สำคัญอย่างง่ายที่สุด ก.อ่านผ่านๆโดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง ข.เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง ค.อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ ง.อ่านซ้ำตอนที่ไมเข้าใจ			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ	6. ข้อใดคือขั้นตอนสุดท้ายของการอ่านจับใจความ สำคัญ ก.เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่อง ข.อ่านให้ละเอียดเพื่อทำความเข้าใจ ค.อ่านผ่านๆโดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง ง.อ่านซ้ำๆโดยตลอดเพื่อให้รู้เรื่อง			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ	7. การอ่านจับใจความสำคัญอย่างง่ายที่สุดควรทำ อย่างไร ก.พิจารณาองค์ประกอบของเรื่องในคราวเดียว			

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนน		
		การพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>ข.พยายามแยกย่อหน้าแต่ละย่อหน้าออกจากกัน</p> <p>ค.ตั้งคำถามและคำตอบจากเรื่องที่อ่าน</p> <p>ง.พยายามหาว่าส่วนใดเป็นส่วนขยายใจความสำคัญ</p>			
	<p>อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 8</p> <p>ประเทศชาติรุ่งเรืองและมั่นคงต่อไปภายหน้า เพราะความรักชาติความกล้าหาญความสามัคคีและการเสียสละของคนในชาติดังนั้นจึงต้องพยายามศึกษาหาความรู้หมั่นทำความดีพัฒนาตนเองเพื่อเป็นกำลังของชาติบ้านเมืองต่อไป</p>			
<p>อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง)</p> <p>การวิเคราะห์ความ</p> <p>การตีความ</p> <p>การสรุปความ</p>	<p>8. ใจความสำคัญของข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร</p> <p>ก.ความกล้าหาญของคนในชาติ</p> <p>ข.ความรักสามัคคีของคนในชาติ</p> <p>ค.การหาความรู้และการทำความดีของคนในชาติ</p> <p>ง.ความสามัคคีและการเสียสละของคนชาติ</p>			
<p>อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง)</p> <p>การวิเคราะห์ความ</p> <p>การตีความ</p>	<p>อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 9-10</p> <p>“นกน้อยทำรังแต่พอตัว”</p> <p>9. ข้อความนี้ต้องการสอนถึงอะไร</p> <p>ก.การประมาณตน</p> <p>ข.ความมานะอดทน</p> <p>ค.การสร้างตนเอง</p> <p>ง.การประหยัดและอดออม</p>			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง)	10. ข้อความนี้มีลักษณะตามข้อใด			

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
การวิเคราะห์ความ การตีความ	ก.ข้อเท็จจริง ข.ความคิดเห็น ค.คำแนะนำ ง.คำโฆษณา			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 11-13 ลูกนกสามตัวต่างกลัวเหยี่ยวใหญ่ กำลังมาใกล้ที่รังของมัน เห็นใบไม้แห้งจัดแจ้งช่วยกัน ปากคาบไว้มันคลุมรังให้ดี เหยี่ยวมองไม่เห็นนกเร็นซ่อนตัว ออกสันระรัวความกลัวมากมี เหยี่ยวบินเลยไปดีใจเหลือที่ ลูกนกสามัคคีจึงปลอดภัยเลย 11. ปากไว้คาบมันคลุมรังให้ดีคำว่า “คาบ” หมายความว่าอย่างไร ก.กิน ข.ใช้ปากจิก ค.เอาปากจับไว้ ง.ใช้ปากยกของ			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	12. คำว่า “คลุม” หมายความว่าอย่างไร ก.คลุมโปงไม่ให้เห็นหน้า ข.นำสิ่งต่างๆมาปิดไว้ ค.วางไว้ไม่เห็นหน้า ง.ป้องกันไว้			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ	13. ออกสันระรัวความกลัวมากมี ก.กล้า			

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
การตีความ การสรุปความ	ข.ฮึกเหิม ค.มันใจ ง.กล้าๆกลัวๆ			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	<p>อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 14-16</p> <p>อาหารเป็นพิษเป็นชื่อที่คุณหมอมักจะบอกกับคนไข้ที่มีอาการท้องเสียคลื่นไส้อาเจียนปวดท้องอย่างรุนแรงซึ่งมักจะเกิดขึ้นหลังจากรับประทานอาหารไปแล้วประมาณ 8-48 ชั่วโมงโรคอาหารเป็นพิษมักจะเกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งถือว่าเป็นคนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงอย่างที่เรากำลังจะทราบกันว่าอาหารโรงเรียนมักเป็นอาหารที่ต้องเตรียมไว้สำหรับนักเรียนจำนวนมาก จะทำให้ร้อนตลอดเวลาเห็นจะเป็นไปได้ยากเมื่อเป็นเช่นนี้เชื้อแบคทีเรียก็พร้อมจะเข้าไปแฝงฤทธิ์ในร่างกายของน้องๆ ได้ทันทีจะเริ่มจากอาการท้องปั่นป่วนวิธีแก้ไขเบื้องต้นจะเป็นการดื่มน้ำหรือรับประทานอาหารเหลวเพื่อป้องกันการขาดน้ำและเกลือแร่</p> <p>14. บุคคลในข้อใดต่อไปนี้มีอาการอาหารเป็นพิษ</p> <p>ก.กัลยานันต์รถไปโรงเรียนรัฐสิกเวียนหัวคลื่นไส้และอาเจียนบนรถ</p> <p>ข.ขวัญชัยทานอาหารทะเลท้องเสียจนต้องเข้าโรงพยาบาล</p> <p>ค.จิตตราปวดท้องอย่างรุนแรงเพราะรับประทานอาหารไม่เป็นเวลา</p> <p>ง.สุติมาศปวดหัวมากเพราะอ่านหนังสือเตรียมสอบอย่างหนัก</p>			

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	15. เหตุใดอาการของอาหารเป็นพิษจึงมักเกิดขึ้นกับ นักเรียน ก.นักเรียนอยู่ในวัยที่ร่างกายอ่อนแอ ข.อาหารที่เตรียมไว้มักจะเย็นก่อนที่นักเรียนจะ รับประทาน ค.นักเรียนไม่ชอบล้างมือก่อนรับประทาน อาหาร ง.นักเรียนมักถูกกลั่นแกล้ง			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	16. ข้อใดคือวิธีแก้ไขในเบื้องต้นเมื่ออาหารเป็นพิษ ก.ดื่มน้ำหรืออาหารเหลว ข.กินยาหยุดถ่าย ค.กินยาแก้ปวด ง.หยุดกินอาหารทุกชนิด			
	อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 17-21 เราเกิดมาทั้งทีชีวิตหนึ่ง อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน ควรกะเนิงพึ่งตนทนกัดฟัน คิดบากบั้นตั้งหน้ามานะนำ กสิกิจพณิชยการงานมีเกียรติ อย่าหยามเหยียดพาลหาว่างานต่ำ หรือจะชอบวิชาอุตสาหกรรม เชิญเลือกทำตามถนัดอย่าผัดวัน เอาดวงใจเป็นทุนหนุนนำหน้า เอาปัญญาเป็นแรงมุ่งแข่งขัน เอาความเพียรเป็นยานประสานกัน ผลจะบรรลุลู่ประดูชัย			

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	เงินและทองกองอยู่ประตูหน้า คอยปิดอ้ายรับไม้จับใส่ ทรัพย์ในดินสินในน้ำออกกล้าไป แหลมทองไทยพร้อมจะช่วยอำนาจเอย 17. คำกลอนในข้อใดที่มีความหมายตรงกับคำว่า ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ก.เราเกิดมาทั้งทีชีวิตหนึ่ง ข.อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน ค.เงินและทองกองอยู่ประตูหน้า ง.อย่าหยาบเหยียดพาลหาว่างานต่ำ			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	18. นักเรียนคิดว่าเพราะกลอนในวรรคใดทำให้ มะพร้าวและชาลีคิดเขียนกลอนด้วยตนเอง ก.เราเกิดมาทั้งทีชีวิตหนึ่ง ข.อย่าหมายพึ่งผู้ใดให้เขาหยัน ค.เงินและทองกองอยู่ประตูหน้า ง.อย่าหยาบเหยียดพาลหาว่างานต่ำ			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	19. ข้อใดเปรียบปัญญาได้ถูกต้อง ก.กัลยาใช้ปัญญาเป็นทุนในการดำเนินชีวิต ค.จิตราใช้ปัญญาเป็นแรงมุงทำงาน ค.อรสาใช้ปัญญาเป็นยานพาหนะ ง.มานพใช้ปัญญาเป็นประตูลัย			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	20. ข้อใดเปรียบความเพียรได้ถูกต้อง ก.กัลยาใช้ความเพียรเป็นทุนในการดำเนินชีวิต ค.จิตราใช้ความเพียรเป็นแรงมุงทำงาน ค.อรสาใช้ความเพียรเป็นยานพาหนะ ง.มานพใช้ความเพียรเป็นประตูลัย			

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
<p>อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ</p>	<p>21. นักเรียนคิดใคร่การกระทำของใครเป็นที่พึงแห่ง คนได้เหมาะสม</p> <p>ก.มะปรางลอกการบ้านด้วยตนเอง ข.ชาติพยายามแต่งกลอนให้เสร็จด้วยตนเอง ค.ผมแกะช่วยอ่านกลอนให้ชาติฟังด้วยตนเอง ง.มะปรางช่วยชาติแต่งกลอนด้วยตนเอง</p> <p>อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 22-24</p> <p>วัดพระเชตุพนฯเป็นอารามใหญ่ยิ่งกว่าวัดอื่นๆ มาแต่ในสมัยรัชกาลที่ 1 ถึงรัชกาลที่ 3 ก็ชำรุดทรุด โทรมลงครั้นถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงปฏิสังขรณ์แต่การ ปฏิสังขรณ์เมื่อครั้งนั้นมีพระราชประสงค์พิเศษอีก อย่างหนึ่งคือจะให้เป็นที่แห่งเล่าเรียนวิชาความรู้ของ มหาชนไม่เลือกชั้นบรรดาศักดิ์ถ้าจะเรียกอย่างทุก วันนี้คือจะให้เป็นที่มหาวิทยาลัย</p>			
<p>อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ</p>	<p>22. วัดที่กล่าวถึงนี้เรียกอีกอย่างว่าอะไร</p> <p>ก.โรงเรียน ข.อาราม ค.วิทยาลัย ง.มหาวิทยาลัย</p>			
<p>อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ</p>	<p>23. พระมหากษัตริย์พระองค์ใดที่ทรงบูรณะวัด พระเชตุพนฯ</p> <p>ก.พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ข.พระบาทสมเด็จพระเลิศหล้านภาลัย ค.พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ง.พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว</p>			

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	24. พระราชประสงค์พิเศษที่ทรงบูรณะวัด พระเชตุพนฯคือข้อใด ก.ทรงต้องการให้เป็นอารามหลวงเพียงอย่าง เดียว ข.ทรงต้องการให้เป็นแหล่งเล่าเรียนของบุตร ข้าราชการ ค.ทรงต้องการให้เป็นแหล่งเล่าเรียนของบุคคล ทั่วไป ง.ทรงต้องการให้เป็นอารามส่วนพระองค์			
	อ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 25-28 กูปรีหรือโคไพรเป็นสัตว์จำพวกเดียวกันกับ กระทิงหรือวัวแดงลำตัวมีสีน้ำตาลเข้มมีเหนียง ใต้ คอบริเวณปลายเขาของตัวผู้จะเป็นพู่คล้ายไม้กวาด ส่วนตัวเมียเขาจะเล็กและตีโค้งแคบๆกูปรีชอบอยู่ รวมกันเป็นฝูงฝูงละ 2-20 ตัวอยู่ตามป่าโปร่งที่มีทุ่ง หญ้าสลับป่าเต็งรังป่าเบญจพรรณ ที่ค่อนข้างแห้งแล้งชอบกินใบไม้ใบหญ้าและ ดินโป่ง			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	25. ข้อความข้างต้นน่าจะพบในหนังสือประเภทใด ก.นิทาน ข.นวนิยาย ค.การ์ตูน ง.สารคดีชีวิตสัตว์			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ	26. สัตว์ในข้อใดที่เป็นประเภทเดียวกันกับ “กูปรี” ก.กระทิง ข.เสือโคร่ง			

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
การสรุปความ	ค.ม้่า ง.สิงโต			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	27. ข้อใดไม่ใช่อาหารของกูปรี ก.ใบไม ข.หญ้า ค.ดินโป่ง ง.ปลวก			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	28. “กูปรี” ตัวผู้กับตัวเมียตัวเมียมีอวัยวะใด ที่แตกต่างกัน ก.ส่วนหัว ข.สีของลำตัว ค.ส่วนขา ง.ส่วนหาง			
	จากกลอนให้นักเรียนตอบคำถามข้อ 29-30 เปิบข้าวทุกคราวคำ สูงจําเป็นอาจฉิน เหงือกที่สูกิน จึงก่อเกิดมาเป็นคน ข้าวนี้ลิคินัก ให้ชนชิมทุกชั้นชน เบื้องหลังสิทุกข์ทน ทั้งขมขื่นและเชียวควา จากแรงมาเป็นรวง ระยะทางนั้นเหยียดยาว จากรวงเป็นเม็ดพราว ล้วนทุกข์ยากลำบากเข็ญ			

ตัวชี้วัด	แบบทดสอบ	คะแนน การพิจารณา		
		+1	0	-1
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	29. ผู้กล่าวข้อความข้างต้นน่าจะเป็นผู้ประกอบ อาชีพอะไร ก.ชาวนา ข.ชาวไร่ ค.ชาวสวน ง.พ่อครัว			
อ่านในใจ(อ่านเอาเรื่อง) การวิเคราะห์ความ การตีความ การสรุปความ	30. ข้อความข้างต้นอาจสรุปได้ว่าอย่างไร ก.ทุกคนกินเห็ของชาวนา ข.ข้าวนั้นปลูกยากมาก ค.หยาดเห็ของชาวนาทำให้ทุกคนมีข้าวกิน ง.เห็ของชาวนาทำให้เราเกิดมาเป็นคน			

ภาคผนวก ง

แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมระหว่างเรียนและหลังเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบบันทึกสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย
เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านม่วง

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนและทบทวนความรู้เดิม

สิ่งที่ปฏิบัติ	สิ่งที่ควรพัฒนา
1. การแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ ให้กับ ผู้เรียนทราบ
2. ทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัด ความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหา
3. อภิปรายกลุ่ม
4. อื่นๆ

ขั้นตอนเนื้อหาใหม่ ฝึกทักษะ และนำไปใช้

สิ่งที่ปฏิบัติ	สิ่งที่ควรพัฒนา
1. ครูอธิบายเนื้อหาพร้อมยกตัวอย่าง
2. ครูสนทนากับนักเรียนถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักการอ่านจับใจความสำคัญพร้อมความหมาย
3. นักเรียนศึกษาหัวข้อในแบบชุดฝึกทักษะการอ่านจับใจความประเภทถ้อยความก่อนที่จะแยกเป็นกลุ่ม เพื่อศึกษารายละเอียดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
4. ให้ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานจากหัวข้อที่ได้รับมอบหมายหน้าชั้นเรียน โดยให้เพื่อนๆ ในชั้นเรียนร่วมกันสังเกตและอภิปรายในหัวข้อที่ไม่ชัดเจนด้วยกันอีกครั้ง
5. นักเรียนทำแบบฝึกทักษะ

ขั้นสรุปบทเรียน

สิ่งที่ปฏิบัติ	สิ่งที่ควรพัฒนา
ครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อทบทวน เนื้อหาการเรียนอีกครั้ง โดยให้ โอกาสให้นักเรียน ได้ซักถาม ข้อเสนอพร้อมสรุปผลการอ่าน จับใจความสำคัญ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสังเกตพฤติกรรมรายกลุ่ม

คำชี้แจง ครูสังเกตผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วให้คะแนนลงในช่องตามรายการ
ประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนนเต็มข้อละ 3 คะแนน

3 หมายถึง ดี

2 หมายถึง พอใช้

1 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์ตัดสินคะแนนรวม ได้ 12 คะแนนขึ้นไปถือว่า ผ่าน

ที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน						สรุป	
		ความรับผิดชอบในการทำงาน	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ความร่วมมือในการทำงาน	กระบวนการทำงาน	จับใจความสำคัญและการนำเสนอผลงาน	รวม	ผ่าน	ไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม (Rubric Scrolling)

คำชี้แจง ครูประเมินผลงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม แล้วให้คะแนนลงในช่องตามรายการประเมิน

เกณฑ์การให้คะแนน คะแนนเต็มข้อละ 3 คะแนน

3 หมายถึง ดี 2 หมายถึง พอใช้ 1 หมายถึง ควรปรับปรุง

เกณฑ์ตัดสินคะแนนรวม ได้ 12 คะแนนขึ้นไปถือว่า ผ่าน

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ควรปรับปรุง (1)
ความรับผิดชอบ ในการทำงาน	ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถและพยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองทุกครั้ง ผลงานมีคุณภาพดี	ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นบางครั้ง ไม่แก้ปัญหาด้วยตัวเอง แต่คุณภาพผลงานค่อนข้างดี	ไม่รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายงานสำเร็จล่าช้า ผลงานพอใช้
ยอมรับฟัง ความคิดเห็นของ ผู้อื่น	ร่วมแสดงและยอมรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มเป็นอย่างดี	ร่วมแสดงและยอมรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มเป็นบางครั้ง	ไม่ร่วมแสดงและไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของกลุ่ม
ความร่วมมือในการ ทำงาน	ให้ความร่วมมือและทำงานกับสมาชิกในกลุ่มอย่างเต็มใจทุกครั้ง	ให้ความร่วมมือและแสดงความคิดเห็นเป็นบางครั้ง	หลีกเลี่ยงและไม่ร่วมมือไม่แสดงความคิดเห็น
กระบวนการทำงาน	มีการวางแผนและปฏิบัติตามขั้นตอน	มีการวางแผนแต่ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอน	ไม่มีการวางแผน การปฏิบัติงานไม่เป็นระบบ
จับใจความสำคัญของ เรื่องที่อ่านและ การนำเสนอผลงาน	ผลงานถูกต้องชัดเจนครบทุกประเด็น สื่อสารได้ใจความสมบูรณ์ บุคลิกภาพดีมีความมั่นใจในตนเองดี	ผลงานถูกเป็นบางส่วน สื่อสารได้ใจความสมบูรณ์ บุคลิกภาพดี มีความมั่นใจในตนเองดี	ผลงานผิดเป็นจำนวนมาก สื่อสารไม่ได้ใจความ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบประเมินการตรวจผลงาน

เกณฑ์การประเมิน นักเรียนต้องได้คะแนนรวมทุกกิจกรรม ร้อยละ 70 ขึ้นไปถือว่า ผ่าน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	รายการประเมิน			สรุป	
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	รวม	ผ่าน	ไม่ผ่าน
		กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2			
		5	5	10		
	รวม					
	เฉลี่ย					
	ร้อยละ					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

แบบบันทึกคะแนนวัดผลก่อนเรียนและหลังเรียน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการอ่านจับใจความจากนิทานเรื่องสั้น

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ผลต่าง
		10	10	

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก จ

การวิเคราะห์เครื่องมือการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางภาคผนวกที่ 1 ผลการประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้พัฒนา
ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ ประเมิน
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
ด้านองค์ประกอบของ แผนการจัดการเรียนรู้							
1. มีองค์ประกอบครบถ้วน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
2. มีการออกแบบการเรียนรู้ที่สัมพันธ์ กันกับรูปแบบการพัฒนากิจกรรม	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ผ่านเกณฑ์
3. มีรูปแบบการใช้คำถามเกี่ยวกับ การอ่านจับใจความสำคัญ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
4. มีการใช้คำถามที่เหมาะสมสอดคล้อง กับเนื้อหา	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ผ่านเกณฑ์
5. สามารถสร้างแรงจูงใจและกระตุ้น ความสนใจของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
ด้านสาระสำคัญ							
1. ชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
2. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ แกนกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
3. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
4. เป็นความรู้ที่ยั่งยืน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
5. เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ผ่านเกณฑ์
ด้านสาระการเรียนรู้							
1. ชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
2. เป็นความรู้ที่ยั่งยืน เหมาะสม	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ ประเมิน
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
3. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ใน หลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
4. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ผ่านเกณฑ์
5. สอดคล้องกับการนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
6. จัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับระดับชั้น ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
7. เวลาเรียนเหมาะสม ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
1. ชัดเจนเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
2. นำไปสู่การสร้างความรู้ที่ยั่งยืน	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ผ่านเกณฑ์
3. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ใน หลักสูตร	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ผ่านเกณฑ์
4. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
5. นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
6. ระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่าง เหมาะสม	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ผ่านเกณฑ์
7. เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน ด้านการนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
1. ได้รับความสนใจผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
2. สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
3. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
4. เป็นไปตามขั้นตอนการสอนแบบใช้ คำถาม	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ผ่านเกณฑ์

แผนการจัดการเรียนรู้	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลการ ประเมิน
	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่	คนที่		
	1	2	3	4	5		
5. เป็นกิจกรรมที่นำผลสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืนได้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
6. เวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ผ่านเกณฑ์
ด้านสื่อการเรียนรู้							
1. ชัดเจนน่าสนใจ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
2. สอดคล้องและนำความรู้ไปสู่การสร้างองค์ความรู้ที่ยั่งยืน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
3. สอดคล้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	0	+1	+1	+1	0.80	ผ่านเกณฑ์
4. เหมาะสมกับวัยและระดับชั้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
5. นำสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน							ผ่านเกณฑ์
ด้านการวัดและประเมินผล							
1. ชัดเจนครอบคลุมผลการเรียนรู้ที่คาดหวังทุกด้าน	0	+1	0	+1	+1	0.60	ผ่านเกณฑ์
2. สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
3. สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
4. สอดคล้องกับกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้คำถาม	+1	+1	+1	+1	0	0.80	ผ่านเกณฑ์
5. นำสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ผ่านเกณฑ์
รวมเฉลี่ย	0.95	0.97	0.87	0.90	0.97	0.93	ผ่านเกณฑ์

ตารางภาคผนวกที่ 2 คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อชุดฝึกพัฒนา
ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ	\bar{X}	S.D	ระดับ ผลการประเมิน
ด้านองค์ประกอบของ แผนการจัดการเรียนรู้			
1. มีการศึกษาองค์ประกอบของแผนการจัดการ เรียนรู้อย่างครบถ้วน	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
2. มีการออกแบบการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับ รูปแบบการพัฒนากิจกรรม	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
3. มีรูปแบบ โดยใช้คำถามเกี่ยวกับสมการ	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
4. มีการใช้คำถามที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหา	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
5. มีการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้น ความสนใจของ ผู้เรียน	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
ด้านสาระสำคัญ			
1. มีความชัดเจนของสาระสำคัญที่เข้าใจง่าย	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
2. มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ แกนกลาง	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
3. มีความสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
4. มีความรู้ที่ยั่งยืนสอดคล้องกับสาระสำคัญ	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
5. มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
ด้านสาระการเรียนรู้			
1. สาระการเรียนรู้มีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
2. สาระการเรียนรู้เป็นความรู้ที่ยั่งยืนเหมาะสม	4.60	0.89	เหมาะสมมากที่สุด
3. มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ใน หลักสูตร	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
4. มีความสอดคล้องกับการนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพของผู้เรียน	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
5. มีรูปแบบการจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับ	4.60	0.55	เหมาะสมมากที่สุด

ชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ	\bar{X}	S.D	ระดับ ผลการประเมิน
ระดับชั้นของผู้เรียน			
6. มีความเหมาะสมด้านเวลากับสาระการเรียนรู้ ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
1. มีผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ชัดเจนเข้าใจง่าย	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
2. มีความชัดเจนเพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ที่ ยั่งยืน	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
3. มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ใน หลักสูตร	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
4. มีความสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
5. มีการนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
6. มีการระบุพฤติกรรมที่ต้องการวัดได้อย่าง เหมาะสม	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
7. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความเหมาะสมกับ ระดับชั้นของผู้เรียน	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
ด้านการนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้			
1. การนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้มีความ ความสนใจผู้เรียน	4.00	0.71	เหมาะสมมาก
2. การนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้มีความ สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
3. การนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้มีความ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	4.00	0.71	เหมาะสมมาก
4. การนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้มีการปฏิบัติตาม ขั้นตอนการสอนแบบใช้คำถาม	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
5. การนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้มีกิจกรรมที่นำ ผลสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืนได้	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
6. การนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้มีเวลาในการจัด กิจกรรมเหมาะสม	4.20	0.84	เหมาะสมมาก

ชุดฝึกพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ	\bar{X}	S.D	ระดับ ผลการประเมิน
ด้านสื่อการเรียนรู้			
1. ด้านสื่อการเรียนรู้มีความชัดเจนน่าสนใจ	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
2. ด้านสื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องและนำ ความรู้ไปสู่การสร้างองค์ความรู้ที่ยั่งยืน	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
3. ด้านสื่อการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
4. ด้านสื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับวัยและ ระดับชั้น	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
5. ด้านสื่อการเรียนรู้มีการนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพผู้เรียน	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
ด้านการวัดและประเมินผล			
1. ด้านการวัดและประเมินผลมีความชัดเจน ครอบคลุมทุกด้าน	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
2. ด้านการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับ มาตรฐานการเรียนรู้	4.40	0.89	เหมาะสมมาก
3. ด้านการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับ สาระการเรียนรู้	4.80	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผลมีความสอดคล้องกับ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.00	0.71	เหมาะสมมาก
5. ด้านการวัดและประเมินผลมีการนำไปสู่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.20	0.84	เหมาะสมมาก
รวม	4.47	0.20	เหมาะสมมาก

ตารางภาคผนวกที่ 3 ผลการประเมินความสอดคล้องแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการ
(IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	0	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	0.80	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	0	+1	0.80	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	ผลประเมิน
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	+1	+1	0	+1	+1	0.80	ใช้ได้
รวม	39	40	34	39	40	38.20	ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ	97.50	100.00	85.00	97.50	100.00	95.50	
เฉลี่ย	0.98	1.00	0.85	0.98	1.00	0.96	

ตารางภาคผนวกที่ 4 ค่าความยาก(p) ค่าอำนาจจำแนก (B) รายข้อ และ
ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
การจัดการเรียนรู้พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผล	อำนาจจำแนก (B)	แปลผล	แปลผลคุณภาพ ของข้อสอบ
1	0.33	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.34	ใช้ได้	0.16	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
3	0.53	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.40	ใช้ได้	0.75	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.60	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.20	ใช้ได้	-0.25	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
7	0.33	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.27	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.33	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.35	ใช้ได้	0.15	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
11	0.53	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.27	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.33	ใช้ได้	0.17	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
14	0.40	ใช้ได้	0.75	ใช้ได้	ใช้ได้
15	0.33	ใช้ได้	0.83	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.43	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.43	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.53	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.40	ใช้ได้	0.75	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.40	ใช้ได้	-0.08	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
21	0.33	ใช้ได้	0.83	ใช้ได้	ใช้ได้

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	แปลผล	อำนาจจำแนก (B)	แปลผล	แปลผลคุณภาพ ของข้อสอบ
22	0.17	ทิ้ง	0.19	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
23	0.23	ใช้ได้	0.13	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
24	0.27	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
25	0.47	ใช้ได้	0.46	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.17	ทิ้ง	0.18	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
27	0.10	ทิ้ง	0.08	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
28	0.33	ใช้ได้	0.19	ตัดทิ้ง	ตัดทิ้ง
29	0.43	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.57	ใช้ได้	0.54	ใช้ได้	ใช้ได้
31	0.37	ใช้ได้	0.38	ใช้ได้	ใช้ได้
32	0.27	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
33	0.53	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
34	0.40	ใช้ได้	0.75	ใช้ได้	ใช้ได้
35	0.33	ใช้ได้	0.83	ใช้ได้	ใช้ได้
36	0.33	ใช้ได้	0.42	ใช้ได้	ใช้ได้
37	0.40	ใช้ได้	0.33	ใช้ได้	ใช้ได้
38	0.53	ใช้ได้	0.58	ใช้ได้	ใช้ได้
39	0.40	ใช้ได้	0.75	ใช้ได้	ใช้ได้
40	0.60	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ = 0.93

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐
 ที่ บว.ว ๑๑๖๔/๒๕๕๗ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๗
 เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ไพศาล เอกะกุล

ด้วย นางเพ็ญศรี แก้วมณี รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๑๗๐๑๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
 วิจัยและประเมินผลการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วิทยาลัยเทคโนโลยีอาเซี่ยน กำลัง
 ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
 ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
 ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
 ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไทวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โทร. ๓๐๐

ที่ บว. ๑๑๖๔/๒๕๕๗

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง เรียบเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร.พงศธร โพธิ์พลศักดิ์

ด้วย นางเพ็ญศรี แก้วมณี รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๑๗๐๑๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วิทยาลัยเทคโนโลยีอาเซี่ยน กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
- ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
- ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
- อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

—————

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๘๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน **นางเมษิตี สิริสิทธิ์ เกตุพน**

ด้วย นางเพ็ญศรี แก้วมณี รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๑๗๐๑๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
วิจัยและประเมินผลการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วิทยาลัยเทคโนโลยีอาเซี่ยน กำลัง
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรวม)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศร ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๘๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน **ดร.ศิวรักษ์ สักนงพิศ**

ด้วย นางเพ็ญศรี แก้วมณี รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๑๗๐๑๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
วิจัยและประเมินผลการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วิทยาลัยเทคโนโลยีอาเซี่ยน กำลัง
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๘๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสมพร ไชยแก้ว

ด้วย นางเพ็ญศรี แก้วมณี รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๑๗๑๑๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
วิจัยและประเมินผลการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วิทยาลัยเทคโนโลยีอาเซียน กำลัง
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ โพรวรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๘๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

บ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือนมัย น่ม่วง**

ด้วย นางเพ็ญศรี แก้วมณี รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๐๑๗๐๑๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชา
วิจัยและประเมินผลการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วิทยาลัยเทคโนโลยีอาเซียน กำลัง
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ
ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อ
การวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านมอญ เพื่อนำข้อมูล
ไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๕๓๘

ที่ ศธ ๐๕๔๐.๐๑/ว ๑๕๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๑

๖ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน **ผู้ช่วยคณบดีโรงเรียนมัธยมหนองนาคำ**

ด้วย นางเพ็ญศรี แก้วมณี รหัสประจำตัว ๕๖๘๒๑๑๗๐๑๐๕ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์วิทยาลัยเทคโนโลยีอาเซียน กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากร และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านนาจิว โรงเรียนอนุบาลสังคม โรงเรียนประชาสงเคราะห์ ๔ โรงเรียนสังกะสีนาขาม โรงเรียนบ้านหนอง เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงศักดิ์ ไพรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์, โทรสาร ๐ - ๔๓๗๒ - ๕๔๓๘

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางเพ็ญศรี แก้วมณี
วันเกิด	21 สิงหาคม พ.ศ. 2511
ภูมิลำเนา	บ้านเลขที่ 51 หมู่ที่ 4 บ้านหนองยาง ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46180
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 51 หมู่ที่ 4 บ้านหนองยาง ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46180
ตำแหน่งหน้าที่	ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนร่องคำ อำเภอร่องคำ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46210
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2523	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนหนองวิทยาคม อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2529	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสมเด็จพระพิทยาคม อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ. 2536	ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย วิทยาลัยครูบุรีรัมย์
พ.ศ. 2560	ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม